

культура

К*Ж

щоп'ятниці

всеукраїнський тижневик 18–24 вересня 2009 року

і життя

Червона рута'89: як це було

стор. 13-20

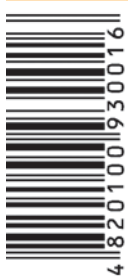
Великий герб держави

Серед невід'ємних атрибутів держави, які слугують її ідентифікаційними символами, почесне місце посідають герб, прапор, гімн. Певна система державних символів, що склалася у світовій практиці, не виробила жорстких канонів, які б суворо та всебічно регламентували засади творення державного герба. Останній, так би мовити, є «національним продуктом» – відзеркаленням специфіки геральдичних традицій, що примхливо фокусують індивідуальні риси історичного розвитку тієї чи іншої країни.

Для прикладу, в Італії, якщо розглядати з позиції жорстких геральдичних канонів, герб відсутній зовсім. Його функції виконує державна емблема з цілком умовним геральдичним характером, що поєднує зображення шестерні та п'ятикутної зірки, оповитих гілками дуба та лавра, тоді як морські прапори країни та президентський штандарт прикрашає геральдична варіація на тему відзнак Венеції, Генуї, Амальфі та Пізи. Самобутній спосіб геральдичної презентації обрала й Франція, яка послуговується двома знаками: загальновідомою емблемою

з лікторським пучком й орденом Почесного легіону та щитом з гербами усіх кантонів країни. Натомість деякі європейські держави, зокрема Швеція, надають перевагу «класичному варіанту», використовуючи малий і великий герби. Історія знає непоодинокі випадки функціонування водночас трьох державних гербів: великого, середнього та малого, як це, приміром, практикувалось у Російській імперії, Чеській республіці у період між світовими війнами.

Продовження на стор. 9

ПРОЕКТ ПІДРИМУЄТЬСЯ
готелем «Хаят Рідженсі Київ»

КОЛОНКА МІНІСТРА

акценти

✘ У часи активного суспільного пошуку національних цінностей в Україні міністр Василь Вовкун своїм посадовим кредом вважає гасло «Національна культура – це і є національна ідея»

Існує багато легенд про цвіт-руту, але створена в пісні ще одна Володимиром Івасюком, здавалося, в одну мить пробудила українські почуття не тільки в громадян тодішньої УРСР, не тільки у всьому Союзі, а й у цілому світі.

Пісня «Червона рута», продовжуючи народну традицію, яскраво і талановито стверджувала існування сучасної української музичної культури. Вона стала символом кількох поколінь. І в цьому її немирущість.

Спливуть десятки років, і в Києві почне визрівати концепція Всеукраїнського фестивалю сучасної пісні та популярної музики, основними засадами якої має стати утвердження сучасного на основі переосмислення традицій. Назва «Червона рута» чітко виражала концепцію Всеукраїнського фестивалю, і таким чином нарікся він Всеукраїнським фестивалем «Червона рута».

Автори концепції, вони ж – засновники фестивалю: Тарас Мельник, Кирило Стеценко, Анатолій Калениченко, Олег Репецький.

Перший Всеукраїнський фестиваль «Червона рута» вирішено проводити 1989 року на Буковині, у місті Чернівці.

Тоді це було не так просто. . .

Треба відзначити, що фестиваль є ровесником Народно-го руху за перебудову, і за своїми національними і творчими позиціями він немовби доповнював Народний рух в царині духу, культури і мистецтва. Тому, незважаючи навіть на підтримку ЦК комсомолу України, фестиваль нарікають ще одним іменем – «націоналістичний». І буковинські радянські керманічі відмовляються від власної ж «Червоної руті», їм у цьому допомагає радянська буковинська інтелігенція.

Вересень 1989 року, м. Чернівці – Перший Всеукраїнський вибухає не лише українською сучасною музикою та популярною піснею, а й жовто-блакитними прапорами, Державним гімном України, заявою проти КДБ. Лозунги «Україна проти рутини», «Українці всього світу, кохайтесь» стають не просто написами на значках чи футболках, вони стають заклик до молоді звільнитись від страху й підняти свій голос за незалежність України.

Власне, так воно й сталося. Осінь 1991 року, рік Всеукраїнського референдуму, м. Запоріжжя. II Всеукраїнський фестиваль української сучасної музики і конкурсної пісні «Червона рута» розкидає над червоним містом тисячі листівок «Молодь за незалежність України!». Знову фестиваль освячується Державним гімном України, жовто-блакитними стягами, а у фіналі організаторам влаштовують готельний арешт.

Літо 1993 року для Донецька було теж несподіваним. Ніби всі ми тоді вже жили у незалежній державі, але якою на смак незалежність, донеччани, мабуть, не знали, «Червону руту» сприйняли насторожено. Всеукраїнський фестиваль «Червона рута» знову стверджував, утверджував нову якість українського. Так само сталося 1995 року в Севастополі і Сімферополі, коли місцева молодь вже масово танцювала під українську сучасну музику.

Так буде і в Харкові, і в Дніпропетровську, і в Києві.

Як і будуть подальші переслідування, наклепи, замовчування, нефінансування, намагання будь-що «Червону руту» зупинити, забути, поставити крапку.

І ось по 20 роках він воскресає у Чернівцях.

Воскресає, і я це скажу з гордістю, завдяки підтримці Міністерства культури і туризму, Чернівецької обласної державної адміністрації, чернівецької міської влади, а також тих меценатів, кому не байдужа доля української сучасної пісні.

Воскресає «Червона рута» символічно у час, коли перед Україною постають нові виклики.

МЕДІА-ТИЖДЕНЬ

До 20 вересня у Чернівцях за підтримки Міністерства культури і туризму України триватиме дійство, масштаби якого вимірюються цілими поколіннями. Водинадцять легендар-

ний фестиваль ЧЕРВОНА РУТА відкриватиме нові таланти. З цієї нагоди відбулась прес-конференція за участі заступника міністра культури і туризму України Миколи Яковини, директора фестивалю Тараса Мельника та першого заступника голови Чернівецької облдержадміністрації Віктора Павлюка.

23 вересня 2009 року о 16 годині в галереї Спільки майстрів народного мистецтва України відкриється підсумкова фотовиставка переможців конкурсу туристичної фотографії «Час відпочивати в Україні. Київщина туристична». Метою його, зокрема, є пропагування серед громадян України й іноземців нових можливостей відпочинку в нашій країні та формування привабливого туристичного іміджу держави.

З цієї нагоди у приміщенні Державної служби туризму і курортів відбулась прес-конференція за участі голови Державної служби туризму і курортів Анатолія Пахлі, керівника управління культури і туризму Київської облдержадміністрації Василя Романчишина, голови Асоціації журналістів «Туристичний прес-клуб України» Ігоря Слісаренка.

ЛІТЕРАТУРНА ІНІЦІАТИВА

За підтримки міністерства в Україні проводиться щорічний регіональний конкурс «Найкращий відгук на сучасну дитячу прозу».

Конкурс розрахований на учнів 4–5-х класів усіх загальноосвітніх закладів України. Для того, щоб стати його учасником, учень повинен напи-

сати відгук на прочитаний ним твір із сучасної української дитячої прози. Учні-переможці та вчителі, які їх готували, у кожному регіоні отримають у подарунок комп'ютер. А школи, які проявлять себе найбільш активними, – книжки для поповнення шкільних бібліотек. 2009 року 1-й етап проводиться з 1 вересня до 30 жовтня, 2-й – з 1 до 15 листопада, 3-й – з 20 до 30 листопада. Оголошення результатів конкурсу та нагородження переможців відбудеться з 10 до 19 грудня.

УКРАЇНЬСЬКА ОСВІТА ЗА КОРДОНОМ

18–21 вересня 2009 року у Парижі на базі Культурно-інформаційного центру Посольства України у Франції відбудеться III Конференція «Українська освіта за кордоном: підсумки та перспективи». У її роботі візьмуть участь представники українських закордонних громадських організацій, керівники та вчителі українських шкіл зарубіжжя. До делегації від України ввійшли представники Міністерства культури і туризму України та МОН, Інституту післядипломної освіти Київського міського педагогічного університету ім. Б. Грінченка, Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою Національного університету «Львівська політехніка», ЗНЗ «Міжнародна українська школа».

Увагу учасників заходу буде прикуто до підбиття підсумків співпраці державних установ та Міжнародної української школи із закордонними українськими навчальними закладами Іспанії, Португалії, Чехії, Туреччини, Греції, Франції, Італії; підготовки матеріалів до парламентських слухань з питань підтримки трудових мігрантів; створення Міжнародної громадської організації «Українська освіта за кордоном». Конференція уможливить вивчити досвід роботи Українського культурного центру Посольства України в Парижі та Української школи мистецтв.

Залучення Міністерства культури і туризму України до роботи конференції є дуже важливим, адже саме культурно-мистецький аспект виховної роботи з дітьми та молоддю закладений в основі патріотичного виховання української діаспори.

РЕГІОНАЛЬНА КУЛЬТУРНА ПОЛІТИКА

З 16 до 18 вересня 2009 року за участі представників Міністерства культури і туризму України на базі Харківського обласного центру народної творчості відбулась нарада директорів обласних центрів народної творчості «Сучасні тенденції культури та державна і регіональна культурна політика». Ключові питання, що були винесені на обговорення: вплив програмно-цільових методів управління на визначення пріоритетів державної та регіональної культурної політики, проблеми збереження традиційної культури і фольклорної спадщини в контексті глобалізації, етнокультурної адаптації творчих колективів національних меншин.

Також на засіданні за круглим столом обговорювались питання збереження нематеріальної культурної спадщини.

ЛОПУХОВ

ОЛЕКСАНДР МИХАЙЛОВИЧ

14 вересня 2009 року на 84-му році пішов з життя народний художник України, лауреат Національної премії України імені Тараса Шевченка, професор, володар орденів Трудового Червоного прапора, Леніна, Вітчизняної війни II ступеня, медалей «За заслуги», «За мужність» Олександр Михайлович Лопухов. Завдяки багаторічній творчій діяльності, прекрасним людським якостям Олександр Михайлович здобув заслужений авторитет серед широких кіл мистецької громадськості, численних шанувальників і прихильників його таланту.

Прекрасний художник, Олександр Михайлович Лопухов упродовж багатьох років дарував своє мистецтво шанувальникам живопису.

Світла пам'ять про Олександра Михайловича як неординарну творчу особистість збережеться у серцях усіх, хто його знав.

Висловлюємо щирі співчуття рідним, друзям, колегам покійного.

В. Вовкун, В. Корнієнко, М. Яковина, О. Журавчак, В. Чепелик, П. Зікунов

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ УКРАЇНИ. ЦЕНТРАЛЬНИЙ АПАРАТ

оголошує конкурс на заміщення вакантних посад державних службовців:

• головний спеціаліст відділу капітального будівництва та інвестицій управління технічної політики та інвестування – 1 вакансія.

Кваліфікаційні вимоги: вища освіта відповідного професійного спрямування за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра, спеціаліста; стаж роботи за фахом на державній службі, на посаді провідного спеціаліста не менше 1 року або стаж роботи за фахом в інших сферах управління не менше 3 років; знання комп'ютера та оргтехніки;

• провідний спеціаліст відділу капітального будівництва та інвестицій управління технічної політики та інвестування – 1 вакансія.

Кваліфікаційні вимоги: вища освіта відповідного професійного спрямування за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра, спеціаліста; стаж роботи за фахом на державній службі на посаді спеціаліста I або II категорії не менше 1 року або стаж роботи за фахом в інших сферах управління не менше 2 років; знання комп'ютера та оргтехніки;

• завідувач сектора обслуговування об'єднання управління технічної політики та інвестування – 1 вакансія.

Кваліфікаційні вимоги: вища освіта відповідного професійного спрямування за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра, спеціаліста; стаж роботи за фахом на державній службі на посаді головного спеціаліста чи в інших сферах управління не менше 3 років; знання комп'ютера та оргтехніки.

Документи для участі в конкурсі приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення в газеті «Культура і життя».

У конкурсі можуть брати участь громадяни України, які мають вищу освіту, стаж роботи за фахом.

До заяви додаються такі документи:

• особова картка (форма П-2 ДС); автобіографія; копія паспорта; копія диплома про освіту; копія військового квитка; копія ідентифікаційного коду; декларація про доходи; три фотокартки розміром 4х6 сантиметрів.

Додаткова інформація щодо основних функціональних обов'язків, розміру та умов оплати праці надається відділом кадрів управління нормативно-правової та кадрової роботи Міністерства культури і туризму України за адресою:

01601, м. Київ, вул. Франка, 19, кімн. 109.

Телефон для довідок 234-39-93.

Конкурсна комісія

хроніка

«БУДЕМ, БАТЬКУ, ПАНУВАТИ...»

З нагоди вшанування пам'яті Івана Котляревського до творчої, наукової, освітнянської, культурної громадськості України, зарубіжного українства, студентства та школярів 11 вересня ц.р. звернулася прем'єр-міністр України Юлія Тимошенко. За її словами, 240-річчя від дня народження засновника нової української літератури Івана Котляревського — свято не лише для літературознавців і поціновувачів його таланту, це свято української душі.

Внесок Котляревського до скарбниці української літератури важко переоцінити, адже невмируща, всім нам відома ще зі шкільної лави, «перелицьована» з Вергілія «Енеїда» стала першим твором нової літератури, написаним народною мовою. Барвистість, образність та соковитість її зачаровує нас і донині. А чудовий полтавський «бурлескний» гумор змушує сміятися кожного.

Успіх «Енеїди» в тому, що автор сміливо скористався невичерпними багатствами мови українського народу, поєднавши її з найкращою, життєздатною, книжковою мовою, удосконаливши техніку вірша і п'єси. Його латиняни, римляни — це прості українці, ми з вами, що не змінилися впродовж віків, зберегли оптимізм і почуття гумору.

«Вшановуючи пам'ять Івана Котляревського, звертаюся до вас із закликом любити нашу літературу, частіше звертатися до першоджерел нашої духовності, берегти ідеї демократизму, віру у краще майбутнє. Ми повинні бути відданими справі національного відродження, що залишена нам у спадок великим українцем», — наголосила Юлія Тимошенко.

На знімках: Музей-садиба Івана Котляревського в Полтаві.
Фото Романа Ратушного

ВІДРОДЖУЄТЬСЯ «КАМ'ЯНСЬКА СІЧ»

У селі Республіканці Бериславського району нещодавно відбувся обласний пленер художників «Кам'янська Січ: відлуння кризь віки», організований управлінням культури і туризму облдержадміністрації.

Головна мета заходу — створення нових художніх робіт на основі народних традицій для історико-культурного заповідника «Кам'янська Січ», привернення уваги до славетних подій, що відбувалися на Херсонщині в минулі часи, пошук та підтримка талановитих художників-аматорів, підвищення творчої активності митців.

Всього у пленері взяли участь 22 художники з 10 районів області та міста Херсона.

Цей захід розпочався в обласному краєзнавчому музеї лекцією-екскурсією завідувачки відділу історії краю до 1917 року К. Чорної. А працівники музею С. Дяченко та А. Лопушинський провели змістовну екскурсію на місці розташування Кам'янської Січі.

У рамках пленеру також відбулося засідання за круглим столом на тему: «Історичний напрям у творчості художників України і Херсонщини».

КУЛЬТУРНА АЕРОБІКА

ГОГОЛЬFEST вирішив розім'яти вибагливу аудиторію перед 17-денним культурним випробуванням у Мистецькому Арсеналі. Перформанс «Aquaаerobika» — шоу, котре відбулося під час відкриття фестивалю, являє яскраве шалене дійство в стилі космічного аніме.

«Aquaаerobika» — проект, що є своєрідним поєднанням арт-перформансу й електричної музики. Він був започаткований ще 2006 року Андрієм Бартевим (продюсером) та Сашею Фроловою (солісткою, ідеологом загальної концепції шоу, автором пісень гурту). Музику у стилі електро-поп, 8bit, диско-хаус пишуть композитори — Kennee, Дециць Tyler, Poko і Юрій Курохтін, гурт The Myriads.

Супержінка майбутнього Саша Фролова поєднує в своїй авангардній виставі елементи японської анімації, космічного фентезі та неосимволи поп-культури. Гурт «Aquaаerobika» прагне створювати новий арт-вимір та вигадувати для нього казки, притаманні XXI століттю. Величезні декорації та костюми у вигляді морозива, ракет, губних помад, космічних істот, своєрідна хореографія, абстрактні тексти пісень — це окремі елементи перформансу, які у поєднанні викликають найпозитивніші емоції, змушують рухатися і безупинно посміхатися.

Одяг персонажів відіграє важливу роль у будь-якому аніме, особливо у фентезі. Мандрівниця космічними і «тетрисними» світами Саша Фролова намагається сама створювати костюми та реквізит для власних перформансів. На допомогу аніме-діві приходить компанія Erolatex, яка виготовляє для гурту «Aquaаerobika» костюми з латексу і робить яскраві надувні зачіски для солістки. Саме різнокольорові чуприни Саші Фролової, які вона змінює кілька разів під час виступу, є невід'ємною деталлю зовнішності її персонажа.

Головна ідея дійства — це нескінченна комп'ютерна гра, у якій неможливо програти. Важливим є сам процес — перехід на «next level», вищі рівні сприйняття та цілковитого проникнення у фантазмагоричний світ образів Саші Фролової.

Оксана СИТНИК
Фото авторки

ПРОЙДУСЬ ПО АРХІТЕКТОРСЬКІЙ

У Харкові біля станції метро «Архітектор Бекетова» ініціативи місцевих зодчих постала з Площа архітекторів.

Заздалегідь серед жителів обласного центру було проведено анкетування, згідно з яким визначалися «сім чудес Харкова». Їхні макети під скляними кубами мають стати окрасою майдану.

Невдовзі підсумки опитування підбила авторитетна комісія на чолі з головним архітектором міста Сергієм Чечельницьким. Кращими було визнано Держпром, пам'ятник Т. Шевченку, Успенський, Покровський і кафедральний Благовіщенський собори, «Дзеркальний струмінь», «Будинок із шпилем».

Не викликає сумніву, що нова площа стане улюбленим місцем відпочинку харків'ян.

Володимир СУБОТА

КРОК НАЗУСТРІЧ

Священний синод Української православної церкви Київського Патріархату 14 вересня одноголосно ухвалив рішення про утворення робочої групи, на яку покладена відповідальність за підготовку діалогу з Українською православною церквою Московського патріархату. Як повідомляється на офіційному сайті УПЦ КП, робочу групу очолює ректор Київської православної богословської академії митрополит Переслав-Хмельницький Дмитрій.

Перша двостороння зустріч має відбуватися вже найближчим часом.

УКЛІН ВІД ЧУРАВНИ

За підтримки Міністерства куль-

тури і туризму України на території Полтавського міського парку культури і відпочинку «Перемога» відбувся Всеукраїнський фестиваль «Мазепа-Фест 2009», присвячений пам'яті українських козаків, які загинули у Полтавській битві.

На спеціально зведеній сцені Співочого поля Марусі Чурай, що вміщує понад п'ять тисяч слухачів, виступили самобутні сучасні молодіжні гурти та виконавці з Івано-Франківська, Харкова, Львова, Полтави, Рівного, Луцька, Ужгорода, Донецька, інших міст України, а також з Білорусії, Росії та Польщі.

КОРОЛЬ РОМАНТИКИ

Енгельберт Хампердинк 24 вересня на сцені Національного палацу мистецтв «Україна» дасть єдиний концерт.

На рахунку короля романтики Хампердинка 64 «золотих» і 24 «платинових» альбоми, 10 премій Grammy «Пісня року».

Потужний в 2,5 октави ліричний баритон, незвичайно м'яка манера виконання в поєднанні з мужньою зовнішністю підкоряли кожного, хто хоча б раз його почув. Король романтики був надзвичайно популярним в СРСР. Особливо в 70-х роках минулого століття. Це сталося передовсім завдяки великим тиражам платівок фірми «Мелодія», яка випустила два мініальбому і один альбом-збірку співака.

Вокальна манера Хампердинка вплинула на молодих радянських естрадних співаків. Валерій Ободзинський 1970 року записав кавер-версію пісні Хампердинка «The Last Waltz» під назвою «Всё сбудется». Однак незважаючи на офіційне визнання в Радянському Союзі, Енгельберт Хампердинк уперше виступив на його колишніх теренах лише 1997 року. Пізніше ще приїжджав з гастролями 2003-го.

Кінорежисер з Грузії Заал Какабадзе зняв Енгельберта в ролі Султана в музичному фільмі «Алі-Баба та сорок розбійників» (спільна продукція Грузинського й Словацького телебачення і TV-2000 ФРН 1990 року).

Незважаючи на час, Хампердинк залишається одним з найяскравіших виконавців жанру традиційної естради, активно гастролює по всьому світу і збирає на концертах аншлаги.

Наталія Зінченко
Фото надане концертним агентством «Константин Д»

АНОНСИ. ХАРКІВ

24 вересня — 11 жовтня

Міжнародний музичний фестиваль «Харківські асамблеї». Мала зала Харківського театру опери та балету імені М. Лисенка та Харківська обласна філармонія.

26 вересня

Виступ академічного симфонічного оркестру Харківської філармонії. Художній керівник і головний диригент — заслужений діяч мистецтв України Юрій Янко. Соліст — лауреат міжнародних конкурсів Олександр Гаврилюк, фортепіано (Австралія). Зала Харківської філармонії.

26–27 вересня

XVII Міжнародні Сквородинські читання «Філософія і творчість». Національний літературно-меморіальний музей Г. Сквородина. Відкриття великого Слобожанського ярмарку.

АНОНСИ. ОДЕСА

18–19 вересня

В Одесі відбудеться фестиваль Голландського незалежного кіно «Dutch Punch». У його п'яти програмах представлені поетичні, експериментальні й анімаційні фільми.

21–24 вересня

У Великій залі Одеської обласної філармонії відбудеться фестиваль симфонічних оркестрів «Москва — Одеса» до 90-річчя від дня народження Єлизавети Гігельс.

21 вересня

Концерт Московського академічного симфонічного оркестру під орудою Павла Когана

22 вересня

Концерт Національного одеського філармонічного симфонічного оркестру під керіванням Хобарта Ерла.

23 вересня

В одеському Палаці спорту відбудеться концерт «Fairytale» («Казка») переможця конкурсу «Євробачення-2009» Олександра Рибак.

24 вересня

З нагоди 180-річчя Одеської державної наукової бібліотеки імені М. Горького відбудеться відкриття міжнародної науково-практичної конференції «Наукова бібліотека: стратегія інноваційного розвитку».

На стадіоні акціонерного товариства «Одескабель» — відкриття Міжнародного музичного фестивалю «Осінній рок-н-рол 2009».

Упродовж вересня

У музеї «Степова Україна» триває виставка «Іван Мазепа: герой на зламі епох».

редактор рубрики
Сергій МАРЧЕНКО

репортер

1989–2009 РУХ ДО ЄДНОСТІ

Двадцять років тому нас, працівників Київського авіазаводу, організовано, автобусами повезли Брест-Литовським проспектом для участі в демонстрації проти «руховців».

Як зараз пам'ятаю себе в колоні людей з антирухівськими плакатами, які вийшли назустріч іншій багатотисячній колоні під синьо-жовтими знаменами. Ми зустріли цю колону і... замість того, аби горлати «Ганьба!» (так інструктували комуноїди) застромили антирухівські транспаранти в урни для сміття і влилися до потоку синьо-жовтих.

А рух цієї колони вже не спинити – воля українського народу до самостійності була очевидною. 8-10 вересня 1989 року Київську політехніку «оточили» десятки тисяч наших співвітчизників, які слухали через репродуктор трансляцію з установчих зборів Народного Руху.

І ось ці люди знову разом. Незалежно від того, хто тоді знаходився у залі, а хто брав участь у зборах «з вулиці». Цієї навдивовижу теплої осені, 12 вересня, у національному палаці «Україна» відбулися вшестідесяті з нагоди 20-річчя РУХу.

Створення Народного Руху, зазначив президент Віктор

Ющенко, який взяв участь в урочистостях, змінило наше життя, нас самих і визначило долю України. Від імені держави Віктор Ющенко висловив вдячність засновникам РУХу – Іванові Драчу, Дмитрові Павличку, Михайлові Гориню, Ігореві Юхновському, Ярославу Кендзьору, десяткам і сотням тисяч людей, які стояли біля витоків. З особливою теплотою згадав Віктор Ющенко Героїв України В'ячеслава Чорновола та Олесе Гончара.

Оглядаючись у минуле, слід згадати не лише про здобутки РУХу, його вагомий внесок у державотворення, а й про помилки, яких він припустився.

Найбільша з них, на думку багатьох активістів цієї організації, – перетворення РУХу на партію. 11 потенційних вождів партій почали змагатися – хто з них дужче любить Україну. Внаслідок РУХ як партія поступово почав втрачати вагу в суспільстві.

Підбиваючи підсумки «рухівського» шляху завдяки в два десятки років, хотілося, аби РУХ таки повернув собі статус громадсько-політичної організації, яка об'єднає усі національно-демократичні сили.

Славко КОПОТЬ
Фоторепортаж
Сергія Марченка

репортер

редактор рубрики
Сергій МАРЧЕНКО

репортер

❑ РУХ БЕЗ ГРИФУ «ЦІЛКОМ ТАЄМНО»

16 вересня 2009 року в Українському домі урочисто відкрили документальну виставку «Провідники свободи, державності і демократії. Народному Руху України – 20 років» та презентували однойменний збірник документів, підготовлений Центральним державним архівом громадських об'єднань України.

Мовою архівних документів і матеріалів відтворено подвижницьку діяльність Руху, зародження якого в умовах однопартійної системи і невдоволення найсвідомішої частини українського суспільства діями влади знаменувало утворення широкої народної опозиції, дало поштовх виникненню і становленню багатопартійності, і нарешті, виявилось важливим кроком у поваленні тоталітарного режиму та розбудові нової демократичної держави.

Відвідувачі виставки дістали можливість наочно ознайомитися зі становленням масової патріотичної організації, напруженою роботою Центрального проводу Руху, його регіональних осередків щодо вироблення стратегії і тактики діяльності, проведення низки суспільно-політичних акцій, зокрема «живого ланцюга» між Києвом і Львовом на відзнаку Акту Злуки УНР і ЗУНР, святкування 500-ліття українського козацтва на Нікопольщині та Запоріжжі, підняття за участі 100 тисяч осіб синьо-жовтого прапора на щоглі перед Київською міськрадою.

До експозиції увійшли матеріали з Центрального державного архіву вищих органів влади та управління України, Центрального державного кінофотофоноархіву України ім. Г. Пшеничного, Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України, Департаменту архівного забезпечення Служби Безпеки України, держархівів Волинської, Донецької, Закарпатської, Запорізької, Львівської, Полтавської, Тернопільської, Сумської, Чернігівської та інших областей.

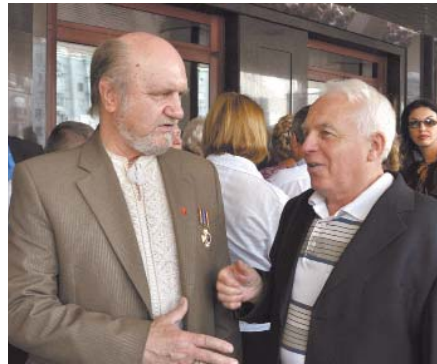
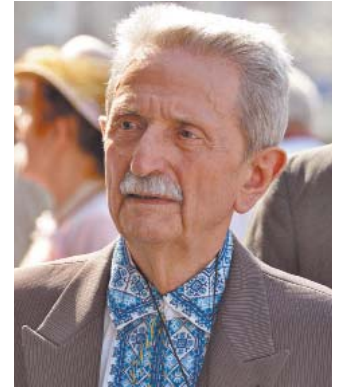
Особливу цікавість викликають раніше втаємничені від широкої громадськості документи з фонду «ЦК Компартії України», котрі демонструють, як в умовах піднесення народних мас тодішній ідеологічний штаб змушений був кардинально змінити свою тактику: від цілковитого несприйняття і відвертої протидії перейти до ведення публічних дискусій з представниками Руху. Але незважаючи на шалений тиск з боку партійних і правоохоронних органів, Народний Рух твердо стояв на національно-державних позиціях, обстоював збереження національної ідентичності українського народу, його правничої самобутньої культури.

Фото Юрія Шкоди

АНОНС. ХАРКІВ

22 вересня
Зустріч із учасниками Народного Руху України присвячена 20-й річниці створення Народного Руху України за перебудову.
Харківський історичний музей.

редактор рубрики
Володимир БУРБАН

журналісте, брате!

Півтора року тому депутат Держдуми Росії Костянтин Затулін на другому з'їзді депутатів рад усіх рівнів України, що відбувся у Севе́родонецьку, сказав: «Ми поважаємо суверенітет і незалежність України, поважаємо кордон і знаємо, де він проходить. Але від цього не перестаємо вважати Севе́родонецьк своєю Батьківщиною!» Судячи з його останніх заяв, він досі залишається на цій позиції...

РЕПЛІКА

«НЕ ВМИРАЙТЕ ОД НЕВІГЛАСТВА»

Володимир БУРБАН

Оці слова належать Олександрові Сергійовичу Пушкіну і в оригіналі звучать так: «Не умирайте от невежества». Очевидно, під «невежеством» поет мав на увазі і неосвіченість, і культурну відсталість («Прощай, немытая Россия!»), і нецитує, і несмак – вади, характерні не тільки для тодішнього суспільства.

Слова ці часто спадають на думку, коли гортаєш шпальти деяких російських періодичних видань. Бо нерідко бачиш не тільки нецитує і несмак, а й чистої води політичне невігластво, помножене на провокацію. От, скажімо, «Комсомольская правда в Украине» від 15 серпня цього року вміщує на першій шпальті публікацію Олексія Овчинникова «Російський флот піде з України разом із Кримом?». Знак запитання тут радше виглядає знаком оклику, бо весь зміст статті просякнутий непозбутним імперським синдромом. Автор сидить в одній із севастопольських забігайлівок. Серед його співрозмовників – якась Лена, що «загадково усміхається» і каже (цитую за оригіналом): «... с Ющенко Украина развалится на три части: Запад, Восток и Крым... И тогда флот,

как и хотят в Киеве, уйдет из Украины. Но вместе с Крымом! Ну, за русский Севастополь...» (кінець цитати і статті).

І тут же подається «думка експерта», скандальнозвісного депутата Держдуми Костянтина Затуліна: «...создать из многонациональной Украины моноэтническую страну – мракобесие». Справжнього мракобісся набачилися ми за три століття під кормогою «старшого брата».

«Известия в Украине» менш відверто, але з таким же неприхованим роздратуванням реагують на інтерв'ю Віктора Ющенка в закордонній пресі, де він назвав майбутні президентські вибори вибором українців між колонією і Європою.

Жодні політичні ворохобства, «гра м'язами», одверті чи приховані погрози не зіб'ють Україну зі шляху до Європи, яка, власне, не тільки її вибір, а й історична доля – і політична, і економічна, і культурна.

Засліплені українофобією, адепти «єдиної і неделимої» все бачать у спотвореному, повернутому вигляді. Як писав Владислав Ходасевич: «Счастливы, кто падает вниз головой, Мир для него хоть на миг, но другой». Не забувайте, панове, що кожне таке падіння закінчується щонайменше струсом мозку...

ЩОБ НЕ В'ЯНУЛИ ВУХА

Анатолій БОРТНЯК

Правильно вимовляти звуки й слова, граматично узгоджувати словосполучення, речення ще не означає говорити добре. Мова не просто інформативний засіб спілкування, хоч і важливий. Вона – це глибоке джерело художньо-естетичних цінностей, постійний і невичерпний акумулятор духовності, емоційності, високої моральності. «Мова – жива схованка людського духу», – писав класик нашої літератури Пана́с Мирний. За словами українського прозаїка, самобутнього стиліста Бориса Харчука, «вся вона з тучі й грому, як з води й роси. Ніжна і тендітна, а міцніша за броню, бо єднає дух і тіло, бо в її основі – непорочність, цнота й чистота».

Отже, і простота мови не означає спрощеність. Тим більше вульгарність.

Коли до вас простецьки «тикають», коли й гадки не мають, що існують на світі такі слова, як «пробачте», «будь ласка», «прошу», «дозвольте запитати», «не турбуйтеся», «дякую», «сердечно вам вдячний», то виявляють цим не щире безпосередність, а елементарне безкультур'я.

На жаль, з цим потворним явищем стикаємося щоденно. «Ми люди прості, і нічого церемонитись!» – подібним поясненням найчастіше прикривають свою обмеженість, духовну вбогість. Це психологія сіренького горобця. А людині, хай і алегорично, все-таки більше личить бути орлом чи соколом, соловейком чи жайвором. Якщо ви, шановні читачі, хочете бути культурними людьми, то навіть у побутовому спілкуванні не зловживайте просторіччями, згрубілими, а ще гірше – лайливими словами. Коли мама, модно вбрана, в шкіряному пальті, вичитує своєму синочку, що десь встиг забруднитися: «Подивися на свою морду! Де ти її вивалев?..» – то, навчаючи його зовнішньої охайності, вона забруднює душу свого чада, вкладає в його єство дикунську психологію.

Людина, котра дбає про інтелектуальне звучання своєї мови, не повинна перенасичувати її такими словами й виразами, як «якого чорта!», «мені все це до лампочки!», «чого він викобелюється?», «витріщив баньки», «нализався», «свинство», «мармиза», «слабак», «жертви», «носяра», «наводити марафет», «дилда», «прошвиригтися», «здохнути», «відкинути копита», «ні фіга собі!», «до фені», «сказитися можна» тощо. Всі ці слівця мають пристойні змістові заміники, з не менш емоційним зарядом, але на вищому культурному рівні. Наприклад, замість запитання «Ви злазите на слідувачій зупинці?» пристойніше звучало б: «Ви сходите (виходите) на наступній зупинці?» І, звісно, люди «ідять», а не «жеруть», «вмирають», а не «здихають».

Грубі слова, низькопробна пошлятина останнім часом широко використовуються і нашою «нецензурною» пресою. Особливо прижилися в ній безсоромні анекдоти, що друкуються на догоду невибагливим читачам, любителям пошлятини. Так само коли народний артист, відомий майстер естрадно-гумористичної декламації, читає на республіканському вечорі сатири й гумору, записаному Українським телебаченням, гумореску маловідомого графомана про яйця, то мені стає дуже соромно і за нього, і за нашу культуру, і за телебачення, і за тих слухачів, які регочуть від душі. Справді ж бо, як писала Ліна Костенко:

Подивися: і що воно таке?

Не допоможе й двоопукла лінза.

Здається ж, люди, все у них людське,

Але душа ще з дерева не злізла.

Вульгаризмами охоче послуговуються й кінорежисери в гонитві за дешевою популярністю, масовістю. Вони не гребують навіть матюками, що вкладаються в мову кінорежисерів як неодмінний атрибут «загадкової російської душі». Але яка там загадковість? Просто «душа ще з дерева не злізла».

Справжньою таємницею є чиста, ніжна, щира мова. Та, яка підносить і ушляхетнює. Така, про яку писав знаменитий педагог Василь Сухомлинський: «У мене особисто народжується велике почуття радості при згадці слів «світанок», «сонячний промінь», «весняний струмок»,

«голуба далечінь», «блакитна височінь»... А скільки таких слів існує. І за кожним глибинна суть і краса!»

«ТАК, ЩО Й НІМЕЦЬ НЕ ВТОРОПА...»

Наша мова, як і кожна, не самоізолювана в цьому світі. Вона перебуває в постійних стосунках, взаємодіях з іншими мовами. Звідси – суттєві впливи, запозичення як цілком природне явище. Неприродним є лише надмір використання таких запозичень, зловживання іншомовними словами. Тим більше, коли вони вживаються не-випадає.

Один юрист, виступаючи нещодавно по радіо, розповідав про злочинця, «апробованого прокуратурою». Але ж «апробувати» означає «офіційно схвалити, затвердити що-небудь чи кого-небудь». Отже, прокуратура схвалила чи затвердила злочинця? Бувають, звісно, і такі «безпрецедентні» випадки, якщо богиня правосуддя облутана мафією. Однак слуга Феміди, що виступав по радіо, мав на оці зовсім інше – контроль, стеження за порушником закону.

Так само нерідко чуємо вираз «для проформи». А «проформа» – це і є «для форми». Тому правильніше було сказати «для годиться», «про людське око» або ж і «для форми». Таким же «маслом масляним» є фрази: «епізодичні моменти» («епізод» і є «момент»), «лексичний запас слів» («лексика» – це ті ж самі «слова»). Часто і досі (хоч на це звертали увагу класики ще в XIX столітті) французьке слово «будувати», що означає «сердитися», «ображатися», неправильно вживають в розумінні «будити», «пробуджувати», «порушувати».

Нашпиговуючи свою мову чужими, іноземними словами, гадаємо, що робимо її більш культурною. Як писав Тарас Шевченко:

Добре заходились

По німецькому указу

І заговорили

Так, що й німець не второпа...

Найчастіше чинимо так автоматично, під постійно нав'язливим впливом бюрократичних мовних стосунків, читання преси, слухання радіо, які у нас дуже полюбляють висловлюватися не по-нашому.

Втім, я й сам себе нерідко підловлюю на зловживанні цілою низкою іншомовних слів, виразів. Наприклад, дієсловом «ігнорувати». А є ж в українській мові такі прозорі й чіткі вирази, як «не брати до уваги», «не помічати», «не звертати уваги», «бути байдужим до чогось (когось)», зрештою, «зневажати».

Лише в останніх числах багатьох газет я нарахував по кілька (а то й по кільканадцять) разів уживання таких слів і словосполучень: «симптом», «концентрувати увагу», «домінуючий», «ефективні засоби», «потерпіти фіаско», «форсування подій», «стимулювати роботу». І жодного разу в цих таки газетних числах не зустрів українських відповідників до слів: «прояв» («вияв», «ознака»), «зосереджувати увагу» («спрямовувати»), «панівний» («переважний»), «вігратні заходи» («яскаві», «вражаючі», «ті, що особливо виділяються»), «потерпіли поразку» («прогнали»), «прискорення подій» («посилення», «пришвидшення»), «заохочувати до роботи» («спонукати», «давати поштовх»). Ми кажемо «ідея-фікс», забуваючи про «настирливу ідею», «ідентичне рішення» замість «таке ж саме рішення» чи «подібне», «дуже подібне», «однаковісільке», «близьке до...», «схоже з...». Цей ряд можна було б продовжити, оскільки українська мова наділена величезним синонімічним запасом, тобто чималою кількістю слів і виразів, які можуть замінити одне одне.

Відомий український письменник, автор роману «Козацькому роду нема переводу, або ж Мамай і Чужа Молочниця» Олександр Ільченко писав: «Вуха в'януть, коли в устах... робітника чи селянина в будь-якій повісті риплять слова «є сенс» і «нема рації». Стає аж сумно, бо люди живі й хороші так не говорять, а коли й говорять, то винні в цьому ми, письменники й журналісти...»

Та чи тільки письменники і журналісти винні?

редактор рубрики
Ольга ЛУГОВА

добродійництво

«А НУТЕ, ОБЗИВАЙТЕСЬ!»

Виповнилося 15 років від часу заснування Міжнародного добродійного Фонду «Українська хата», засновником якого і незмінним головою є член Національної спілки журналістів України Микола Рудаков.

Спільно з органами місцевого самоврядування Фонд провів низку культурно-мистецьких заходів, серед яких найбільшої популярності зажив Всеукраїнський фестиваль-марафон «Горнись до тебе, рідний краю». Участь у святах духовності взяли майстри літератури та мистецтва, які народилися в маленьких містечках та селах різних регіонів України і куди приїждять зі своєрідними творчими звітами.

Зажив популярності щорічний Всеукраїнський фестиваль мистецтв «Майбутнє України – діти». Три дні столичний Київ приймає талановитих дітей віком від 6 до 18 років. Головна мета – дати можливість дітям з «глибинки» показати себе в столиці, реалізувати свій творчий потенціал.

«Українська хата» пишається володарями Гран-прі та лауреатами, які продовжують творче життя на кону. Серед них – Ганна Кошель (Дніпропетровщина), Марійка Яремчук (Чернівці), Леся Башняк (Тернопільщина), Данило Мельник (Київ), Сашко Степаненко (Харківщина), Максим Мазур (Полтавщина), Дарина Степанюк (Закарпаття), Галина Скоровагачко і Катя Матвеева (Сумщина), Ірина Корнійчук (Одещина), Юлія Войтова (Хмельниччина), Оксана Сергієнко та Анастасія Мунтяну (Київщина), багато інших талантів.

За минулі роки у видавництві МДФ «Українська хата» вийшло зо два десятки цікавих книг, серед яких «Українська звитяга. Козацька доба», «Військовий флот: від античності до середньовіччя» (спільно з Центральним музеєм Збройних сил України), книги М. Рудакова «Автографи майстрів», «Чупахівка чотирьохсотлітня», поетичні збірки Володимира Морданя, Миколи Махінчука, Юрія Удода та інших майстрів слова.

Рік у рік Фонд приходить до своїх шанувальників зі сторінок Всеукраїнської газети «ХАТА».

Фонд підтримує дружнє коло щирих меценатів: Євген Колесник, Василь Гогуля, Олександр Буряк, Віктор Карпов, Юрій Кучинський, Анатолій Плахотнюк, Віталій Корж, Петро Медвідь, Катерина Махан, Ярослав Мокрецький, Петро Кравченко – люди щедрі душею, яких відзначив золотою медаллю «За меценатство».

Активні добродійці, а це сотні людей в Україні та за її просторами, відзначені медаллю фонду «За добродійність». Серед лауреатів цієї відзнаки – Володимир Биба, Олексій Вегера, Микола Душенко, Володимир Середа, Володимир Євтушевський, Наталія Комарова, багато інших добродіїв.

У добродійній діяльності нам допомагають українські меценати ЗАТ «Оболонь», АТ «Глорія», ДП «Такі справи», ІВЦ «Діловий партнер», Будинку культури «Київхимволокно», Будинку письменників, Центрального будинку художника.

За вагомий внесок у розвиток, збереження і популяризацію української культури Фонд відзначено подякою та почесною грамотою Міністерства культури та мистецтв (1999, 2001), срібними відзнаками щорічного альманаху «Діловий імідж України», орденом Святого рівноапостольного князя Володимира Великого Української православної церкви.

Сьогодні як ніколи нашому суспільству потрібний розвиток громадської ініціативи. Діяльність «Української хати» – яскравий приклад того, як слід гуртувати людей для добрих справ на благо суспільства. Як писав Євген Гребінка: «А нуте, обзивайтесь!»

Оксана ПРИЙМАК

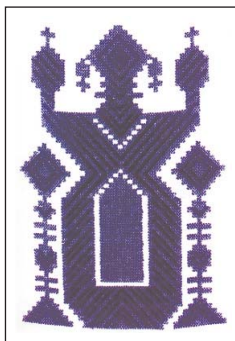
«Скриня», повна скарбів

Оксана МОРОЗ

Віра українських митців у відродження батуринської перлини ніколи не згасала. Нині відбудований палац наповнюють творами мистецтва. Серед перших Сергій Григорович Нечипоренко передав музею реліквії, що зберігалися в родині з дідів-прадідів – автентичні речі з оселі вільного козака: розписана скриня XVIII століття, стіл, лава-лежак, кераміка, вишиті рушники, народний одяг, старовинні форми для випікання хліба, інструменти, посуд, ікона Святого Феодосія архієпископа чернігівського та багато іншого (всього 90 предметів). Усе те, за чим полюють псевдоколекціонери, за що готові викласти грубі гроші. Що ж спонукало художника зробити цей крок? Мабуть, ті самі прагнення, якими керувалися й інші українські меценати – митрополити Петро Могила та Андрій Шептицький, родини Тарнавських, Ханенків, Харитоненків, академіка Дмитра Яворницького, які дбали про духовне та культурне майбутнє України.

Понад шістьдесят років видав Сергій Нечипоренко творчості. В його доробку понад 2000 художніх творів, з яких 700 прикрашають музеї України та зарубіжжя.

Нещодавно вийшла чергова книга художника «Мої Берегині». Це альбом творчих робіт майстра – серія композицій, що зібрані під загальною назвою і присвячені історичній та сакральній тематиці. Продовжуючи народні традиції, С. Нечипоренко по-своєму інтерпретує образ Берегині. Традиційність не заважає пошукам різноманітних пластичних рішень, нових композицій та образних засобів. Колірна гама, в основно-

му традиційна, червоне із чорним на білому тлі або червоне з білим. Художник застосовує й інші кольори: синій, жовтий, оливковий, зелений. Поєднання тих самих кольорів у різних композиціях сприймається по-різному. Крім згаданої серії робіт, в доробку митця традиційні рушники, крайки, налавники, плахтові тканини тощо.

Багаторічну мистецьку працю Сергія Нечипоренка було відзначено високими нагородами: орденом «За заслуги III ступеня», почесною відзнакою «За багаторічну плідну роботу в галузі культури», Грамотою президента України. До свого 85-річчя народний художник України, лауреат мистецької премії в галузі народно-декоративного мистецтва був нагороджений орденом Петра Могили.

Відродження спеціалізації декоративно-прикладного мистецтва стало справою народного художника України, професора Київського державного інституту декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені

М. Бойчука С. Нечипоренка на довгі роки. Оточений студентами, художник наче не помічає свого поважного віку, переймається всіма проблемами інституту із запалом юнака. Сам лагодить верстати, вчить молодь азів текстильної майстерності. Він переконаний – його справа продовжиться в наступних поколіннях.

Хай буде зручно кожному

12-13 ВЕРЕСНЯ ВІННИЦЯ СВЯТКУВАЛА 654-Й ДЕНЬ СВОГО НАРОДЖЕННЯ

В урочистих заходах взяли участь вінничани і гості міста, серед яких були й люди з обмеженими фізичними можливостями. У зв'язку з цим активісти Вінницького благодійного фонду «Подільська громада» провели конкурс, який дозволив його переможцям втілити в життя міні-проекти, що сприяють інтеграції відповідної категорії людей у суспільство. Директор фонду Андрій Дручинський розповідає:

– Упродовж серпня до нас надійшли проектні пропозиції від чотирьох організацій, і експертна комісія вирішила підтримати їх усі. Конкурсанти від громадських організацій «Гармонія», «Переможець ТВМ», «Відкриті серця» та Центру реабілітації дітей для реалізації своїх проектів.

Як повідомила голова правління громадської організації молоді з обмеженими можливостями «Гармонія» Раїса Панасюк, проект «Я люблю Вінницю» спрямований на популяризацію активного життя людей на візках.

– За нашим проектом для таких людей передбачено низку заходів. Зокрема, крім виставки-конкурсу малюнків, присвячених нашому місту-красеню, організували фотовиставку «Місто, зручне для всіх», де показані об'єкти, які не те що не пристосовані для людей на візках, а наче навмисно побудовані для знущання з них. Ми переконані, що оприлюднення негативних фактів сприятиме формуванню небайдужого ставлення громадськості до них.

Втілення цінних проектів у життя, звісно, потребує певних коштів. Вони хоч і невеликі, але для громадських організацій не під силу. Аби зарадити в цій скруті, члени благодійного фонду «Подільська громада» докладають зусиль, спрямованих на об'єднання бізнесу, влади і громадськості.

На думку членів Фонду, участь приватних структур у благодійних акціях – це не тільки інвестиція у майбутнє, а й постійна дієва реклама. Прикладом для наслідування у цій шляхетній справі можуть слугувати гурт «Тік» і його керівник Віктор Бронюк, який неодноразово підтримував проекти фонду і допомагав їх реалізувати.

редактор рубрики
Анатолій СЕРИКОВ

спадщина

ЩЕ ОДИН ВАРІАНТ ВЕЛИКОГО ГЕРБА

На розгляд Комітету Верховної Ради з питань державного будівництва та місцевого самоврядування надійшов законопроект про Великий державний герб України, розроблений народними депутатами Ганною Герман (Партія регіонів), Оксаною Білозір (Наша Україна—Народна самооборона) і Катериною Вашук (Блок Литвина).

Згідно з документом Великий державний герб є зображенням золотого тризуба, увінчаного хрестом. Праворуч і ліворуч від тризуба міститься колося пшениці, жита та ячменю. У нижній частині герба — зображення схрещених козацької шаблі і мушкета, покритих синьо-жовтою стрічкою, на якій поміщений девіз «З нами Бог і Україна», а під стрічкою — гроно калини.

Це вже другий варіант Великого герба, розроблений за останні два місяці. 17 липня Кабмін схвалив і надіслав на розгляд до Верховної Ради проект закону про Великий державний герб України. Нагадаємо, зображення Великого державного герба, запропонованого Кабміном, містить зображення Малиго герба в центрі, обабіч — фігури лева і запорозького козака, знизу розташована стрічка, забарвлена в кольори національного прапора, а зверху герб увінчаний короною.

Щоправда, за словами міністра Кабміну Петра Крюка, урядовий законопроект досі не зареєстрований у Верховній Раді, оскільки «проходить редакційне відпрацювання у Міністерстві юстиції».

Схвалене Кабміном зображення Великого герба викликало різку критику народних депутатів. «Урядовий варіант не зовсім вдалий. На ньому зображені тільки козак і лев — це символи Львова та Запоріжжя, а де ж решта областей України? Також мене бентежить корона — адже Україна ніколи не була монархічною державою», — зауважила голова Комітету ВР з питань свободи слова та інформації Ганна Герман.

Критику геральдистів викликало також і зображення Великого герба, запропоноване депутатами. «Згідно зі статтею 20 Конституції на Великому державному гербі повинен бути присутній елемент герба Запорозького війська, а саме — козак з мушкетом. Цього тут немає. Немає також щита, який обов'язковий для кожного гербу. На Великому гербі неодмінно повинен бути Малий герб — тризуб, на якому немає ніякого хреста. Колоски різних злаків навіть не знаю, як прокоментувати. Це навіть не герб, а просто картинка», — зазначив голова Українського геральдичного товариства, член Міжнародної академії геральдики Андрій Гречило.

Він також висловив припущення, що Великий державний герб нашої держави взагалі не потрібен: «Такий герб використовувався у великих імперіях, наприклад у Росії та Австро-Угорщині, які збільшувалися, приєднуючи сусідні території, і відображали це у Великому гербі. Один із варіантів вирішення проблеми — скасувати 20-ту статтю Конституції і залишити в побуті Малий герб, який і так активно використовується у внутрішній і в дипломатичній документації».

Микола СЕРГІЙЧУК

Спеціальна тема
наступного числа «Культури» —
національна символіка, шлях
її розвитку за останні двадцять літ

Великий герб держави

Марія ДМИТРИЄНКО,

доктор історичних наук,
заслужений діяч науки і техніки України, завідувачка відділу спеціальних історичних дисциплін Інституту історії України НАНУ

Юрій САВЧУК,

кандидат історичних наук, науковий співробітник відділу спеціальних історичних дисциплін Інституту історії України НАНУ

Продовження. Початок на стор. 1

У даній статті свідомо обмежимося розглядом традиції побутування великого і малого державних гербів України, яка має вже майже вікову історію.

Правовий прецедент створив закон, ухвалений Центральною Радою 22 березня 1918 року, який затверджував великий і малий державні герби УНР.

Ці символи стали першим втіленням ідеї, яка згодом набула свого розвитку. Наприкінці 30-х років ХХ століття відомий український геральдик М. Битинський на замовлення Уряду УНР в екзилі розробив проект «Державних відзнак України» — справжній шедевр українського геральдичного мистецтва — поміж ними Великий, Середній та Малий державні герби. Лейтмотивом геральдичного триптиха стала соборність українських земель, що на час створення проєкту перебували у складі різних державних утворень: Чеської республіки, ІІ Речі Посполитої, Румунського королівства, СРСР. Проекти М. Битинського, хоча й не обійняли становище легітимних державних відзнак, стали визначною пам'яткою вітчизняної геральдичної культури та політичної історії, отримали суттєве визнання та прихильність. Отже, в історичній перспективі вималюється стійка геральдична традиція, вектор якої спрямований у сучасність. Тому оперувати такими поняттями, як великий і малий державні герби, аналізуючи національну геральдичну спадщину, цілком слушно.

Окремою сторінкою новітньої геральдичної історії України стало ухвалення 19 лютого 1992 року Верховною Радою України постанови «Про Державний герб України», яка затвердила «тризуб як малий герб України, вважаючи його головним елементом великого герба України». Можна стверджувати, що ухвала найвищого законодавчого органу значною мірою була спричинена не тільки історичною вагою геральдичної та мистецької традиції, а й гострою політичною боротьбою, прагненням забезпечити правову та політичну спадкоємність різних форм української державності.

Основи ідейної конструкції чільного атрибуту держави заклала 20 стаття Конституції України, ухвалена 28 червня 1996 року. Вона визначила обов'язковими складниками майбутнього великого Державного герба малий Державний герб України (покликаний відігравати роль головного елемента) та герб Війська Запорозького.

На виконання відповідних постанов Верховної Ради «Про державні символи України» від 3 вересня 1996 року та Кабінету Міністрів України від 2 листопада 1996 року «Про проведення конкурсу на кращий ескіз великого Державного Герба України і кращий текст Державного Гімну України» спеціально створеною Державною Комісією з підготовки та проведення

конкурсу на кращий ескіз великого Державного Герба України 11 червня 1997 року схвалено проєкт, виготовлений авторським колективом у складі М. Ф. Дмитрієнко, О. А. Івахненко, В. С. Мітченка, Ю. К. Савчука.

Не вдаючися до подробиць творчого процесу створення та графічного вдосконалення великого Державного герба України, оповідь про який потребує вже літописної форми, вважаємо за доцільне ознайомити зацікавленого читача бодай з головними положеннями його концепції. Нею пропонується обрати основними елементами майбутнього головного символу країни ті, що відобразатимуть складний історичний шлях розвитку нашої державності, відповідатимуть канонам світової геральдики, потребам новітньої історії та правовим нормам.

Зокрема, діючи згідно з вимогами Конституції України, автори на почесне місце, у центрі композиції, вміщують малий Державний герб України.

Такі ідейне, геральдичне та графічне рішення потребують логічного доповнення, що має створити більш виразне історичне тло, повніше розкрити головний зміст державної символіки. Його найкраще формують, як того вимагає конституційна норма, герб Війська Запорозького, а також, на нашу думку, герб Галицько-Волинської держави.

Відтак композиційна конструкція великого Державного герба відводить козаку з мушкетом та золотому леву досить почесну роль щитотримачів, немовби охоронців та дійсних спадкоємців державного герба княжої доби.

Вибір фігур щитотримачів базується на логіці дослідження історичного процесу, помічену вченими ще на початку нашого століття. 1912 року під час дискусії, що виникла у середовищі дослідників української геральдики стосовно вибору національного символу, який міг би слугувати

державним гербом, науковці висловлювали думку про можливість, задля досягнення святої згоди, компонувати герб держави з емблем, що представляють державотворчі центри Сходу і Заходу України. Тоді відомий львівський історик С.Томашівський дійшов висновку: «*Отже, якщо дуалізм, то лев і запорожець*».

Подальший перебіг історичних подій підтвердив слушність такої думки. Саме ці емблеми були обрані для самоідентифікації державами, що постали на українських теренах за доби національно-визвольних змагань початку ХХ століття. Українська Народна Республіка обрала своїм гербом тризуб. Закон Ради Державних Секретарів про самотійність земель Австро-Угорської монархії від 12 листопада 1918 року, схвалений наступного дня у Львові Українською Національною Радою, передбачав для ЗУНР герб у вигляді золотого лева на блакитному полі, а в період Української Держави гетьмана Скоропадського Г. Нарбут розробив державну печатку із зображенням козака з мушкетом.

Найавторитетніші вчені, серед них академік М. Грушевський, надавали козаку з мушкетом першість поміж історичних державних гербів. Пріоритетність цього символу визнавали і знавці геральдики Г. Нарбут та В. Модзалевський. Інший дослідник, автор брошури «У справі герба України», вбачав у ньому «плід творчості тільки нашого народу» і зазначав, що «між гербами інших народів і держав не маємо подібного... До того ж, образ козака — твір пишного, блискучого періоду нашої історії, коли весь загал народу пробудився від буденного життя і станув до боротьби в обороні національної незалежності». Безперечно, у цьому сенсі козак з мушкетом не тільки не втратив свого історичного значення, а й набуває актуального звучання для сьогодення, у якому можемо знайти паралелі тій історичній епосі.

Нові архівні знахідки збагачують арсенал аргументів на користь твердження про високий суспільний статус зображення козака з мушкетом як герба Війська Низового Запорозького та гетьманської України впродовж майже 200-літнього проміжку історії.

Закінчення у наступному числі

Національний герб. Середина XVIII ст.
Проект великого Державного герба України,
створений авторським колективом у
складі М. Ф. Дмитрієнко, О. А. Івахненко,
В. С. Мітченка, Ю. К. Савчука, С. Г. Якутовича
1996–2009 рр.

редактор рубрики
Анатолій СИТНИК

ШІСТДЕСЯТНИКИ

ДО 80-РІЧЧЯ
ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ
ІВАН СВИТЛИЧНИЙ
(1929–1992)

З метою вшанування пам'яті громадського діяча, літературознавця, літературного критика, поета, перекладача Івана Світличного та з нагоди відзначення 80-річчя від дня його народження президент України Віктор Ющенко видав Указ № 712/2009 від 4 вересня 2009 року, згідно з яким Кабінету Міністрів доручено забезпечити за участю Національної академії наук, громадськості проведення заходів із вшанування у 2009 році пам'яті Івана Світличного, передбачивши, зокрема:

- організацію та проведення у місті Києві літературно-мистецького вечора, присвяченого життю та діяльності Івана Світличного, круглих столів, семінарів, літературних читань, просвітницьких та культурно-мистецьких заходів у населених пунктах України;
- проведення у навчальних закладах та закладах культури тематичних лекцій, бесід про особистість Івана Світличного, його творчий спадок та роль у русі «шістдесятників»;
- видання творів Івана Світличного та літератури, присвяченої його життю та діяльності;
- випуск в обіг поштової марки і конверта, присвячених 80-річчю від дня народження Івана Світличного, здійснення спецпогашення поштової марки;
- заходи з увічнення пам'яті Івана Світличного на його батьківщині та місцях, пов'язаних з його життям та діяльністю.

Іван СВИТЛИЧНИЙ
ПАРНАС

*И в небесах я вижу Бога.
М. Лермонтов*

І враз ні стін, ні ґрат, ні стелі,
І хтось невидимий збудив
Світ Калинцевих візій-див,
Драчеві клекоти і хмелі,

Рій Вінграновських інвектив,
Чаклунство Ліни, невеселі
Голобородькові пастелі
І Стусів бас-речитатив.

Парнас! І що ті шмони й допит?
Не вірю в будень, побут, клопіт –
В мізерію, дрібнішу тлі.

Вщухає суетна тривога.
І в небесах я бачу Бога
І Боже слово на землі.

ВЕЧІРНЯ МІСТЕРІЯ

*На рівні Божих партитур...
І. Драч*

Обсіли мороки-химери,
Снується сутінь спроквола...
Тужавіє драглиста мла,
Принишкли камери-печери.

І раптом – вічність ожила!
Здригнулися небесні сфери,
Й зоря достотністю Венери
Над телевежею зійшла.

А потім – друга... п'ята... сота
Хорали Баха! На висотах,
На рівні Божих партитур!

А поміж нами ліг облогом
Забутий сферами і Богом
Облуплений тюремний мур.

Іван Світличний. Портрет роботи Алли Горської – найближчої соратниці І. Світличного

Іван МАЛЮТА,
заслужений
журналіст України

Вона була втіленням досконалості серед живих творінь Бога і Природи. Щедро обдарована вродою і мистецьким хистом, Алла Олександрівна Горська (1929–1970) – авторитетно-знакова постать з-поміж чільників дисидентського руху в Україні.

Чи не тому кадебісти, яким вона завдала чимало клопотів, розправилися з нею, не доводячи справу до ув'язнення?

Її навернення до національно свідомого українства можна назвати покликанням долі на особливе призначення.

Народилася Алла Горська в місті Ялті. Виховувалася у зрідній сім'ї з перспективою на благополучне пристосування до нав'язаних ідеологією облудливих правил життя. Ще б пак, батько свого часу був чекістом високого рангу, щоправда, зі схильністю до мистецтва: очолював кіностудії. Сім'я пережила в Ленінграді дві блокадні зими. По війні перебралася до Києва, де Алла студіювала в художньому інституті.

Підтримавши потяг інтелігенції до національного відродження, А. Горська стала одним з організаторів Клубу творчої молоді (КТМ). Без вагань прилучилася до проведення літературно-мистецьких вечорів, розповсюдження творів самвидаву, збирання коштів потерпілим од репресій та ін. Разом з однодумцями – Василем Симоненком та Лесею Танюком восени 1962 року після експедиції до Биківнянського лісу на місця таємних масових поховань підписала меморандум, що його надіслали до Київської міськради з вимогою провести розкопки і назвати справжніх винуватців тієї невідомої трагедії. У відповідь почався сильний ідеологічний тиск на КТМ, що зрештою призвело до його закриття (1964). Деякий час зібрання відбувалися у помешканні Алли Горської.

На прохання Леся Танюка вона виготовила ескізи театральних костюмів і декорацій до п'єси Миколи Куліша «Так загинув Гуска». На жаль, вистава була заборонена. Така ж доля спіткала ще одне подібне напрацювання.

Гучного розголосу набула драматична історія Шевченківського вітражу у вестибюлі столичного університету – спільна робота (1964) Алли Горської, Панаса Заливахи, Людмили Семикіної та Галини Севрук. Він був не лише брутално потрошений іще до огляду художньою радою, а й підданий ідеологічному погрому. Уже після «обговорення» на секції декоративно-монументального

мистецтва Горську і Семикіну виключили зі Спілки художників.

Що ж так обурило ідеологічних наставників? Виявляється, неправильне трактування образу Кобзаря, який чомусь за ґратами пригортає матір-Україну зі словами «Возвеличу малих отих рабів німих, а на сторожі коло їх поставлю слово».

Автори вітражу все-таки встигли зазімкувати його, світлина була використана для обкладинки «Українського календаря», що його видавало Українське суспільно-культурне товариство у Польщі.

Наприкінці 1965 року А. Горська, яку допитували в КДБ як свідка за справами кількох ув'язнених інаклюдців, звернулася до Прокурора УРСР зі скаргою на незаконні дії слідчих, зокрема і на її допити. Домагалася прокурорського нагляду за слідством на очних ставках. Зокрема, намагалася полегшити долю Ярослава Геврича, на якого чинили надмірний психологічний тиск. На очній ставці він на її запитання з приводу неправдивих показань на неї зрештою зізнався, що «за 105 днів навчати брехати». Однак ця суттєва фраза не була занесена до протоколу. До того ж троє присутніх слідчих погрожували їй ув'язненням.

Категорично відмовлялася свідчити й за справою іншого дисидента, відкидаючи всі звинувачення на свою адресу.

«Крім того, з цих допитів та допитів у Івано-Франківську в справі П. Заливахи, а також із розповідей інших товаришів, яких викликали на допити (а таких десятки), я склала враження, що єдина вина ув'язнених полягає в тому, що вони читали або дали комусь прочитати українську книжку, видану за рубежем», – дійшла висновку у поясненні А. Горська. І тут же послалася на вислів В. Леніна, що «правда не потребує захисту цензури». Насамкінець заповнила, що надалі не даватиме будь-яких свідчень без прокурорського нагляду.

Ясна річ, така категоричність вельми дратувала кадебістів – спадкоємців Берії. І вони створили умови, за яких Горська не могла знайти працю в столиці. Тож вона змушена була створювати монументально-декоративні роботи в Донецьку, Жданові (нині Маріуполь) та Краснодарі.

Зважаючи на клопотання друзів-митців, поновлюють її членство у Спілці художників, однак, до чергового погрому. Унікаючи набридливих вистежувачів і пересудів, під приводом пошуку заробітків часто навідувалася до одного із сіл на Черкащині.

Художниця підписувала колективні протестні заяви, не відмовляючись од свого підпису під шаленим тиском. Так, вона ініціювала протест проти заборони

ув'язненому П. Заливасі малювати. 1967 року побувала у Львові на суді над В'ячеславом Чорноволом, разом із групою киян висловила у письмовій формі обурення з приводу правопорушень на засіданні.

Невдовзі Горська з подружками – Л. Семикіною та Г. Севруком підписала «Лист-протест 139» (1968). Усі троє були виключені зі Спілки художників. Тоді ж вона спільно з Ліною Костенко, Іваном Дзюбою, Євгеном Сверстюком і Віктором Некрасовим звернулася з відкритим листом до редакції «Літературної України» з приводу публікації наклепницького опусу Олексія Полторацького.

Надалі (1969–1970) непогамовна правозахисниця підтримувала громадську та публіцистичну діяльність Валентина Мороза, попри неприхильне поцінування його статті «Серед снігів» частиною української інтелігенції. Прибувши на допити до Івано-Франківського управління КДБ, навідріз відмовилася давати свідчення проти нього, більше того, глузувала з недолугого слідчого. А згодом надіслала до Верховного суду УРСР заяву, обурюючись жорстоким вироком для В. Мороза.

За нею стежили, часто не криючись. Невідомі особи по телефону погрожували розправою. Кадебісти переходили межі дозволеного, але не врахували її мужності.

28 листопада 1970 року А. Горська, матір неповнолітнього сина Олексія, за нез'ясованих обставин була зарита в будинку батька чоловіка у місті Василькові на Київщині. У колах патріотичної інтелігенції піддавали сумніву поширювану чутку про причетність до вбивства начебто психічно неврівноваженого 70-літнього свекра, якого було знайдено тоді ж на залізничній станції з відрізаною головою. Міліція цілий тиждень не могла чомусь опізнати його, хоча в кишені старого був паспорт. Натомість слідство відразу почало було звинувачувати приголомшеного трагедією чоловіка Алли – художника Віктора Зарецького, а також Євгена Сверстюка й Надію Світличну. І це при тому, що жертва була виявлена – у ляху в снігах – лише за наполяганням двох останніх.

У IV випуску нелегального «Українського вісника» (січень 1971), присвяченого світлій пам'яті Алли Горської, висловлена беззаставна версія, що це було політично замовлене вбивство. Задля залякування правозахисників. Невідомий автор, нагадуючи про таємний політичний терор у минулі епохи, завважив, що триває придушення національного відродження в Україні.

У день похорону друзі влаштували в Аллиній майстерні виставку її творів зі знаками жалоби.

У проміж над могилою бунтівливої художниці Є. Сверстюк на-

звав її «білим привидом Доброго Духу, що втілює в собі сумління, гідність, поривання молодості й сяйво вільного людського обличчя, освітленого талантом і відданістю людям».

Не обійшлося без переслідувань і цього разу. За участь у похороні та прощальні слова був звільнений з роботи в школі Олесь Сергієнко, а Іван Гель (Львів) отримав догану.

Зазнали звинувачень деякі учасники хору «Гомін» під орудою Леопольда Яценка, які тужливим співом прощалися з відчайдушною дисиденткою.

Ярій, душе. Ярій, а не ридай.
У білій стужі сонце України.
А ти шукай – червону тіль калини

на чорних водах – тіль її шукай,
де горстка нас. Малесенька шопта
лише для молитов і сподівання.
Усім нам смерть судилася зарання...

Це – з вірша Василя Стуса, присвяченого пам'яті Алли Горської, що його зачитав поет над її могилою. Передбачивши прозріливо і свою загибель у нерівній борні із жорстоким комуно-імперським режимом.

На ім'я цієї дисидентки було накладене суворе табу. Перші легальні публікації почали з'являтися лише з набуттям Україною Незалежності, серед них – книга «Алла Горська. Червона тіль калини» (1996) – листи, спогади друзів; редагування й упорядкування Олексія Зарецького і Миколи Маричевського. У столиці та Львові є вулиці, названі на честь Алли Горської, встановлено меморіальні дошки у Києві та Василькові.

Однак під загрозою опинилася культурна спадщина цієї художниці, яка разом з іншими монументалістами брала участь у створенні чудових мозаїк на Донеччині; комерційні структури під різними приводами нищать ці шедеври національної культури.

І годилося б відкрити туристичний маршрут, скажімо, з Донецька на Маріуполь, пов'язаний з ім'ям талановитої художниці й відомої шістдесятниці, яка поклала життя на визвольну справу нашого народу.

редактор рубрики
Наталія БІЛОЦЕРКІВЕЦЬ

СВІТОВА КУЛЬТУРА

✘ ВИНАХІДНИК КІНО-ЩОДЕННИКА

Уперше в Україні, в рамках проекту Медіа-Депо під час Тижня актуального мистецтва у Львові відбувся показ фільмів визначного американського та східноєвропейського художника Йонаса Мекаса.

Хрещений батько американського авангардного кіно, Йонас Мекас вважається винахідником кінощоденника. Його твори поєднують інтимність, спонтанність, ліризм з певною вибірковістю. Як майстерний редактор він вибирає потрібні кадри з тисяч годин зафільмованого, аби постали колективні мемуари, де життя і мистецтво неподільні.

Він по-особливому сприймає місто Нью-Йорк, якого у його творчості дуже багато. Емігрувавши до США 1949 року митець одразу придбав на позичені гроші 16-міліметрову камеру BOLEX, і за її допомоги фіксував моменти свого життя. Від 1953 року Мекас почав знімати самостійні фільми і вже 1960-го заснував одну з найбільших світових колекцій авангардного кіно. Він входить до руху нового американського кіно і багато працює з Енді Ворголом, Джорджем Макюнасом, Сальвадором Далі, Аленом Гінзбергом, Йоко Оно, Джоном Ленноном та іншими. У 1970-х роках разом із Станом Брекейджем, Кеном Кельманом, Пітером Кубелкою, Джеймсом Браутоном та Адамсом Сітні розпочав проєкт Essential Cinema Project, який мав на меті окреслити канон важливих кінотворів нашого часу. Мекас також відомий як поет і письменник.

Спеціальним гостем показу був Крістіанас Альгірдас Кучінскас, директор Центру візуальних мистецтв Йонаса Мекаса, нещодавно відкритого у Вільнюсі.

Габрієле ЖАЙДІТЕ,
аташе з питань культури
посольства Литовської Республіки

✘ У ДЕВ'ЯТИ МІСТАХ

З 15 до 26 вересня 2009 року в дев'яти містах України проходять «Дні Альянс Франсез». Усі охочі отримали можливість більше дізнатися про напрями діяльності цих громадських організацій, а також взяти участь у заходах, мета яких – ближче познайомити українців із Францією. Безкоштовні уроки французької для початківців, конкурс «Шерше ля Франс!», виставка про Париж, яку представить галерея «Пліссон» та показ фільму «Саган» (2008 р.) – ось лише деякі з них.

Альянс Франсез в Україні – це 9 організацій, що виконали умови паризького Альянс Франсез, зокрема щодо демократичності функціонування. Крім курсів французької мови та культурних заходів, Альянси опікуються наданням підтримки у викладанні мови, а також інформують про сучасну Францію, зокрема, про можливості навчання там (у контакті з Французько-українським центром співробітництва в галузі вищої освіти і науки). Вони виконують роль важливої сполучної ланки у співпраці наших країн.

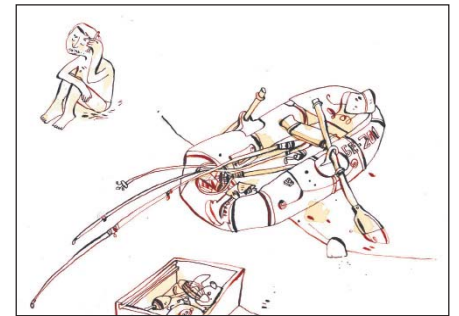
КАЛЕНДАР «ДНІВ АЛЬЯНС ФРАНСЕЗ»

15-19 вересня – Рівне,
18-19 вересня – Севастополь,
18-19 вересня – Запоріжжя,
19 вересня – Дніпропетровськ,
22 вересня – Сімферополь,
23-27 вересня – Одеса
(в рамках візиту делегації м. Марселя),
24-26 вересня – Львів,
26 вересня – Харків,
26 вересня – Луганськ.
Докладна інформація на сайті Посольства Франції:
www.ambafrance-ua.org

Машина часу Гійома Ренара

Гійом Ренар. «Кухня»,
«Човен»,
«Багатоповерхівки. Білорусь»

Справжню несподіванку шанувальникам мистецтва приготували Посольство Франції в Україні, Французький культурний центр, Фонд сприяння розвитку мистецтв. У приміщенні Фонду (вул. Фролівська, 1/6) до 24 вересня експонується виставка малюнків Гійома Ренара «Совьєтленд. Тисячі предметів з однієї подорожі».

Французький ілюстратор, випускник Вищої національної школи промислового мистецтва завдяки премії «Улісс-2007» дістав змогу подорожувати Україною, Росією, Казахстаном та Білоруссю. Нині запрошує до подорожі, сповненої образів минувшини, і нас. Автор спонукає старших глядачів згадати, а молодших – відкрити для себе світ, що вже зникає.

«Безперечно, я здійснив не одну подорож. Спочатку, майже підсвідомо, я робив чимало різноманітних замальовок, пов'язаних із певними пам'ятками, місцями та просторами в республіках колишнього Радянського Союзу.

Малював порожнечу. Кожний малюнок фіксує цілком окреслене місце, якийсь момент у минулому. Він є пасивним свідком певної зустрічі чи прояву дружби. Суцільними лініями я виводив перепанні пристрої, нашвидкуруч підремонтований балкон, заклеєну пару окулярів.

Поступово мої малюнки накопичувалися і ставали свідками зникаючого світу. Радянського світу. І тоді мене зацікавило саме це зникнення.

(...) Виставка «Совьєтленд. Тисяча предметів з однієї подорожі» – це сучасна археологія, представлена в малюнках». Гійом Ренар.

Алла ПІДЛУЖНА

Нещодавно, йдучи повз підприємство «Квазар», що в Києві на Нивках, на одній з його будівель побачила величезний плакат і дуже зраділа. За киян... На них чекає зустріч із чудовим театральним колективом. Плакат сповіщав, що тут розміститься Театр танцю під орудою Вадима Єлізарова. Цей добре відомий в Україні і далеко за її межами театр заснований у Севастополі. Та його керівник вирішив зробити ще одну мистецьку базу, своєрідний філіал у Києві. Зараз триває реконструкція нового приміщення, а воно повинно бути специфічним, з великим сценічним простором і невдовзі кияни зможуть насолоджуватися мистецтвом Театру танцю.

У чому ж його своєрідність?

Це перший і єдиний у світі хореографічний театр, створений на лексичі бального танцю зі спортивними елементами. У статусі професійного колективу Театр під орудою Вадима Єлізарова існує з 1999 року. Автором і ідейним натхненником усіх вистав є художній керівник театру. Основу трупі становлять віртуози спортивного бального танцю, серед яких справжні зірки – чемпіон України серед професіоналів, заслужена артистка України і АР Крим Наталя Єлізарова, чемпіон України серед аматорів, заслужений артист України і АР Крим Олександр Єлізаров, Наталя Іванова, чемпіон колишнього Союзу, заслужений артист України й АР Крим Сергій Гриньов, восьмиразовий чемпіон України Олег Лопарьов.

Хоча всі члени трупі – відмінні спортсмени, те, що вони роблять – не спорт, а театральне мистецтво. Тільки на найвищому рівні спортивної майстерності, – вважає Вадим Єлізаров, – починається мистецтво.

Бальний танець тут став основою для драматичного сюжету і завдяки тому, що колектив прагнув не концертної діяльності, а сценічного мистецтва, в його репертуарі з'явилися вистави – «Аргентинське танго», «Кармен», «Собор Паризької Богоматері», «Пігмаліон», «Футете», «Історія кохання». Засобами виразної пластичної думки, витонченою хореографічною майстерністю відомі сюжети «витанцювалися» на справжній феєрверк емоцій, краси і граційності. На будь-якій виставі глядачеві зовсім не важко

стежити за сюжетом, не отримуєючи текстового супроводу, усе зрозуміло без слів. Кожна вистава – чудове, яскраве видовище, справжнє шоу. Шалені ритми музики змінюються ліричними мелодіями, калейдоскопом кружляють вишукані костюми, усе вирує в захопливому музичному вихорі.

Колектив Театру танцю багато гастролює, він дивував своїм надзвичайним мистецтвом глядачів Франції, Німеччини, Росії, Норвегії, брав участь у численних міжнародних театральних фестивалях. П'ятдесят висококласних майстрів бального танцю, чудових акторів Севастопольського театру танцю завоювали багато глядацьких сердець. На черзі – вимогливі киянські поціновувачі мистецтва танцю і театру.

ТЕАТР ТАНЦЮ

редактор рубрики
Наталія ПОТУШНЯК

телерадіотиждень

Телеканал «Культура» 21-27 вересня 2009 року

Понеділок, 21 вересня

- 06.00 Молитва за Україну
- 06.05 Д/ф «Ностальгія за Києвом»
- 06.50 Мультфільми
- 08.00 Почаївська святиня
- 08.30 Олександр Галін. «Ретро». Вистава театру ім. І. Франка Д/ф «Іван Світличний»
- 10.00 Знімаюся кіно. Марія Капініст
- 11.10 Місто сонця
- 11.25 Скарби художнього музею ім. О. Шовкуненка
- 11.45 Map Sound. Концерт з Палацу мистецтв «Україна»
- 13.25 Х/ф «Нехай він виступить» •
- 15.05 Віктор Некрасов. Повернення в дім Турбінних
- 15.40 Гала-концерт учнів та студентів Київської муниципальної Української академії танцю ім. С. Лифаря. Частина 1.
- 16.40 Д/с «Спогади про минуле»
- 17.00 Мультфільми
- 17.30 Зарваниця – душі столиця
- 17.45 Т/с «Праве діло»
- 18.30 Підкамінь
- 19.00 Прайм-тайм культури
- 19.15 Д/ф «Вірменська година»
- 19.55 Визначні українці. Сергій Параджанов
- 20.30 Гектор Берліоз. «Фантастична симфонія». Вистава Національної опери України ім. Т. Г. Шевченка
- 21.50 Божий голос
- 22.10 Вистава на телеекрані. Ярослав Стельмах. «Синій автомобіль»
- 23.20 Поетична сторінка. Світлана Йовенко. «Поверніть знов до любові»
- 23.30 Тамара Аветисян. Спогади
- 00.00 Прайм-тайм культури
- 00.15 Д/ф «Вірменська година»
- 00.55 Визначні українці. Сергій Параджанов
- 01.30 Гектор Берліоз. «Фантастична симфонія». Вистава Національної опери України ім. Т. Г. Шевченка
- 02.50 Зарваниця – душі столиця
- 03.05 Підкамінь
- 03.35 Вистава на телеекрані. Ярослав Стельмах. «Синій автомобіль»
- 04.40 Д/с «Спогади про минуле»
- 05.00 Божий голос
- 05.20 Поетична сторінка. Світлана Йовенко. «Поверніть знов до любові»
- 05.30 Тамара Аветисян. Спогади

Вівторок, 22 вересня

- 06.00 Молитва за Україну
- 06.05 Зарваниця – душі столиця
- 06.15 Підкамінь
- 06.45 Т/с «Праве діло»
- 07.30 Мультфільми
- 08.00 Прайм-тайм культури
- 08.15 Гектор Берліоз. «Фантастична симфонія». Вистава Національної опери України ім. Т. Г. Шевченка
- 09.40 Д/ф «Вірменська година»
- 10.15 Визначні українці. Сергій Параджанов
- 10.50 Д/с «Спогади про минуле»
- 11.10 Божий голос
- 11.30 Вистава на телеекрані. Ярослав Стельмах. «Синій автомобіль»
- 12.40 Тамара Аветисян. Спогади
- 13.10 Х/ф «Коліївщина» •
- 14.20 Контрамарка. Театру «Колесо» – 20 років
- 15.55 Гала-концерт учнів та студентів Київської муниципальної Української академії танцю ім. С. Лифаря. Частина 2.
- 16.30 Д/с «Спогади про минуле»
- 17.00 Мультфільми
- 17.25 Літературна Одеса. «Пушкін»
- 17.45 Т/с «Праве діло»
- 18.30 Д/ф «Чорнігів. Заснування стародавнього міста»
- 19.00 Прайм-тайм культури
- 19.15 Розповідає Олександр Сизоненко. Спогади про братів Тютюнників
- 19.40 «Золоте курча» – XIII Міжнародний телефестиваль для дітей та юнацтва
- 20.00 Філософські портрети. Олександр Потєбня
- 20.15 В майстерні художника
- 20.30 Х/ф «Гори димлять», серія 1 •
- 21.50 Лариса Кадирова. «Моя Марія Заньковецька». Частина 1.
- 22.30 Кармелла Цепколенко. Міні-моноопера «Борис Годунов»
- 22.50 Бенефіс Алли Лагоди. Частина 1.
- 00.00 Прайм-тайм культури
- 00.15 Розповідає Олександр Сизоненко. Спогади про братів Тютюнників
- 00.35 Філософські портрети. Олександр Потєбня

- 00.50 В майстерні художника
- 01.10 «Золоте курча» – XIII Міжнародний телефестиваль для дітей та юнацтва
- 01.30 Х/ф «Гори димлять», серія 1 •
- 02.50 Літературна Одеса. «Пушкін»
- 03.10 Д/ф «Чорнігів. Заснування стародавнього міста»
- 03.40 Лариса Кадирова. «Моя Марія Заньковецька». Частина 1.
- 04.20 Д/с «Спогади про минуле»
- 04.50 Бенефіс Алли Лагоди. Частина 1.

Середа, 23 вересня

- 06.00 Молитва за Україну
- 06.05 Літературна Одеса. «Пушкін»
- 06.20 Д/ф «Чорнігів. Заснування стародавнього міста»
- 06.50 Т/с «Праве діло»
- 07.35 Мультфільми
- 08.00 Прайм-тайм культури
- 08.15 Х/ф «Анна Кареніна», серія 1 •
- 09.35 «Золоте курча» – XIII Міжнародний телефестиваль для дітей та юнацтва
- 09.55 Розповідає Олександр Сизоненко. Спогади про братів Тютюнників
- 10.15 Кармелла Цепколенко. Міні-моноопера «Борис Годунов»
- 10.35 В майстерні художника
- 10.50 Д/с «Спогади про минуле»
- 11.20 Лариса Кадирова. «Моя Марія Заньковецька». Частина 1.
- 12.00 Бенефіс Алли Лагоди. Частина 1.
- 13.10 «Фаворит». Вистава Херсонського обласного музично-драматичного театру
- 15.50 Гала-концерт учнів та студентів Київської муниципальної Української академії танцю ім. С. Лифаря. Частина 3.
- 16.40 Д/с «Спогади про минуле»
- 17.00 Мультфільми
- 17.10 Літературна Одеса. «Славетні українці»
- 17.40 Т/с «Праве діло»
- 18.25 Д/ф «Чорнігів. Храмова архітектура раннього християнства»
- 19.00 Прайм-тайм культури
- 19.15 Микола Підгорний. Портрети і асоціації
- 20.00 Діалог. Євген Сверстюк – Валерій Копійка
- 20.30 Х/ф «Гори димлять», серія 2 •
- 21.40 Лариса Кадирова. «Моя Марія Заньковецька». Частина 2.
- 22.20 Сергій Висоцький. Пам'ять минулого
- 23.00 Бенефіс Алли Лагоди. Частина 2.
- 00.00 Прайм-тайм культури
- 00.15 Микола Підгорний. Портрети і асоціації
- 01.00 Діалог. Євген Сверстюк – Валерій Копійка
- 01.30 Х/ф «Гори димлять», серія 2 •
- 02.45 Літературна Одеса. «Славетні українці»
- 03.05 Д/ф «Чорнігів. Храмова архітектура раннього християнства»
- 03.40 Лариса Кадирова. «Моя Марія Заньковецька». Частина 2.
- 04.20 Обереги
- 04.40 Д/с «Спогади про минуле»
- 05.00 Бенефіс Алли Лагоди. Частина 2.

Четвер, 24 вересня

- 06.00 Молитва за Україну
- 06.05 Літературна Одеса. «Славетні українці»
- 06.20 Д/ф «Храмова архітектура раннього християнства»
- 07.00 Т/с «Праве діло»
- 07.45 Мультфільми
- 08.00 Прайм-тайм культури
- 08.15 Х/ф «Анна Кареніна», серія 2 •
- 09.35 Микола Підгорний. Портрети і асоціації
- 10.25 Діалог. Євген Сверстюк – Валерій Копійка
- 10.55 Д/с «Спогади про минуле»
- 11.10 Лариса Кадирова. «Моя Марія Заньковецька». Частина 2.
- 11.50 Сергій Висоцький. Пам'ять минулого
- 12.30 Бенефіс Алли Лагоди. Частина 2.
- 13.30 Обереги
- 13.50 Микола Куліш. Вистава «Мина Мазайло»
- 16.50 Д/с «Спогади про минуле»
- 17.00 Мультфільми
- 17.20 Літературна Одеса. «Класики»
- 17.45 Т/с «Праве діло»
- 18.30 Немеркнучі зірки. Микола Стороженко
- 19.00 Прайм-тайм культури
- 19.15 Неформат
- 20.00 Портрет. Оксана Паламарчук
- 20.30 Золота колекція «Золотих воріт». За мотивами Проспера Меріме. «Кармен». Вистава Андрія Жолдака
- 23.15 Вечір пам'яті Анатолія Солов'яненка. Частина 1.
- 00.00 Прайм-тайм культури
- 00.15 Неформат
- 01.00 Портрет. Оксана Паламарчук
- 01.30 Золота колекція «Золотих воріт».

- За мотивами Проспера Меріме. «Кармен». Вистава Андрія Жолдака
- 04.10 Літературна Одеса. «Класики»
- 04.35 Немеркнучі зірки. Микола Стороженко
- 05.05 Д/с «Спогади про минуле»
- 05.15 Вечір пам'яті Анатолія Солов'яненка. Частина 1.

П'ятниця, 25 вересня

- 06.00 Молитва за Україну
- 06.05 Літературна Одеса. «Класики»
- 06.25 Гурт «Рутенія». Експромт
- 06.55 Т/с «Праве діло»
- 07.40 Мультфільми
- 08.00 Прайм-тайм культури
- 08.15 Золота колекція «Золотих воріт». За мотивами Проспера Меріме. «Кармен». Вистава Андрія Жолдака
- 11.00 Д/с «Спогади про минуле»
- 11.10 Немеркнучі зірки. Микола Стороженко
- 11.40 Неформат
- 12.25 Портрет. Оксана Паламарчук
- 12.55 Вечір пам'яті Анатолія Солов'яненка. Частина 1.
- 13.40 «Страшна помста». Вистава-містерія Херсонського обласного музично-драматичного театру
- 15.20 Творчий вечір Мирослава Скорика
- 16.45 Мультфільми
- 17.00 Мультфільми
- 17.20 Літературна Одеса. «Юрій Олеша, Едуард Багрицький»
- 17.40 Т/с «Праве діло»
- 18.25 Вистава на телеекрані. «Гоголь з Google»
- 19.00 Прайм-тайм культури
- 19.15 Міжнародний фестиваль «Золотий бриг»
- 19.55 Нариси історії культури України з Мирославом Поповичем. Історія русів
- 20.30 Х/ф «Сад Гетсиманський», серія 1 •
- 21.25 Історія українського кіно. Сьогоднішня
- 21.55 Д/ф «Обличчя лікаря Владислава Маланчука»
- 22.45 Вечір пам'яті Анатолія Солов'яненка. Частина 2.
- 00.00 Прайм-тайм культури
- 00.15 Міжнародний фестиваль «Золотий бриг»
- 00.55 Нариси історії культури України з Мирославом Поповичем. Історія русів
- 01.30 Х/ф «Сад Гетсиманський», серія 1 •
- 02.25 Літературна Одеса. «Юрій Олеша, Едуард Багрицький»
- 02.40 Вистава на телеекрані. «Гоголь з Google»
- 03.15 Історія українського кіно. Сьогоднішня
- 03.45 Д/ф «Обличчя лікаря Владислава Маланчука»
- 04.30 Музей у Трипіллі
- 04.45 Вечір пам'яті Анатолія Солов'яненка. Частина 2.

Субота, 26 вересня

- 06.00 Молитва за Україну
- 06.05 Літературна Одеса. «Юрій Олеша, Едуард Багрицький»
- 06.20 Вистава на телеекрані. «Гоголь з Google»
- 06.55 Т/с «Праве діло»
- 07.40 Мультфільми
- 08.00 Прайм-тайм культури
- 08.15 Х/ф «Сад Гетсиманський», серія 1 •
- 09.15 Міжнародний фестиваль «Золотий бриг»
- 09.55 Історія українського кіно. Сьогоднішня
- 10.25 Д/ф «Обличчя лікаря Владислава Маланчука»
- 11.15 Нариси історії культури України з Мирославом Поповичем. Історія русів
- 11.45 Музей у Трипіллі
- 12.00 Вечір пам'яті Анатолія Солов'яненка. Частина 2.
- 13.15 Б. Заходер, В. Климівський. «Крила Дюймовочки». Вистава Київського академічного театру ляльок
- 14.00 Українські державники. Борис Возницький
- 14.45 Співає гурт «Хорєя козацька»
- 15.35 Обереги
- 16.00 Мовою музики. «Камерата»
- 16.25 З одвіччю на «ти». Модерн
- 17.00 Мультфільми
- 17.30 Геніями не народжуються. Джордж Гершвін
- 17.45 Д/ф «Дорога до Святої гори»
- 18.25 Дмитро Шостакович. «Ноктюрн»
- 19.00 Церква у селі Черче
- 19.05 Д/ф «Володимир зорав, Ярослав засіяв»
- 20.00 Скрижалі нашої історії. Мистецький арсенал

- 20.30 Х/ф «Сад Гетсиманський», серія 2, 3 •
- 22.20 30 хвилин для душі з Оленою Шнипко
- 22.50 Миські поїздки туди і назад
- 23.25 Фантазія для двох. Фортепіанні дуети Серія Прокоф'єва та Дж. Гершвіна
- 00.00 Церква у селі Черче
- 00.05 Д/ф «Володимир зорав, Ярослав засіяв»
- 01.00 Скрижалі нашої історії. Мистецький арсенал
- 01.30 Х/ф «Сад Гетсиманський», серія 2, 3 •
- 03.25 Геніями не народжуються. Джордж Гершвін
- 03.40 Д/ф «Дорога до Святої гори»
- 04.40 Дмитро Шостакович. «Ноктюрн»
- 04.50 Миські поїздки туди і назад
- 05.30 30 хвилин для душі з Оленою Шнипко

Неділя, 27 вересня

- 06.00 Молитва за Україну
- 06.05 Геніями не народжуються. Джордж Гершвін
- 06.15 Д/ф «Дорога до Святої гори»
- 07.15 Дмитро Шостакович. «Ноктюрн»
- 07.30 Мультфільми
- 08.00 Церква у селі Черче
- 08.10 Х/ф «Сад Гетсиманський», серія 2, 3 •
- 10.05 Скрижалі нашої історії. Мистецький арсенал
- 10.35 Миські поїздки туди і назад
- 11.10 Д/ф «Володимир зорав, Ярослав засіяв»
- 12.00 30 хвилин для душі з Оленою Шнипко
- 12.35 Фантазія для двох. Фортепіанні дуети Серія Прокоф'єва та Дж. Гершвіна
- 13.05 З одвіччю на «ти». Модерн
- 13.40 За мотивами Проспера Меріме. «Кармен». Вистава Андрія Жолдака
- 16.20 Дмитро Шостакович «Симфонія № 7»
- 17.00 Мультфільми
- 17.05 Мюзикл «Політ до мрії»
- 17.55 Художник Єлизавета Миронова
- 18.05 Відлуння «Відлуння»
- 19.00 Д/ф «В'ячеслав Воронін. Молочний шлях по-російськи»
- 20.15 Місто сонця
- 20.30 Х/ф «Сад Гетсиманський», серія 4, 5 •
- 22.40 Румунія. Прикордонне місто
- 23.00 Д/ф «Неперевршена»
- 00.00 Д/ф «В'ячеслав Воронін. Молочний шлях по-російськи»
- 01.15 Місто сонця
- 01.30 Х/ф «Сад Гетсиманський», серія 4, 5 •
- 03.20 Відлуння «Відлуння»
- 04.40 Румунія. Прикордонне місто
- 05.00 Д/ф «Неперевршена»

Радіоканал «Культура» (III програма Українського радіо) 21-27 вересня 2009 року

Нас можна почути по трипрограмовому приймачу на третій «кнопці» по всіх областях України, а у Києві та області у діапазоні УКХ (FM) на частоті 72, 86 МГців. **Телефон прямого ефіру 239-62-95.** Про радіоканал «Культура» та наші передачі можна дізнатися, а також почути нас в мережі Інтернет на офіційному сайті Національної радіокомпанії України в режимі Real Audio за адресою: www.nrsc.gov.ua та через супутник «Хеллас Сат» на орбітальній позиції 39 східної довготи, частота 11512 МГців, поляризація горизонтальна, швидкість цифрового потоку 27500, корекція помилок ¾.

Понеділок, 21 вересня

- 7.55 Поезія з поштової скриньки радіо «Культура».
- 8.00 «Тарасова доля. День за днем».
- 8.05 «Знакова постать». Інформаційно-музична програма (прямий ефір).
- 10.30 «Мова нація» з Г. Короненко (прямий ефір).
- 13.15 «Моя література».
- 13.45 Т. Шевченко. З «Кобзаря».
- 15.45 «Галерея мистецтв» зі С. Гудзь-Войтенко. Театральний випуск.
- 15.45 «Поетична мозаїка». І. Римарук. Передача 1.
- 16.05 «Як ми говоримо». Ведучі – професори, письменники І. Ющук, А. Ткаченко.
- 16.45 «Літературний серіал». Б. Павлівський «Терни і тюрми». Передача 9.
- 17.05 «Політика і мораль». Авторська програма (прямий ефір).
- 18.50 «Співана поезія». К. Булкін.
- 19.00 «На перетині думок». Інформаційно-познавальний блок (прямий ефір).
- 21.25 «Літературно-музична композиція» з Н. Шаварською.
- 7.45 «Поетична мозаїка».
- 13.05 «Україна і час». Авторська програма В. Стрілько (прямий ефір).
- 13.45 «Літературні читання». С. Кириченко «Люди не зі страху».
- 15.25 Собор душі людської. Авторська програма Г. Льєвої (прямий ефір).
- 16.05 «Жива душа поетова святая...». Ведучий В. Портяк.
- 16.45 «Літературний серіал». Б. Павлівський «Терни і тюрми». Передача 6.
- 17.15 «Художній всесвіт літератури». Авторська програма М. Наєнка (прямий ефір).
- 19.05 «На перетині думок». Інформаційно-познавальний блок (прямий ефір).

Вівторок, 22 вересня

- 8.00 «Знакова постать». Інформаційно-музична програма (прямий ефір).
- 8.05 (19.05) «Тарасова доля. День за днем».
- 10.30 «Прем'єра книги» з М. Слабошпицьким.
- 12.05 «Духовні пристані».
- 13.05 «Огонь в одежі слова». Авторська програма П. Осадчука.
- 13.45 «Літературні читання». С. Кириченко «Люди не зі страху».
- 15.05 «На вірність Україні». Авторська програма О. Кобець.
- 15.45 «Роки. Актори. Ролі...» зі С. Гудзь-Войтенко. Народний артист України Б. Бенюк.
- 16.45 «Літературний серіал». Б. Павлівський «Терни і тюрми». Передача 7.
- 17.05 «Українське державництво». Авторська програма В. Сергіячука (прямий ефір).
- 17.55 «Драматична мініатюра». Н. Коломієць «Повертайся додому». У головній ролі – народна артистка України Н. Сумська.
- 19.05 «На перетині думок». Інформаційно-познавальний блок (прямий ефір).
- 21.40 «Ім'я». В. Великий.
- 23.25 «Поезія».

Середа, 23 вересня

- 7.45 «Святині України». Лядовський чоловічий скельний монастир. (19.05) «Тарасова доля. День за днем».
- 8.05 «Знакова постать». Інформаційно-музична програма (прямий ефір).
- 10.30 «Журнали-журналики-журналички» (прямий ефір).
- 12.05 «Наш родовід» з Г. Яровою і доктором історичних наук Т. Чухлібом.
- 12.45 «Поетична мозаїка». П. Грабовський.
- 13.05 «Профлактика розуму і совісті з С. Дударем».
- 13.45 «Літературні читання».
- 15.05 «Культура здоров'я» з М. Щербою.
- 15.45 «На перетині думок». Інформаційно-познавальний блок (прямий ефір).
- 16.05 «Свою Україну любіть». Культурологічна програма.
- 16.45 «Літературний серіал». Б. Павлівський «Терни і тюрми». Передача 8.
- 17.05 «Радіопрезентації». Веде В. Марусик.
- 19.10 «На перетині думок». Інформаційно-познавальний блок (прямий ефір).
- 21.15 «У дзеркалі сучасності». Авторська програма М. Сидоржевського.
- 23.05 «Поетична мозаїка»
- 23.25 «Поезія».

Четвер, 24 вересня

- 7.55 «Поезія». Ян Твардовський.
- 8.00 (19.05) «Тарасова доля. День за днем».
- 8.05 «Знакова постать». Інформаційно-музична програма (прямий ефір).
- 10.30 «Мова нація» з Г. Короненко (прямий ефір).
- 13.15 «Моя література».
- 13.45 Т. Шевченко. З «Кобзаря».
- 15.45 «Галерея мистецтв» зі С. Гудзь-Войтенко. Театральний випуск.
- 15.45 «Поетична мозаїка». І. Римарук. Передача 1.
- 16.05 «Як ми говоримо». Ведучі – професори, письменники І. Ющук, А. Ткаченко.
- 16.45 «Літературний серіал». Б. Павлівський «Терни і тюрми». Передача 9.
- 17.05 «Політика і мораль». Авторська програма (прямий ефір).
- 18.50 «Співана поезія». К. Булкін.
- 19.00 «На перетині думок». Інформаційно-познавальний блок (прямий ефір).
- 21.25 «Літературно-музична композиція» з Н. Шаварською.

П'ятниця, 25 вересня

- 7.45 «Святині України».
- 8.00 «Тарасова доля. День за днем».
- 8.05 «Знакова постать». Інформаційно-музична програма (прямий ефір).
- 10.15 Авторська програма Ю. Мицька «Джерела національної пам'яті» (прямий ефір).
- 11.30 «Поезія».
- 12.05 «Сімейний лікар плюс». Авторська програма Л. Порожняк-Гановської.
- 12.45 Т. Шевченко. З «Кобзаря».
- 13.05 «Про минуле і сьогодні» з Б. Черваком (прямий ефір).
- 15.05 «Українська література: учора і сьогодні». Авторська програма М. Жулинського.
- 15.40 «Поезія». Є. Плужник.

- 16.05 Авторська програма директора Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Рильського НАНУ Г. Скрипник «Наукові обрії».
- 16.45 Б. Павлівський «Терни і тюрми». Передача 10.
- 17.05 «Мистецтво жити». Авторська програма О. Кавуценка (прямий ефір).
- 17.55 «Драматична мініатюра». Г. Галаган – етнограф, меценат (до 120-річчя від дня смерті).
- 19.10 «На перетині думок». Інформаційно-познавальний блок (прямий ефір).
- 21.15 «Тасмичні та загадки України». Веде Г. Короненко (прямий ефір).

Субота, 26 вересня

- 8.00 «Тарасова доля. День за днем».
- 8.05 «Знакова постать». Інформаційно-музична програма (прямий ефір).
- 10.30 «Суботні зустрічі з І. Драчем» (прямий ефір).
- 11.35 «Країна Моксель, або Відкриття Великоросії». Сторінки книги В. Біліньського. Читач заслужений артист України П. Бойко.
- 12.35 «Поезія без кордонів». Авторська програма В. Ткаченка. До 100-річчя з дня народження Б.-І. Антонича.
- 12.55 «Драматична мініатюра». Твори переможців і лауреатів Другого конкурсу радіоіс. Є. Кононенко «Телефонна елегія».
- 14.00 «Рідний край» з В. Марусиком.
- 15.05 «Україна-Польща. Діалог двох культур» (прямий ефір).
- 16.30 «Національна ідея в постатях». Авторська програма професора О. Гринівця.
- 17.05 «Мистецький щоденник» з Г. Короненко.
- 18.05 «Поезія». Французькі поети епохи Відродження.
- 19.00 «Деяли сучасності. Світло і тіні». Авторська програма М. Пороського (прямий ефір).
- 19.40 «Нобелівські лауреати». Авторська програма М. Слабошпицького.
- 20.10 «Мистецька вітальня М. Сдомохи» (прямий ефір).
- 21.10 «Театр одного актора». Заслужений артист України П. Бойко читає сторінки історичного роману у віршах Л. Костенко «Берестечко».
- 22.15 «Живий голос поета».
- 23.15 «Радіоавтографи».

Неділя, 27 вересня

- 6.25 Актуальне інтерв'ю.
- 7.25 «Поезія».
- 7.45 З фондової скарбнички радіо «Культура». Учні про народного артиста України А. Пазенка. Згадують народні артисти України Л. Яремчук та І. Дука.
- 8.00 «Тарасова доля. День за днем».
- 8.05 «Знакова постать». Інформаційно-музична програма.
- 10.05 «Місячнік».
- 10.55 «Драматична мініатюра». Й. Кондзелевич.
- 11.05 Літературна кав'ярня. Ведуча – Л. Якимчук (прямий ефір).
- 12.05 «Мій театр». Народна артистка України, артистка теат

СПЕЦІАЛЬНА ТЕМА

«Червона рута» повертається додому

Наталія ЗІНЧЕНКО

У Чернівцях розпочався 11-й фестиваль «Червона рута-2009», який нині святкує двадцятирічний ювілей. Чотири дні понад 370 нікому досі не відомих (хіба що вузькому колу місцевих шанувальників) виконавців, відібраних з понад чотиритисячної армії музикантів, змагаються за звання лауреатів. На закритті, яке відбудеться на центральному стадіоні міста 20 вересня, очікують президента України Віктора Ющенка.

Вперше фестивалю простягла руку допомоги держава – Міністерство культури і туризму України взяло його під своє крило. Чи не тому, що одним з режисерів-постановників першої «Червоної рути» був нинішній міністр культури і туризму Василь Вовкун, який потім тричі ставав і головним постановником дійства? Втім, «Червону руту» нині підтримує й місцева влада. Як запевнив перший заступник голови Чернівецької облдержадміністрації Віктор Павлюк, торік до 600-річчя міста було реставровано Літній театр і стадіон, на майданчиках яких відбуватимуться конкурс музикантів і гала-концерти. Гостей приймають 15 готельних комплексів на 2,5 тисячі місць.

Нагадаємо, що цей музичний форум стартував саме в Чернівцях наприкінці березня 1989 року і отримав назву від однойменної пісні Володимира Івасюка, котро-

го тоді вже десять років не було серед живих. Ті конкурсант, які брали участь у першому фесті, вже давно стали зірками і мегазірками на музичному небосхилі України. Нині вони прибули на фестиваль як гості або в складі журі – як Олег Скрипка чи Левко Дутківський.

«Червона рута» стала справжньою кузницею кадрів. З неї вийшли «Брати Гадюкіни», «ВВ», «Кому вниз», Марія Бурмака, Андрій Кузьменко (Скрябін), «Табула Раса», «Плач Єремії», сестри Тельнюк, Олександр Пономарьов, Руслана Лижичко, Віктор Павлік, Наталія Могилевська, «Пікардійська терція», Ані Лорак, «Танок на Майдані Конго», «Тартак», «Гайдамаки», «Крихітка Цахес», «Мертвий Півень», «Моторолла» та багато інших.

– А починали «рутяни» дуже важко, майже підпільно, переважно вночі, – розповів директор фестивалю Тарас Мельник. – Деяким гуртам – «Братам Гадюкіним» і «Кому вниз» узагалі забороняли виступати на фестивалі, навіть оточили майданчик собаками. Втім, «Червона рута» стала центром української культури. Її приймали: Чернівці – у 1989 році, Запоріжжя в 91-му, Донецьк в 93-му, Крим – Севастополь і Сімферополь – 95-му, Харків у 97-му, Дніпропетровськ у 99-му та Київ – в 2001, 2003, 2005 та 2007-му роках. А 2009 року «Червона рута» повернулася додому – в Чернівці.

Нинішній фестиваль не обмежився тільки виступами музикан-

тів. Прибули видавці зі Львова, Музей народної архітектури і побуту влаштував ярмарок народних ремесел та залучив до виступів кобзарів, українські театри демонструють знакові вистави. Зокрема, Національний академічний драмтеатр імені Заньковецької зі Львова – спектакль «Українські буржуазні націоналісти», а Чернівецький обласний муздрамтеатр імені О. Кобилянської в день закриття – 20 вересня – покаже «Солодку Дарусю» за романом Марії Матіос.

Київський художник Петро Гончар влаштував персональну виставку власних творів, яка відкрилася 17 вересня в обласному художньому музеї. Того ж дня шанувальники образотворчого мистецтва побували в центрі культури «Вернісаж» на відкритті Всеукраїнського трієнале «Український фольк-модерн 2009». У кінотеатрі «Чернівці» демонструють стрічки українського поетичного кіно, починаючи від фільмів Олександра Довженка. Приїхали на фестиваль і представники діаспори з Канади (Торонто), США (Нью-Йорк), Англії (Лондон), Іспанії, Португалії, Росії.

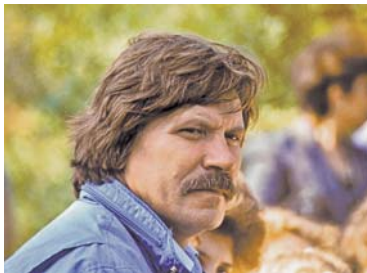
У рамках фесту відбулося відкриття Льодового майданчика та Культурного розважального центру на 132 тисячі квадратних метрів (для порівняння, в Мистецькому Арсеналі – 57 тисяч). Усі відвідувачі мають змогу скуштувати смачну кухню народів світу.

Архаїка в поєднанні з новим дас

цікаві результати. Талановита молодь має змогу не тільки себе показати, а й побачити колег по цеху, почути надбання вже заслужених рутян. Ці кілька днів для пізнання дають музикантам більше, ніж роки десь на периферії.

До слова, в цьому році 60-річний ювілей Володимира Івасюка, автора «Червоної рути», і 40-річчя з часу створення ним цього шлягера. Шанувальники творчості композитора побували на відкритті пам'ятної дошки Володимиру Івасюку на Театральній площі, а сьогодні збираються на презентацію диску його пісень на майдані Філармонії.

Музиканти й організатори впродовж двадцяти років шукають нових обривів і нових форм співпраці. Щороку на конкурсі, який нині триває в Літньому театрі, додається нова номінація. Цьогоріч їх п'ять: рок-музика (вона найпотужніше представлена на конкурсі – 55 гуртами), поп-музика (35), акустична музика (16), а також танцювальна та різна. Організатори збираються згодом додати фольк-музику, а, можливо, надалі й джаз. Найбільше рок-музикантів приїхало зі Східної та Південної України. Добре також представлена Полтава, яку нині можна навіть назвати столицею рок-музики. Попри те, що в номінації є поп-музика, «Червона рута» проти традиційної «попси» і кривляння на кону. Підтримувати партійних кандидатів, як запевняють рутяни, вони принципово ніколи не будуть.

Феодосій ГУМЕНЮК,
художник, заслужений діяч мистецтв України,
лауреат Національної премії імені Тараса Шевченка

– Перший фестиваль «Червона рута». Це було двадцять років тому? Ніби вчора! Як митець скажу, що для художника враження – це кольори. У пам'яті завершення «Червоної рути». Коли потяг рушив з Чернівців до Львова, то з кожного вікна, з дверей майоріли українські прапори. То був такий собі жовто-блакитний потяг. Наша команда – це Олександр Володченко, Анатолій Дручило та я. Ми були як гості. Для нас важливо було все побачити в живі очі. То був розквіт, відродження молоді! Скільки одразу молодих, вродливих, гарно вбраних людей! Ніякої там бідної України не відчувалося. Словом, свято! Правдиве відродження музики, співів, поезії. Запам'яталися виступи Василя Жданкіна, Едуарда Драча, Марії Бурмаки. А яке враження справила ведуча пані Олена Роміна з дивовижною до п'ят косою! Ну, звісно, ми, молоді художники, всі закохалися в неї. Пригадую, вона була присутня, коли освячували криницю в Чернівцях. Я під враженням написав картину «Освячення криниці».

То було особливе піднесення. Ми не відчували часу. З ранку й до вечора – виступи. Розкута молодість.

Були й на другому фестивалі у Запоріжжі. Там уже нам Василь Вовкун допомагав робити виставку. Хотілося б і нині податися до Чернівців. Аби натхнення, аби бажання – можливо все!

Записала Людмила ЧЕЧЕЛЬ

ЧЕРВОНА РУТА '89: ЯК ЦЕ БУЛО...

Фоторепортаж про відкриття меморіальної дошки авторів пісні «Червона рута» Володимиру Івасюку, постійного фотокореспондента журналу «Пам'ятки України» Сергія МАРЧЕНКА

Усі знімки публікуються вперше

ПАМ'ЯТНИКИ ПІСНЯРЕВІ та його пісні

Лише тридцять років відміряла доля в цьому світі померлому Героєві України і Шевченківському лауреату Володимирові Івасюку. Уродженець маленького буковинського містечка Кіцмані виявився особистістю цілеспрямованою і багатогранною. Мріяв лікувати людей – закінчив медичний інститут, вступив до аспірантури. Мав неабиякі

ЧЕРВОНА РУТА '89: ЯК ЦЕ БУЛО...

здібності до малювання – вражають вивершеністю зроблені ним портрети батька Михайла, сестри Оксани. Складав гарні вірші. Брав участь у зйомках кінофільмів. Був музикантом-віртуозом. Устип написати 50 інструментальних творів, музику до двох театральних вистав і понад 100 пісень, чимало з яких і нині, через 30 літ по його загадковій загибелі у Брюховецькому лісі під Львовом, є окрасою репертуару багатьох українських музичних колективів і солістів, постійно звучать по радіо та телебаченню і заслужено сприймаються як народні.

Та всенародного визнання Володимир Івасюк дістав би навіть, якби залишив нам у спадок лише одну свою пісню – «Червону руту», якій судилося стати вагомим музичним символом відродження історичної пам'яті й духовності українського народу.

І не дивно, що започаткований 1989 року в Чернівцях фестиваль «Червона рута» зробив для становлення демократичної незалежної української Держави аж ніяк не менше, ніж найвелелюдніші громадські акції непокори комуністичному тоталітаризмові.

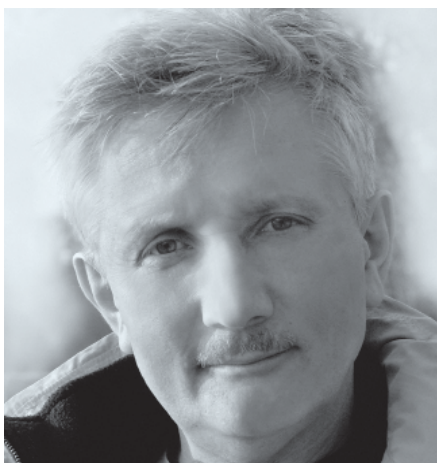
Бо від давніх-давен саме українська пісня найяскравіше відображала душу народу, котру не до снаги підкорити жодному навіть найкривавішому режимові.

Саме тоді, на першому фестивалі, в обласному центрі Буковини було урочисто відкрито (як бачимо з документальних світлин – під недремним, хоча й трохи розгубленим поглядом міліціантів) меморіальну дошку на честь автора геніального музичного твору.

А цими вересневими днями, коли нині вже легендарний фестиваль численними твор-

чими заходами в Чернівцях відзначає своє двадцятиліття, мальовниче місто над Прутом прикрасив новий пам'ятний знак, присвячений 40-річчю написання Володимиром Івасюком «Червоної рути» – пісні, яка завжди буде поміж нас.

Анатолій СИТНИК

Сергій
Марченко

Ці слова викликають багато асоціацій

Для мене – це передусім Перший всукраїнський музичний фестиваль, що відбувся наприкінці вересня 1989 року в Чернівцях. З погляду того часу ми ще не здогадувалися, які випробування нас чекають. Щойно, на початку вересня того ж року, пройшов перший установчий з'їзд Руху. Суспільство очікувало змін – страх лишився позаду. Влада як могла стримувала натиск, що набрав потуги звідусіль: з преси, художньої літератури, кінематографа, музики.

І особливо – музики! І от ця некерована пісенна стихія виринула з усієї співочої України на майданчики, на вулиці.

Примітно, що тоді ж відкривали меморіальну дошку на будинку Володимира Івасюка – там було багато гостей, тато співака в екскурсію. Добре слово про друга сказав Назарій Яремчук.

Мені на запрошення організаторів довелося робити фоторепортаж кожного дня фестивалю, бути свідком драматично-кумедних ситуацій, наприклад, коли місцева міліція не дозволяла мешканцям та численним гостям

фестивалю йти порожньою вулицею, а лише по тротуарах, бо це тоді каралося б – вважалося б за демонстрацію...

Або перші жовто-блакитні прапори, що тихцем були принесені на стадіон, на закриття фестивалю, марно намагалися «кількісно» перевищити прапорами радянського зразка, які на всенародному святі тримали з кислими мінами ті, кому це було доручено.

Все тоді було вперше, все було молоде-зелене. Організатори ще не мали досвіду проведення таких шоу – вчилися, набували «майданного» досвіду молоді й уже маститі співаки та юні співачки. Тепер дивишся на ці фото – і бачиш реальний плін історії, що змінюється на наших очах. І щоб там не говорили про нинішні кризи та труднощі – суспільні зміни за ці двадцять літ надзвичайні! Може, дехто сто років ішов би до таких змін.

А ми всі лишилися такими ж молодими, принаймні на цих знімках.

До відомих наступних подій – розвалу Союзу та проголошення незалежності лишалося неповних два роки.

ЧЕРВОНА РУТА '89: ЯК ЦЕ БУЛО...

«Червона рута» – не легенда, а життя! Культурна революція!

Своїми думками, враженнями від першого фестивалю «Червона рута» поділився із нашим тижневиком Сергій ПРОСКУРНЯ, режисер, продюсер, радник міністра культури і туризму України, член Національної ради з питань культури при президентові України, лауреат премії Національної спілки театральних діячів України «Експеримент». Наше спілкування по телефону час від часу переривалося короткими гудками. Сергій Проскурня здавав в Одесі чергову виставу.

– Отож, пане Сергію, перший фестиваль «Червона рута» двадцять років тому...

– Якщо розповідати всю цю історію, то, власне, я долучився до цього проекту завдячуючи тому, що був родичем Анатолія Калениченка. Ми з Тарасом Мельником частенько приходили до Анатолія. Були то застійні часи, і місцем наших інтелектуальних зібрань, своєрідних словесних штормів слугувала кухня. Саме там (не без чарки!) час від часу збиралася компанія, яка вирувала, сперечалася, час від часу оновлювалася. Незмінними залишалися Анатолій Калениченко, Тарас Мельник, Кирило Стеценко і я. Згодом приєдналися Василь Вовкун, Іван Малкович, Сашко Ірванець.

Потихеньку наше товариство обростало отакими чудовими людьми. На кухні ми вже не вміщалися. Дискусії велися і в поїздах, і на всіляких заходах, яких, до речі, тоді було дуже багато. А тим часом у мене з'явився маленький театр «Будьмо!»

– Можливо, кілька слів скажете про засновників?

– Безумовно. У «Червоної рuti» є батьки-засновники. Це по праву Анатолій Калениченко і Тарас Мельник. Та пізніше вони зрозуміли, що без режисури неможливо обійтись, і залучили мене. Згодом побачили, що потрібен сценарій. Писали його з Кирилом Стеценком. До речі, в нього зберігається абсолютно музейна річ: склеєна на кількох ватманах ілюстрована концепція «Червоної рuti». Саме там ми вперше в історії українського масового мистецтва втілили ідею національної символіки і обрядовості. Тобто то був практично перший фестиваль, який дивився в майбутнє і формував обличчя нової

ЧЕРВОНА РУТА'89: ЯК ЦЕ БУЛО...

української сцени. Не тільки естради, і не тільки поп-музики, а нової української сцени. То, можна сказати, вдале добірне зерно, яке впало у гарний ґрунт, потім переросло в «Червону руту».

– Як продовжував розвиватися цей процес?

– Наступним кроком було просування цього проекту через коридори радянської цензури та бюрократії. «Перестройка» на той час ще буксувала в Україні. При владі все ще був Володимир Васильович Щербицький. Та дивовижним чином все ж якісь елементи демократії зароджувалися. І ми змогли через ЦК комсомолу організувати оргкомітет, який очолив секретар ЦК (я не знаю, за які питання він відповідав, думаю, що не за ідеологію) Юрій Соколов. Він – абсолютно молода російська людина. Та після того, як почав з нами спілкуватися, настільки захопився нашим темпераментом і азартом, що просто став, якщо не націоналістом, то близьким до втілення національної політики. Багато хлопців з комсомолу нас підтримували. Дехто відкрито, дехто потаємно. Однозначно – комсомолу треба було мінятися. Ось тут ми й потрапили на гарний політичний ґрунт. Почалися відбіркові тури. Все стало офіційним. Створили оргкомітет, робочі групи. А нам це і потрібно було. Про це можна говорити дуже багато й довго...

– А найцікавіші моменти з Вашої пам'яті?

– Найпам'ятніші описані у моєму есеї під назвою «Червона рута» проти «Червоної руті». Це той момент, коли відбувається концерт закриття фестивалю на стадіоні «Буковина». У фіналі всі переможці й лауреати конкурсу співають «Червону руту» Володимира Івасюка. І ось у цей момент вимикають повністю електроенергію! Стадіон стає темним, сцена – темна і «металевий голос» з рупорів дає установки, якому сектору на який вихід виходити. Запахло 37-м роком... Такої кількості міліції я не бачив у своєму житті більше ніколи. Після того як «металевий голос» дав такі установки, включили фонограму й голос Софії Ротару, який заспівав ту саму «Червону руту», але вже у зовсім іншому стилі. Стили естради советской попси.

– Кому з молодих дали тоді дорогу в життя?

– Ірина Білик стала дипломантом за кращу пісню «Кувала зозуля». Це було її народження.

– А яка незабутня зустріч закарбувалася у пам'яті?

– Незабутня зустріч?! Це допит в КДБ. Після концерту переможців «група товаришей» приїхала в літній театр за мною, аби я, борони Боже, не втік...

– Минув двадцять років. Яка ситуація зараз?

– Так, минуло двадцять літ. На наших помилках всі зробили великі бренди. Приміром, «Таврійські ігри» і так далі. Та «Червоний руті» цвісти!

Людмила ЧЕЧЕЛЬ

Фоторепортаж постійного фотокореспондента журналу «Пам'ятки України» Сергія МАРЧЕНКА

Більшість знімків публікується вперше

ЧЕРВОНА РУТА'89: ЯК ЦЕ БУЛО...

ЧЕРВОНА РУТА '89: ЯК ЦЕ БУЛО...

Володимир КОВАЛИШИН, лікар з Дніпропетровська

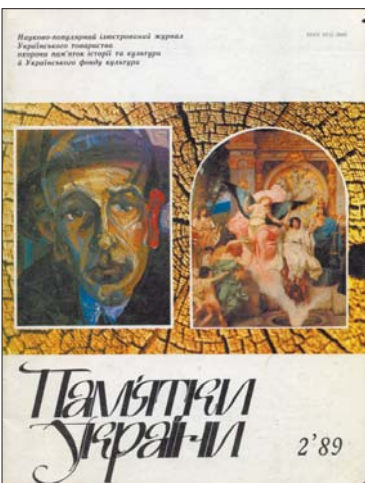
З тодішньою владою учасники та гості першого фестивалю «Червона рута» у Чернівцях були ще не ворогами, але вже не друзями. В юрбі ще з-під поли продавали синьо-жовті значки, зображення тризуба, розмножені на ротапринтах самвидавівські газети. Міліція на це вже закривала очі, а розповсюджувачі нової символіки, конспіративно озирюючись, витягували з кишень, торб свою продукцію. І тут наче вдарив грім серед ясного неба. На розкладках, у високо піднятих руках серед людського потоку золотом засяяв наш український тризуб. Його пропонували усім бажаючим громадські розповсюджувачі журналу «Пам'ятки України».

– О, та тут ще гімн наш вміщено «Ще не вмерла Україна», – кинув хтось у натовп.

Розповсюджувачам було непереливки від охочих стати власником кольорової світлини із золотим тризубом на синьому тлі. Хтось із них пожартував: «Прийдеться до міліції звернутися, аби нас не розчавили. А другий додав: «А що. Ми ж цілком офіційно розповсюджуємо не самвидав, а офіційну пресу».

Працівникам партійно-совітських органів журнал видавали поза чергою і безплатно. Так би мовити, на прохання їхнього шефа, цеківського секретаря з ідеології – «Щоб знати ворога, треба знати його зброю». А зброя і справді була грізною, хоча й паперовою.

Цьогоріч учасники та гості 11-го фестивалю «Червона рута-2009» у Чернівцях мають нагоду придбати останні випуски нашого газетно-журнального видавництва – оновлені і значно розширені журнал «Пам'ятки України» та газету «Культура і життя»

На знімках Юрко Волощак (козак Волоцюга) із календарем «Пам'яток України» та його друзі з Товариства Лева та Товариства «Вертеп» (Тернопіль) за збором пожертв на видання журналу під час проведення першого фестивалю «Червона рута» у Чернівцях

Фото Сергія МАРЧЕНКА

ЧЕРВОНА РУТА'89: ЯК ЦЕ БУЛО...

Фотознімки Сергія Марченка

Валерій ШЕВЧУК,

письменник, лауреат Національної премії імені Тараса Шевченка

– **Т**о були незабутні й неповторні дні. То було справжнє зародження чогось нового в українській культурі, дивовижне згуртування нації. Пригадую першу «Червону руту» у Чернівцях. Я поїхав на фестиваль з донькою. Зупинилися ми у батька Володимира Івасюка – Михайла Григоровича. Чудова й привітна оселя.

Ми багато подорожували машиною. Дивовижним було й те, хоч би де ми зупинялися, коли довідувалися, що це батько Володимира Івасюка, – ставилися з особливою пошаною, як до героя. Їздили до Кіцмані – на батьківщину Івасюка. Кругом така щирість, відвертість, привітність. Пригадую переповнений стадіон. Спілкування згуртовувало людей, то було справжнє джерело для душі.

Був і на другому фестивалі «Червоної рuti» у Запоріжжі. Порівняння? Їх просто не може бути. Якщо у Чернівцях – повний розквіт фестивалю, то в Запоріжжі я назвав би це якоюсь «закваскою». Для людей зовсім невідготовлених то дивина.

А що вже говорити про мову... Та все ж зустрічали нас з радістю, дослухалися.

Іван ЯСНІЙ, телережисер

– **Я** відчував себе тоді героєм, що потрапив у саме серце подій, скочив на гребінь першої хвилі Українського Відродження...

Похід вулицями Чернівців з фанами на той час був сміливим виступом проти радянського режиму. І хоча ввечері похід закінчився арештом декількох наших людей з Товариства «Вертеп» (Тернопіль), це ще більше надихало. Побої, порвані сорочки і фани... Неймовірні емоції. Це був наче дух революції – культурної революції, яка без перебільшення стала голосом української незалежності. Цікаво відшукати міліціонерів, що глумились тоді над молодими активістами фольклорного колективу. Наскільки і як поміняла їх українська незалежність? І чи поміняла...

Та й загалом, особисто мені дуже цікаво провести певні паралелі з тим часом. Емоційні культурологічні, політичні чи які завгодно. Їх можна передати у вигляді таких собі мікрофільмів, присвячених «Червоній рuti», де історії людей переплетені з музикою, надіями, сподіваннями, розчаруваннями. Та найперше – музика, що змушує нас жити. Та, яка кликала до Незалежності, і нова, двадцять років потому, що живить нас сьогодні.

редактор рубрики
Василь ЗАЄЦЬ

регіони: вінниччина

ВИШИВАНА ДОЛЯ

Василь ЗАЄЦЬ

ХОР ВІКТОРА СОЛЬВАРА

У селі Чернятині Жмеринського району на Вінниччині свято – виповнюється 30 років тутешньому хору, який чи не єдиний нині функціонує в мережі сільських закладів культури.

Біля витоків цього творчого колективу стояв випускник Тульчинського культосвітнього училища Віктор Сольвар. Молодому фахівцеві вистачило енергії для того, щоб згуртувати місцевих аматорів, і незабаром хор у супроводі оркестру народних інструментів посів чільне місце у культурно-мистецькому житті району та області. Коли родоначальнику хору довелося на деякий час залишити Чернятин, його справу продовжило подружжя – Володимир і Тетяна Чеміни. Саме завдяки їхнім талантам і працьовитості хор здобув звання народного, яке було підтвержене тричі. Востаннє хористи відстоювали свій високий статус у травні цього року. І не без допомоги того ж таки Віктора Сольвара, який повернувся до села як завідувач місцевої філії Жмеринської музичної школи, а згодом очолив клуб і знову став керівником хорового колективу.

Костянтин СТАВИЦЬКИЙ

РЯТІВНІ ДЖЕРЕЛА ТВОРЧОСТІ

За результатами Всеукраїнської атестації найвищі оцінки за всіма критеріями діяльності отримала Вінницька дитяча школа мистецтв.

– Музика, танок і малюнок – ось ті три мистецькі кити, на яких базується наш колектив, – каже директор навчального закладу Ярослав Зінько. – Живемо як велика мистецька родина і переконані: немає дітей, які не цікавилися хоча б одним із зазначених напрямів. Прийдешнього року школа святкуватиме своє двадцятиріччя. За цей час у нас було започатковано чимало чудових традицій. Наші діти неодноразово ставали переможцями обласних, всеукраїнських і міжнародних виставок, фестивалів. Їх знають не тільки у столиці нашої держави, а й за кордоном. Вони – постійні учасники культурних заходів, які відбуваються в нашому місті. А як приємно було всім дізнатися, що танцювальному колективу «Подільночка» присвоєно звання зразкового!

Цьогоріч Вінницьку дитячу школу мистецтв відвідують 820 учнів, хоча охочих навчатися в ній набагато більше: на жаль, на заваді стає брак приміщень. Дивлячись на своїх щасливих вихованців, директор закладу ділиться далі заповітними думками:

– Коли діти зайняті творчістю, у них немає часу на спілкування з поганими компаніями, вони не п'ють, не вживають наркотиків.

– За час навчання у школі мистецтв я оволоділа техніками «батик» і «вітраж», навчилася малювати олійними фарбами, – хвалиться восьмикласниця Юлія Гладка.

– У цій школі я займаюся вокалом, вивчаю сольфеджіо, музичну літературу, граю на фортепіано, – додає лауреат міжнародних конкурсів «Кришталева хвиля» і «Кришталевий жайвір» Еліна Мбані. – Сподіваюся, що моє захоплення музикою переросте у професію.

До директора підійшла вінничанка Олена Галаган:

– Хочу, щоб мою доньку зарахували до вашої школи на відділення образотворчого мистецтва, бо знаю: у вас діти вчать гарно спілкуватися, гечно поводитися, духовно і творчо розвиваються. Чи не пізно ми до вас прийшли?

– Зробити добру справу ніколи не пізно!

Микола ПАРКОВИЙ

Президент України Віктор Ющенко висловив вдячність усім, хто долучився до організації заходів, присвячених Дню Прапора України та 18-ї річниці Незалежності України. Серед них Марія Скрипник – начальник управління культури і туризму Вінницької облдержадміністрації та Галина Данилюк заслужений майстер народної творчості України, автор ескізу рушника «Вишивана доля Вінниччини», учасниця акції, в рамках якої громадськості було презентовано вишитий 8-метровий подільський рушник та вставку «Традиційна подільська вишивка», на якій було представлено понад 3 тисячі вишитих старовинних і сучасних виробів із 1466 сіл Вінницької області, в яких застосовано 150 видів техніки.

Окрасою подільського рушника є Дерево життя, в якому 27 квіток, за кількістю районів області. Воно розпочинається з сакральних трипільських знаків. Синя стрічка – річка Буг, яку подоляни й досі називають Богом. Інші символи уособлюють рух життя на Землі і Всесвіті, чотири стихії, чотири сторони світу, чотири періоди доби, сонце, місяць і зорі. У цей неповторний рушник вклали тепло своїх рук і сердець 45 провідних майстринь ручної вишивки з усіх районів і міст області. Він вишитий трьома техніками традиційної подільської вишивки – качалковою гладдю, низзю та мережкою. Близько мільйона (!) стібків. Це справді славний подарунок вінницьких вишивальниць 18-ї річниці Незалежності України!

Директор обласного центру народної творчості, заслужений працівник культури України Тетяна Цвігун, для якої подільський рушник теж став вимірним дитям, зазначила: «Завдяки акції «Вишивана доля Вінниччини» ми відкрили для широкого загалу імена багатьох талановитих майстринь з глибинки, змусили сотні людей зазирнути в бабусині скрині й задуматися, що вони залишають

у спадок для нащадків. Сподіваюся, акція викличе в багатьох жінок (та й чоловіків!) непереборне бажання вимережити собі, своїм рідним та близьким сонячні вишиванки, завітати оселю рушниками. Та найголовніше – навчити своїх доньок, внучок і правнучок цього давнього, як світ, ремесла, щоб і вони вишили свою долю».

На презентації рушника «Вишивана доля Вінниччини», яка відбулася під час урочистостей на сцені концертної зали «Райдуга», голова облдержадміністрації Олександр Домбровський подякував майстриням за подвижницьку працю і сказав, що славний рушник буде передаватися з покоління в покоління і стане для подільського краю священним оберегом на щастя, добробут, злагоду та любов.

На фото: Начальник управління культури і туризму Вінницької обласної державної адміністрації, заслужена артистка України Марія Скрипник (праворуч) та директор обласного центру народної творчості, заслужений працівник культури України Тетяна Цвігун з колективом народного аматорського фольклорного ансамблю села Гончарівки Літинського району

редактор рубрики
Наталія БІЛОЦЕРКІВЕЦЬ

ПІСНЯ

НОВЕ ЖИТТЯ СТАРИХ МЕЛОДІЙ

СПІВУЧІ МОЛОДИЧКИ

Заповнене турботами життя прекрасної половини із села Крикливець, що в Крижопільському районі на Вінниччині. Чимало з них працює на молочнотоварній фермі місцевого господарства, яким керує Олександр Корчовий. Директор з повагою говорить про своїх працівниць.

—Здавалося б, де їм брати ще й час для мистецької творчості, а вони таки його знаходять! Попри зайнятість, не шкодують зусиль і для розучування пісень. Любо послухати, як мелодійно й злагоджено звучать у їхньому виконанні наші жартівливі шедеври «Шурум-бурум», «Про комбайнера», «Ой, там Роман воли пасе», «А мій милий вареничків хоче», «Говорила баба діду» та інші.

А почалося все п'ять років тому, коли вчителька місцевої школи Людмила Корчова у розмові з жінками запропонувала:

— А чому б нам не створити ансамбль народної пісні?

Ідея знайшла жвавий відгук серед обдарованих ентузіасток. З перших днів і до цього часу в ансамблі співають Віра Андріїшина, Галина Шевчук, Лідія Павленко, Галина Деркач, Галина Скалій. Усього ж у колективі 13 аматорок.

Вокально-інструментальний ансамбль «Крикливецькі молодички» знаний і на районній, і на обласній сценах. Кожен його виступ супроводжується схвальними, а то й захопленими вигуками й оплесками. Попереду на колектив чекають нові успіхи, бо ж він цілеспрямовано і натхненно готується до підтвердження звання народного.

Лідер «Крикливецьких молодичок» Лідія Корчова хвалиться:

— Від очочих грати й співати в ансамблі відгону немає!

А хтось там ще каже, що в Україні криза... Тільки не духовна!

Василь ТУРБІВСЬКИЙ

ЧЕРЕЗ ТУ БАНДУРОНЬКУ...

У Чернігівській музичній школі № 1 імені С. Вільконського новий навчальний рік розпочався з упродовження інноваційного освітнього проекту - відкриття відділу бандурного мистецтва.

У програмі навчання — кобзарознавство, вивчення старосвітської кобзи, відкриті уроки в музеях та на історичних могилах. Матеріал для викладання вчителі готують самотужки, адже підручників з того ж таки кобзарознавства для дітей іще ніхто не написав.

— Відкриття відділу — зазначила його керівник, заслужений працівник культури України Валентина Іщенко, — свідчення того, що бандура в музичній школі посіла особливе місце з-поміж народних інструментів. Це перша сходинка до створення дитячої кобзарської школи в Чернігові.

Реальні кроки в цьому напрямі викладачів-бандуристів уможливають не тільки посилити навчально-методичну базу, а й підвищити інтерес юних до відродження національних традицій, збереження духовного скарбу, переданого у спадок попередніми поколіннями українців.

Нині в музичній школі імені С. Вільконського навчається близько 70 учнів-бандуристів. Серед них — лауреати всеукраїнських конкурсів юних виконавців, переможці обласних конкурсів, стипендіати чернігівського міського голови.

Викладачі класу бандури беруть активну участь в організації і проведенні Всеукраїнського дитячо-юнацького фестивалю музичного мистецтва «Кобзарський майдан у Чернігові», єдиного в Україні огляду-конкурсу юних бандуристів-хлопців «Кобзарська юнь України», міських фестивалів «Чернігів — місто козацької слави» і «Кобзарське віче у Чернігові» й інших мистецьких заходів.

Ніка КРИЖАНІВСЬКА

Забуті мелодії. Вони раптом знову оживають і хвилюють серця. Втім, не кожному дано подарувати нове життя мелодіям минулих поколінь. Співачка, керівник вокально-оперної студії Київського міського будинку вчителька Ірина Персанова, якраз розшукує і виконує перлини українського романсу.

Імена авторів старовинних романсів, за невеликим винятком, до нас не дійшли. Найвідомішим є Григорій Сковорода, автор кантів і «філософських» пісень. Багато які пісні Сковороди, котрий сам гарно співав і грав на бандурі, лірі, гусях, цимбалах, флейті, сопілці, скрипці, користувалися всенародною любов'ю. Він одним із перших в Україні створив сольні пісні з інструментальним супроводом: «Стоїть явір над водою», «Ой ти, пташко жовтобока», «Ах, поля, поля зелені». Філософсько-сатирична пісня «Всякому городу нрав і права» увійшла до численних збірок і народної опери Івана Котляревського «На талка Полтавка».

Прекрасні мелодії склав народ і окремі

автори до багатьох віршів великого українського поета Тараса Шевченка: «Думи мої», «Нащо мені чорні брови», «Тече вода в синє море», «Така її доля...» Справжні шедеври українського побутового романсу належать Михайлові Глинці, який написав чарівні мелодії на слова поетаромантика Віктора Забіли «Гуде вітер вельми в полі» та «Не щебечи, соловейку». Величезний внесок у скарбницю українського романсу зробив Микола Лисенко: «Ой одна я, одна», «Місяцю-князю», «Не забудь юних днів», «Коли розлучаються двоє...»

Ірина Персанова зі своїми учнями розшукує старовинні ноти і повертає забутих мелодіям нове життя.

Серед численних гуртків і студій Будинку вчителя (хор вуртанів існує, наприклад, з 1923 року) вокально-опера студія має свої особливості: у час електронної музики та комп'ютерних ігор чути живий звук — велике благо.

Також тут працює творче об'єднання на громадських засадах «Молоді оперні голоси», яке згуртувало випускників консерваторії.

— У нас і професіонали шліфують свою майстерність, — каже керівник вокально-

опера студії Ірина Персанова, — аматори ж навчаються професійних премудростей, нюансів виконання, постановки дирижування, вміння співати на людях, загальної культури. Буває, дехто вперше вчить ноти... Давно переконалася, що спів, чисті інтонації діють на підсвідомість, несуть позитив, добро — цей феномен загадковий, але беззаперечний. Я щаслива, що реалізуюсь тут не тільки як співачка, а і як педагог. У студії почався злет талановитого співака Романа Походні. Раніше він співав у хорі, тут став солістом, вступив до консерваторії і став лауреатом Міжнародного конкурсу вокалістів «Мистецтво XXI століття».

З кожним студійцем Ірина Персанова працює індивідуально. Їй допомагає чудовий концертмейстер, лауреат Міжнародних конкурсів Євдокія Серая. Перлинами колективу є співачка Інна Лещук, освітняська молодь Ольга Супруненко, Наталя Деканенко, Антоніна Марцева, Світлана Коваленко, Тамара Бурлакова, Юлія Копилова та майстер Іван Малайчук...

СПІВ НАД ТЕРАСАМИ

Володимир
СУБОТА,
власкор

Незвичайний етнофестиваль відроджено на Харківщині. Його неординарність полягає передовсім у місці проведення.

Село Городне Краснокутського району у XIX столітті славилось на всю країну садівництвом. Господар цих земель, відомий цукропідприємець Іван Харитоненко надсилав до столиці Російської імперії вози смачної садовини. Рясно родили тут не тільки яблука й груші, а й виноград. І все тому, що сади і виноградники закладалися на спеціально зведених терасах, повернутих на південь і захищених од вітрів. Кількаметрові цегляні стіни були викладені у формі амфітеатру. А порожнинами під дерева подавалася вода.

Чудову акустику терас виявили зовсім випадково. Хтось із робітників заспівав. Чистий, як навколишнє повітря, голос був почутий угорі і за річкою. Прокладені труби в терасах стали прекрасними резонаторами. Цим ефектом зали просто неба відразу скористався Харитоненко...

Батькові плани довелося реалізувати синові Павлу Івановичу з дружиною Вірою Андріївною. Господар, крім цукроваріння і садівництва, за-

ймався ще й будівництвом маєтку, що нині є пам'яткою архітектури, церков, закладанням багатого на флору дендропарку.

Віра Андріївна опікувалася митцями. Вона збирала колекцію живопису, організувала в садибі театр, у якому виступали студенти харківських і київських навчальних закладів, платила їм, забезпечувала всім необхідним, навіть одягом. Ті двічі на тиждень давали концерти. Виступали Федір Шалаян і Олександр Скрябін. І не десь, а саме на згаданих терасах.

Музичні вистави регулярно проводилися тут аж до 1917 року.

— Паузу, що затягнулася аж на 90 років, вирішено перервати, — зазначив голова Краснокутської райдержадміністрації Анатолій Дмитрієв. — Зокрема, відродити забуте свято.

До етнофестивалю під назвою «Співочі тераси» почали готуватися ще з весни: прибрали кам'яні тераси, на-

вколишні ліси й луки, береги річки. Перед численними гостями постала дивовижна природа Краснокутчини і незвичайний театр серед неї.

Свято задумане як фольклорне. Цього разу в ньому взяли участь

не тільки провідні колективи Харківщини, а й завітали неперевершена виконавиця українських народних пісень Ніна Матвієнко, Катя Chily, гітарист Енвар Ізмайлов, гурт зі Львова «Бурдон», який виконує середньовічні слов'янські пісні, карпатсько-поліський гурт «Полікарп». Хедлайнером концерту став Олег Скрипка.

Як оптимістично заявив голова Харківської облдержадміністрації Арсен Аваков, невдовзі цей фестиваль неодмінно стане одним із найвідоміших в Україні. Передовсім завдяки своїм співочим терасам.

На знімках:
Амфітеатр «Співочі тераси»
Ніна Матвієнко
Олег Скрипка
Фото Леоніда Логвиненка

редактор рубрики
Наталія ЗІНЧЕНКО

регіони: крим

Квантеми пана Львова

НА «СХІДНОМУ БАЗАРІ» В БАХЧИСАРАЇ ПЕРЕМОГЛА УЗБЕЧКА

У Бахчисараї завершився V Міжнародний конкурс-фестиваль естрадних виконавців «Східний базар». Цей мистецький форум зібрав виконавців з 20 країн світу – Австрії, Чехії, Латвії, Литви, Сербії, Казахстану, Узбекистану, Киргизстану, Туреччини... Володаркою Гран-прі «Східного Базару» стала узбецька співачка Дільфуза Рахімова, котра отримала премію в п'ять тисяч доларів США. Перше місце в Олександра Шендрі з Молдови, друге посів кримський гурт «Бельбек», третє поділили Тіден Гюрдам з Туреччини та Саша Стеванович із Сербії.

«НАТХНЕННЯ» ЗІБРАЛО БАРДІВ І ПОЕТІВ

У Сімферополі в Кримському медичному університеті місцевий поетичний клуб «Натхнення» студентського літературного співтовариства влаштував вечір бардів і поетів в рамках вересневої літературно-музичної вітальні. Автори читали вірші, а музичну програму презентувало тріо «Провінція» – музиканти Михайло Фурсов, Павло Гребенюк і Володимир Шишкін.

ТЕЛЕКІНОФОРУМ «РАЗОМ» З ПАНІ ТА СОБАЧКОЮ

У Ялті розпочав роботу Міжнародний телекінофорум «Разом», що проводиться вже вдесяте. Церемонія відкриття відбулася на набережній біля пам'ятника Антону Чехову і його «Пані з собачкою», що свого часу подарували організатори телекінофоруму сонячній Ялті. Курортна столиця Криму приймає гостей з ближнього і далекого зарубіжжя, які за традицією представляють свої телевізійні програми та фільми і зустрічаються з глядачами. Серед членів журі і почесних гостей – Лев Дуров, Рустам Ібрагімбеков, Карен Шахназаров, Роман Балаян, Олександр Прошкін, Олександр Пороховщиков.

У СЕВАСТОПОЛІ ВІДКРИВСЯ ЛЯЛЬКОВИЙ ТЕАТР

У Севастополі, на території дитячого оздоровчого містечка «Лукомор'я», відкрився перший у місті ляльковий театр на 190 місць. Маленькі глядачі подивилися музичну казку «Пригоди Бармалея в Криму». Першими відвідувачами стали діти із соціально незахищених родин, вихованці севастопольських дитячих будинків та діти з обмеженими фізичними можливостями, гуртківці і місцеві відмінники.

На алеї «Лукомор'я», котра веде до театру, постали скульптурні композиції героїв поеми Олександра Пушкіна «Руслан і Людмила» та «Край лукомор'я дуб зелений», а також – пам'ятник самому поетові. Перший у Севастополі ляльковий театр працюватиме лише в теплу пору року, оскільки опалювання його приміщення непередбачене.

«ТЕАТР. ЧЕХОВ. ЯЛТА»

З 12 по 18 вересня в Ялтинському театрі імені Чехова проходить II Міжнародний фестиваль «Театр. Чехов. Ялта». Новий проект має на меті відродження чеховських театральних традицій. Він стартував торік і вже став парадом знаменитих труп, котрі яскраво продемонстрували свої творчі досягнення. Цього року учасники фесту – театри України, Молдови, Білорусі, Росії, Німеччини, Латвії, Литви, Мексики – запропонують театральній публіці свої конкурсні спектаклі, в тому числі пов'язані з творчістю Чехова.

У КОКТЕБЕЛІ ВІДБУДЕТЬСЯ РУДИЙ ФЕСТИВАЛЬ

У день міста в Коктебелі, який цього року святкуватимуть 19 і 20 вересня, розпочнеться веселий Рудий фестиваль. Головна подія – концерт, учасниками якого зможуть стати всі охочі – натуральні або фарбовані – руді артисти, а також виконавці в рудих перуках. Пройде також парад учасників свята, конкурс дитячого малюнку на асфальті, парад дельтапланів. Організатори дійства влаштують різні конкурси і вікторини, дитячу дискотеку та дискотеку для дорослих. Артисти, котрих визнають найкращими в жанрі «Руді», виступлять на гала-концерті 20 вересня.

З поетом Геннадієм Львовим у Феодосії мене познайомила московська журналістка Лена. «Тобі буде цікаво, – запевнила вона. – Ось побачиш». Вона показала мені книгу віршів «Поєдинок», котру нещодавно видали Міжнародний фонд «Солідарність» і клуб спортивної боротьби «Ведмідь». Збірка віршів була гарно оформлена – як подарунковий варіант, з ілюстраціями. Вона побувала на міжнародному книжковому ярмарку в Москві. Я прочитала кілька віршів і погодилася.

Ми довго бралися якимось провулком вгору і нарешті опинилися біля паркана, заплетеного диким виноградом. На хвіртці напис «КН. ЛЬВОВ».

– І що означає це скорочення? – не втрималась я.

– Князь Львов, – пояснила мені російська колега.

Мені захотілося запитати, а чому не імператор? Та не встигла. Хвіртка відчинилася – на порозі стояв усміхнений господар, аж ніяк не схожий на міського божевільного. Принаймні, зовні. Він повів показувати свої володіння. Це була дачна ділянка з напівзруйнованим будиночком. Без опалення, газу, води і навіть світла. У мене вихопилося:

– Як же ви тут живете?

– Я живу в Феодосії тільки півроку – з квітня по вересень. Змушений приїздити сюди щороку через важку травму хребта і прогресуючу хворобу Бехтерева. Взимку перебираюся до Дніпропетровська, де маю квартиру. А за моєї відсутності бешкетники мало не спалили цього помешкання, тому відключив світло. Та воно мені й не потрібне – вистачає дня.

– Я прочитала ваші вірші з «Поєдинка». Ви колишній спортсмен?

– Майстер спорту з вільної боротьби.

На килимі з 12 років, щоб загартувати не тільки дух, а й тіло. І досі підтримую зв'язки з борцями і сприймаю життя як поєдинок між добром і злом.

– Травму отримали на килимі?

– Ні. На виробництві. Закінчив Дніпропетровський будівельний інститут, механічний факультет, і поїхав за направленням до Москви, аби бути ближче до Літературного інституту, куди невдовзі збирався вступати. Писав вірші з дванадцяти років. Навіть друкувався в «Пионерській правді». Та не так сталося, як гадалося. Приїждо до інституту вже закінчився, і мені запропонували з Москви поїхати в Сибір. Я не відмовився. Звідти перевели в Білорусію, де потрапив в аварію. Два роки був прикутий до ліжка. Став інвалідом у 27 років. Вижити допомогла поезія. Писав про те, що біля мене нікого не залишилося. Окрім батьківщини... Ці вірші визнали дуже патріотичними. Я здивувався. А вже писав про біль.

Пан Львов виніс кілька книг.

– У мене вишло понад 25 книжок лірики, дитячих віршів: «Пред красою встану на колени», «Луна і мим», «Отець мого отця», «Вдохновение і скорбь», «Благословение любовью», «Благослови в сердце своем», «Поєдинок», «Душа с душою» у видавництвах Мінська, Москви, Санкт-Петербурга, Києва, Дніпропетровська. На мої вірші написано понад 60

пісень. «Колискова» і «Пісенька» стали лауреатами Міжнародного фестивалю дитячої пісні в Німеччині.

– Пишете переважно російською?

– Довелося помандрувати радянською країною, тому писав переважно російською, адже вона була міжнародною мовою спілкування. У 1981-му познайомився з Анастасією Цветаєвою. Це вплинуло на мою творчість. Ми листувалися. Нині її листи і світлина я передав до

(таких фахівців тоді не вистачало). Мама увесь час боялася, що наше з братом походження колись з'ясується і назвуть нас нащадками «ворогів народу». Попри те, що ми були дітьми інваліда війни I-ї групи – наш батько під час Великої Вітчизняної був зв'язківцем у Ковпака. Повоєнне життя було важким. Мама, потерпаючи, що не прогодує двох синів, була змушена віддати нас спочатку в спеціалізований, а потім – до дитячого будинку. Це залиши-

музею. Мої вірші виходили англійською, німецькою, французькою, вірменською... Українською їх перекладали поетеса зі Львова, яку «зачепило» моє прізвище.

Але в мене є і власні україномовні вірші. Звернувся до рідної мови після знайомства з Ліною Костенко і В'ячеславом Чорноволом, які приїздили до Дніпропетровська. Тоді народилися вірші про Україну, Тараса Шевченка, потім – збірка «Тексти на хромосомах», написані квантемами.

– Як це?

А українську я знав змалечку. Мама – Галина Кучеренко – викладала рідну мову і літературу в школі. Вона познайомила мене з Олесем Гончаром – навчалася з ним в одному університеті і навіть в одній групі. До слова, роман «Собор» Олесь Гончар писав з того храму, де мій дід був священником. Це дерев'яний, збудований без жодного цвяха козацький Свято-Троїцький собор у Ново-московську Дніпропетровської області. У 1920 році діда розстріляли. А я вчився читати за його «Біблією», яка ще й досі зберігається в родині. Хоча згадувати діда суворо заборонялося. Так само, як і ім'я діда по лінії батька.

– А він чим завинив перед советами?

– Він був нащадком князю роду Львових. Від розстрілу врятувало тільки те, що пішов працювати машиністом на паровоз

ло болючий слід у моїй душі. В дитячому будинку народився цикл віршів. Утім, їх тривалий час ніде не друкували. Вважали, що вони «не наша дійсність, такого не могло бути в радянській країні». По-справжньому оцінили доробок тільки у 1991 році, коли була зустріч випускників дитбудинків усіх поколінь і всіх країн СНД. На жаль, нині сиріт більше, ніж було після війни. А так не хотілося б, щоб вірші про сиротинець залишалися актуальними й досі.

– Де краще пишеться – в Криму чи Дніпропетровську?

– У Дніпропетровську я керую літературною студією «Ліра», створеною при Придніпровській будівельно-архітектурній академії. Але більше пишу в Криму. Місто стало для мене рідним. Мене запрошують на всі культурні заходи. Особливо – на літературні вечори, що зазвичай відбуваються в музеї Гріна. Навіть вважають мене другом музею. Я відгукнувся поезією на Міжнародний форум козаків та Міжнародний фестиваль караїмів, що проходили в Криму. Вірш «Слов'янам» став навіть козацьким гімном. Підготував до друку збірку віршів «Скелі і море», яку проілюстрували кримські художники, і завершую книгу філософської лірики в прозі.

Розмову вела Наталія ЗІНЧЕНКО
(Крим, Феодосія)
Фото Михайла ІНДИКА

редактор рубрики
Алла ЯКОВЕНКО

столична афіша

МУЗЕЇ

Культурно-мистецький та музейний комплекс «МИСТЕЦЬКИЙ АРСЕНАЛ»
www.artarsenal.in.ua
Вул. Івана Мазепи, 30, Старий Арсенал, Східне крило, 1-й поверх
Виставка De Profundis (3 глибини...) (до 27 вересня).
Час роботи: ср.-пн. – з 10.00 до 19.00, вт. – вихідний. Вхід вільний.
Телефони для довідок: тел.: (044) 288-52-25, 278-34-36

Інфоцентр «МИСТЕЦЬКОГО АРСЕНАЛУ»
Вул. Івана Мазепи, 30
Юрій Санін. «Поділ». Авторська фотографія (до 30 вересня).
Час роботи: пн.-сб. – з 11.00 до 20.00, нд. – вихідний.

НАЦІОНАЛЬНИЙ МУЗЕЙ ХУДОЖНЬОГО МИСТЕЦТВА УКРАЇНИ
www.namtu.kiev.ua
Вул. М. Грушевського, 6, тел.: (044) 278-13-57, 278-74-54
«Українська Нова хвиля. Живопис другої половини 1980-х – початку 1990-х років» (до 1 листопада).
Час роботи: ср., чт., нд. – з 10.00 до 17.00, пт. – з 12.00 до 19.00, сб. – з 11.00 до 18.00.

НАЦІОНАЛЬНИЙ МУЗЕЙ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
www.shevchenkomuseum.com.ua
Бульвар Т. Шевченка, 12, тел.: (044) 234-25-56
Персональна виставка народного художника України **Миколи Максименка «Маєстро натюрморту».**
Живопис (до 30 вересня).
Час роботи: вт.-сб. – з 10.00 до 18.00 (каса до 17.00), пн. – вихідний.

МУЗЕЙ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДЕКОРАТИВНОГО МИСТЕЦТВА
www.mundm.kiev.ua
Вул. Івана Мазепи, 21, корп. 29, тел.: (044) 280-36-93
Олександр Саенко. Килими, гобелени, мозаїки соломом, кераміка, вибілки.
До 110-річчя від дня народження митця.
Андрій Ільїнський. «...о странностях...». Художня кераміка (до 5 жовтня).
Час роботи: ср.-пн. – з 10.00 до 18.00, вт. – вихідний.

МУЗЕЙ КНИГИ І ДРУКАРСТВА УКРАЇНИ ТА КІНОМИСТЕЦТВА УКРАЇНИ
Вул. Івана Мазепи, 21, корп. 9, (044) 280-22-10
Виставка «Не забудь мене, поки віку твого, моя нене в країно» (до 30 вересня).
З нагоди 190-річчя від дня народження Пантелеймона Куліша (1819–1897).
Час роботи: ср.-пн. – з 10.00 до 17.00, вт. – вихідний.

МУЗЕЙ ТЕАТРАЛЬНОГО, МУЗИЧНОГО ТА КІНОМИСТЕЦТВА УКРАЇНИ
Вул. Івана Мазепи, 21, корп. 24, 26, тел.: (044) 280-18-34
«Сценографічна палітра Києва». Ескізи, макети, костюми.
Представлено творчі роботи: А. Александровича-Дочевського, М. Левитської, Л. Нагорної, О. Вакарчука, В. Карашевського, А. Іпатьєвої, К. Корнійчук та інших сучасних театральних художників.
Час роботи: щодня з 10.00 до 17.00; вт. – вихідний.

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЗАПОВІДНИК «СОФІЯ КИЇВСКА»
www.sophia.org.ua
Вул. Володимирська, 24, тел.: (044) 278-26-20
БУДИНОК МИТРОПОЛИТА
Василь Бик. «Духовні пристані». Скульптура (до 25 вересня).

Пам'ятка архітектури XVIII століття «ХЛІБНЯ»
Яхагі Кіджуро. «Японія в природі». Фотовиставка (до 20 вересня).
Час роботи: щодня з 10.00 до 18.00, ср. – з 10.00 до 17.00.

Проект «Музичні вечори в Національному заповіднику «СОФІЯ КИЇВСКА»
Автор і художній керівник – з. д. м. **Йосип Франц.**
18 – Вечір російської класики.
О. Братик (сопрано), **А. Бубнова** (ф-но)
Л. Бахарєва (сопрано)
19 – Світ пісень Р. Шумана.
Н. Максимчук (меццо-сопрано),
О. Москальєв (ф-но)
20 – **О. Мельничук** (баритон), **О. Кудиркаєва** (сопрано), **Я. Бойко** (меццо-сопрано),
А. Лавриненко (ф-но)
25 – Шедври класичної та романтичної музики.
А. Романишин (ф-но), **Р. Науменко** (ф-но),
О. Венцова (скрипка)

ГАЛЕРЕЇ

«ANN gallery»
www.anngallery.com.ua
Вул. Басейна, 21-6, тел.: (044) 361-29-05
Тетяна Ягодкіна «Von voyage». Живопис (до 30 вересня).

Час роботи: пн.-сб. – з 11.00 до 19.00, нд. – вихідний.
«BRUCIE COLLECTIONS»
www.bruciecollections.com
Вул. Артема, 55-6, тел.: (044) 353-12-34
Хаггі Регнарссон. «Зоряне світло». Фотографія (до 5 жовтня).
Час роботи: пн.-пт. – з 11.00 до 19.00, сб. – з 11.00 до 18.00, нд. – вихідний.

«KYIV.FINE ART»
www.kyivfineartgallery.org
Вул. Дарвіна, 5, тел.: (044) 490-58-58
Лада Наконечна. «Облаштування середовища для попередження зайвих хвилювань» (до 10 жовтня).
Час роботи: вт.-сб. – з 13.00 до 19.00, нд., пн. – вихідний.

«БОТТЕГА»
www.bottega-gallery.com
Вул. Михайлівська, 22-6, тел.: (044) 279-53-53
Ігор Яценко. «Просценіум». Живопис (до 2 жовтня).

Час роботи: пн.-пт. – з 10.00 до 20.00, сб., нд. – з 11.00 до 18.00.

«ГАЛЕРЕЯ З6»
Андріївський узвіз, 36, тел.: (044) 278-29-85
Володимир Комарк (Чехія). Графіка (до 29 вересня).
Час роботи: вт.-нд. – з 11.00 до 18.00, пн. – вихідний.

«ГРИФОН»
www.gryfon.kiev.ua
Вул. Костьольна, 6, тел.: (044) 270-70-84
Володимир Подлевський. Живопис, левкас (до 27 вересня).
Час роботи: вт.-нд. – з 11.00 до 19.00, пн. – вихідний.

«IRENA»
www.irena-gallery.com
Вул. Артема, 35, тел.: (044) 484-00-10
Віта Хайдурова «Етюди про Венецію». Пастель (до 23 вересня).
Час роботи: щодня з 10.30 до 18.30.

«КОЛО»
www.kologallery.kiev.ua
Бульвар Лесі Українки, 15, тел.: (044) 286-69-78
«Каштани Києва». Живопис (до 24 вересня).
Час роботи: щодня з 11.00 до 19.00, сб., нд. – вихідний.

«КОЛО ЗАСПИ»
www.kologallery.kiev.ua
Конча-Заспа, дамба, 1-й км, тел.: (044) 520-80-20
Едуард Бельський. Живопис, графіка (до 9 жовтня).
Час роботи: пн.-сб. – з 12.00 до 20.00, нд. – вихідний.

«МИСТЕЦЬ»
Вул. Велика Васильківська, 12, тел.: (044) 234-40-06
Групова виставка художників-монументалістів (до 21 вересня).
Петро Ткаченко. Графіка (з 22 до 30 вересня).
Час роботи: пн.-сб. – з 11.00 до 19.00, нд. – вихідний

«МИСТЕЦЬКА ЗБІРКА»
www.artzbirka.com
Вул. Терещенківська, 13 (вхід в арку), тел.: (044) 234-14-27
Юлія Кухтіна. Живопис (до 24 вересня).

Час роботи: ср.-нд. – з 11.00 до 18.00, нд. – вихідний.
«ПАРСУНА»
www.parsuna.com.ua
Вул. Хорива, 43, тел.: (044) 425-24-15, 428-82-64
«Ляльки як люди». Колекція найкращих авторських ляльок галереї (до 30 вересня).

Час роботи: пн.-пт. – з 10.00 до 18.00, сб. – з 11.00 до 17.00, нд. – вихідний.

«СОВІАРТ»
www.soviar.com.ua
Андріївський узвіз, 22-а, тел.: (044) 425-22-19
Мілле Косінкайтє, Алюс Берденковас (Литва). «Він і вона». Живопис, скульптура (до 25 вересня).
Час роботи: вт.-сб. – з 11.00 до 18.00, нд., пн. – вихідні.

«ТРИПТИХ»
www.triptych-gallery.org
Андріївський узвіз, 34, (044) 279-07-59, 279-83-85
Анатолій Криволап. «АКТ». Живопис (до 30 вересня).
Час роботи: вт.-сб. – з 11.00 до 19.00, нд., пн. – з 11.00 до 18.00.

«ЦЕХ»
www.zeh.com.ua
Вул. Фрунзе, 69, тел.: (068) 118-51-57
Виставка творів литовських митців
«Литва – найкраща» (до 9 жовтня).
Час роботи: вт.-сб. – з 14.00 до 20.00, нд., пн. – вихідний.

Арт-центр Павла Гудімова «Я ГАЛЕРЕЯ»
www.yagallery.com.ua
Вул. Волоська, 55/57, (044) 537-33-51
Тіберій Сільваші. «Горизонт – вступ». Живопис (до 21 вересня).
Час роботи: щодня з 10.00 до 20.00.

ФОНД СПРИЯННЯ РОЗВИТКУ МИСТЕЦТВА
www.foundart.org.ua
Вул. Фролівська, 1/6, тел.: (044) 238-65-21
Гійом Ренар «Совьєтленд. Тисячі предметів з однієї подорожі» (до 24 вересня).
Час роботи: щодня з 11.00 до 19.00.

Офіс програми імені Фулбрайта в Україні
www.fulbright.org.ua
Вул. М. Грушевського, 4, кімн. 305
Сергій Гавришківич. «...1/60 секунди...». Фотовиставка (до 10 жовтня).
Час роботи: пн.-пт. – з 10.00 до 17.00, сб., нд. – вихідні.

ЦЕНТР АКТУАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА «EIDOS»
www.eidosfund.org
Андріївський узвіз, 2-6, тел.: (044) 219-17-89
«Deutsche Klasse» (до 3 жовтня).
Проект представляє молодих художників із Берліна, які після тривалого захоплення концептуалізмом та медійними практиками знову повертаються до живопису та фотографії.
Час роботи: вт.-нд. – з 11.00 до 19.00, пн. – вихідний.

ТЕАТРИ

НАЦІОНАЛЬНА ОПЕРА УКРАЇНИ ІМЕНІ Т. Г. ШЕВЧЕНКА
www.opera.com.ua
Вул. Володимирська, 50, тел.: (044) 279-11-69
18 – Б. Белліні. «Норма»
19 (д) – Б. Павловський.
«Білосніжка та семеро гномів»
19 (в) – Г. Доніцетті. «Лючія ді Ламмермур»
20 – Х. Левенсгольд. «Сильфіда»
22 – П. Чайковський «Лускунчик»
23 – Дж. Пуччіні. «Турандот»
24 – А. Адан. «Корсар»

НАЦІОНАЛЬНИЙ АКАДЕМІЧНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ДРАМАТИЧНИЙ ТЕАТР ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
www.ft.org.ua
Пл. Івана Франка, 3, тел.: (044) 279-59-21
18 – І. Карпенко-Карий. «Мартин Боруля»
19 – Р. Болт. «Біват, королево!»
22 – Б. Шоу, Ф. Лоу. «Пігмаліон»
23 – Г. Кейт-Основ'яненко. «Шельменко-денщик»

НАЦІОНАЛЬНИЙ АКАДЕМІЧНИЙ ТЕАТР ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
www.rusdram.com.ua
Вул. Б. Хмельницького, 5, тел.: (044) 234-42-23
Міжнародний театральний фестиваль «Простір Давида Боровського»
18 – І. Губач. «Наполеон і корсиканка»
19 – Л. Малюгін. «Насміювате моє щасття»
Вистави Санкт-Петербурзького малого драматичного театру – Театру Європи
22 – А. Чехов. «Дядя Ваня»
24 – В. Шекспір. «Король Лір»
Вартість квитків: 200–1800 грн.

АКАДЕМІЧНИЙ ТЕАТР ДРАМИ І КОМЕДІ НА ЛІВОМУ БЕРЕЗІ ДНІПРА
www.drama-comedy.kiev.ua
Просп. Броварський, 25, тел.: (044) 517-89-80
18 – М. Фрейн. «Глядачі на виставу не допускаються»
19 – Л. Толстой. «Анна Кареніна»
20 – В. Шекспір. «Ричард III»
22 – Ш. де Лакло. «Небезпечні зв'язки»
23 – В. Набоков. «Лоліта»

24 – Ф. Солугуб. «Кручений біс»

КИЇВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АКАДЕМІЧНИЙ ТЕАТР ОПЕРИ
www.kiev-operetta.kiev.ua
Вул. Велика Васильківська, 53/3, тел.: (044) 287-26-30
18 – І. Кальман. «Містер Ікс»
19 – І. Кальман. «Фіалка Монмартру»
20 (д) – С. Бедусенко.
«Лампа Алладіна» (прем'єра)
20 (в) – Й.-С. Бях. «Кавова кантата»
22 – І. Кальман. «Сільва»
23 – Ф. Легар. «Весела вдова»
24 – Ф. Лоу. «Моя чарівна леді»

АКАДЕМІЧНИЙ МОЛОДИЙ ТЕАТР
www.molody.kiev.ua
Вул. Прорізна, 17, тел.: (044) 278-73-92
18 – Ж.-Б. Мольєр. «Дон Жуан»
19 – Дж. Патрік. «Моя дорога Памела» (прем'єра)
20 (д) – Л. Разумовська. «Русалонька»
20 (в) – М. Ладо. «Звичайна історія»
23 – А. Чехов. «Дядя Ваня»
24 – Б. Жолдак. «Конотопська відьма»
Камерна сцена
20 – Яр. Стельмах. «Синій автомобіль»
22 – М. Шизгал. «Любофф!»

МУНІЦИПАЛЬНИЙ АКАДЕМІЧНИЙ ТЕАТР ОПЕРИ ТА БАЛЕТУ ДЛЯ ДІТЕЙ І ЮНАЦТВА
Вул. Межигірська, 2, тел.: (044) 425-31-16
18 (13.00) – Б. Павловський.
«Білосніжка та семеро гномів»
19 (19.00) – М. Римський-Корсаков.
«Ніч перед Різдвом»
20 (12.00) – П. Чайковський. «Спляча красуня»
22 (19.00) – М. Равель. «Болеро». «Дош»
(Вистава театру «Київ-Модерн-Балет»)
23 (13.00) – Д. Шостакович. «Панночка і Хуліган»
24 (13.00) – М. Мінков. «Чарівна музика»

АКАДЕМІЧНИЙ ТЕАТР ЮНОГО ГЛЯДАЧА НА ЛИПКАХ
Вул. Липська, 15/17, тел.: (044) 253-62-19
18 (12.00) – Е. Портер. «Поліанна»
18, 23 (19.00) – І. Карпенко-Карий.

«Безталанна» (прем'єра)
19 (12.00) – М. Твен. «Пригоди Тома Соєра»
19 (19.00) – А. Чехов. «Чайка»
20 (12.00) – Ю. Чеповецький. «Добрий Хортон»
23 (12.00) – А. Ліндгрєн. «Чарівна Пеллі»
Мала сцена
20 (13.00) – Т. Власова.
«Велосипед із червоними колесами»
20 (19.00) – Ш. Ділені. «Смак меду»
24 (12.00) – І. Стрельнікова, І. Стежка.
«Вождь червоношкірих»
24 (13.00) – Я. та І. Златопольські.
«Ярмарковий гармидер»

Сцена з вистави «Ярмарковий гармидер»

КИЇВСЬКИЙ АКАДЕМІЧНИЙ ТЕАТР ЛЯЛЬОК
www.akademypuppet.kiev.ua
Вул. М. Грушевського, 1-а, тел.: (044) 278-04-99
19 (11.00, 13.00) – Н. Гернет.
«Чарівна лампа Алладіна»
20 (11.00, 13.00) – Б. Заходєр, В. Климовський.
«Дюймовочка»
20 (15.00, 17.00) – А. Дежуров. «Царівна-жаба»
Вистави для дорослих
18 – А. Еппель (за І. Бабелем).
«Біндюжник і Король» (прем'єра)
23 – Леся Українка. «Лісова пісня»

АКАДЕМІЧНИЙ МІСЬКИЙ ТЕАТР ЛЯЛЬОК
Вул. Мировіська, 1, тел.: (044) 513-15-00
19 (11.00, 13.00) – Д. Непомняща.
«Мама для мамонтятка»
20 (11.00, 13.00) – Г. Усач, С. Єфремов.
«Трое поросят»

АКАДЕМІЧНИЙ ТЕАТР «КОЛЕСО»
www.koleso.teatr.kiev.ua
Андріївський узвіз, 8, тел.: (044) 425-04-22
18 – «У Києві на Подолі...» (за мотивами вдовівлю М. Янчука)
19, 20 – І. Тургенєв. «Місяць на селі»
22, 23 – Ф. Вебер.
«Віпавок у готелі «Дю комєрс»
24 – «Любити, палати і бути таким, як раніше...» (за поезією П.-Ж. Беранже)

АКАДЕМІЧНИЙ ТЕАТР НА ПОДОЛІ
www.theatreonpodol.com
Контрактова площа, 4
Андріївський узвіз, 20-6
Замовлення квитків за тел.: (044) 425-54-89.
18 – М. Булгаков. «Дивакватий Журден»
19 – М. Гоголь. «Гравці»
20 – К. Гольдоні. «Трактирниця»
22 – І. Іващенко. «Тайна буття»
23 – А. Крим. «Осінь у Вероні, або Правда історія Ромео і Джульєтти»
24 – М. Булгаков (за М. Гоголем). «Мертві душі»
Мала сцена
19 – О. Петров. «Джурка»
20 – С. Шученко. «Літній вечір у раю»

КИЇВСЬКА АКАДЕМІЧНА МАЙСТЕРНЯ ТЕАТРАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА «СУЗІР'Я»
www.suzirja.org.ua
Вул. Ярославів Вал, 14-6
Замовлення квитків за тел.: (044) 272-41-88
18 – С. Кисельов, А. Рушковський.
«Єврейський годинник»
19, 20 – Е.-Е. Шмітт. «Приховане кохання»
22 – І. Франко. «Украдене щасття»
24 – К. Абе. «Жінка у пісках»
Мікросцена
(Вул. Ярославів Вал, 16)
18 – Ф. Саган. «Колючка»
19 – М. Булгаков. «Маргарита»
20 – Р. Еплі. «Останнє танго в Парижі»
24 – М. Шизгал. «Друкарки»

НОВИЙ ТЕАТР НА ПЕЧЕРСЬКУ
www.newtheatre.kiev.ua
Вул. Шовковична, 3, тел.: (044) 253-65-50
19 (11.00) – «Salida Cruzada – 8 кроків танго»
24, 25 – «П'ять оповідань Пелевіна»
ТЕАТР ПЛАСТИЧНОЇ ДРАМИ НА ПЕЧЕРСЬКУ
www.ktpd.ho.com.ua
Вул. Шовковична, 7-а, тел.: (044) 253-93-83
19, 20 – «Я – божевільна?!» (за мотивами П. Вежинова)
ТЕАТР «БРАВО»
www.teatr-bravo.kiev.ua
Вул. Олеся Гончара, 79, тел.: (044) 486-40-22

18 – М. Камолетті.
«Метелики, що токують» (прем'єра)
19 – О. Мардань.
«Танок довжиною в життя» (прем'єра)
20 – Н. Птушкіна. «Моя дружина йде до італійця»
22 – М.-Б. Мариньє. «Кохання у валізі»
23 – О. Галін.
«Сирена, Вікторія і... молодий Козерог»
24 – В. Мітура, Р. Андерсен.
«Тріо кохання, або Травма впізнання»

ТЕАТР «ЗОЛОТІ ВОРОТА»
www.zoloti-vorota.kiev.ua
У приміщенні Академічного театру ляльок (Вул. М. Грушевського, 1-а)
Тел.: (044) 501-85-95
22 – Ж. Ануї. «Євродіка»

КИЇВСЬКИЙ ТЕАТР «ВІЗАВІ»
У приміщенні Будинку художника (Львівська площа, 1)
19 – Т. Морозова. «Кохання без правил»
Довідки за тел.: (044) 272-08-91.

КОНЦЕРТНІ ЗАЛИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ БУДИНОК ОРГАННОЇ ТА КАМЕРНОЇ МУЗИКИ
www.organhall.kiev.ua
Вул. Велика Васильківська, 77, тел.: (044) 528-31-86
18 – З. а. М. Ліпінська (меццо-сопрано),
І. Іщак (контр-тенор), Т. Трипольська (ф-но),
н. а. В. Кошуба (орган)
19 – Ансамбль класичної музики імені Бориса Лятошинського
21 – Камерний ансамбль «Київ-брас»
22 – Н. Гребенюк (сопрано), н. а. Н. Свириденко (клавесин), з. а. Буряті Л. Реутова (ф-но)
23 – І. Харченко (орган)
24 – Камерний ансамбль «Равісан», з. а. В. Тимець (кларнет)

Початок концертів о 19.30
НАЦІОНАЛЬНА ФІЛАРМОНІЯ УКРАЇНИ
www.filarmonia.com.ua
Володимирський узвіз, 2, тел.: (044) 278-16-97
18 – Академічна чоловіча хорово капела і мені Л. Ревуцького. Солістки – Ніна Матвієнко, Валентина Іваненко
19 – Національний оркестр солістів «Київська камерата»,
Г. Сафонов (скрипка), Ю. Кот (ф-но)
20 – Державний естрадно-симфонічний оркестр України, Народна хорово капела «Лочайна»
22 – Національний заслужений академічний симфонічний оркестр України,
Д. Ткаченко (скрипка)
23 – Державний камерний оркестр «Київські солісти»,
В. Кузнецов (скрипка),
І. Загородній (скрипка), В. Сімчич (скрипка)

НАЦІОНАЛЬНИЙ ПАЛАЦ МИСТЕЦТВА «УКРАЇНА»
www.palace-ukraina.kiev.ua
Вул. Велика Васильківська, 103
22 – **Олександр Рибак** з програмою «Казка»
Вартість квитків: 150–1500 грн.
24 – **Енгельберт Хампердінк**
Вартість квитків: 130–2000 грн
Замовлення квитків за тел.: (044) 247-23-16, 247-23-03.

ГАСТРОЛІ

БУДИНОК ОФІЦЕРІВ
Вул. М. Грушевського, 30/1
Театр кішок Юрія Куклачова
19, 20 (13.00, 17.00) – Кишинів (прем'єра)
Вартість квитків: 100–250 грн

ПРОСВІТНИЦЬКІ ЗАХОДИ

КИЇВСЬКИЙ ПЛАНЕТАРІЙ ТОВАРИСТВА «ЗНАННЯ»
www.planet.org.ua
Вул. Велика Васильківська, 57/3, тел.: (044) 287-75-08
19 (11.00) – Українські міфи про Небо та Землю (12.30) – Космічні пригоди Трака (14.00) – Зоряне небо над нами (рос. мовою) (16.00) – Будова Всесвіту (18.00) – Загроза з космосу (20.00) – Сонячне зернятко (12.30) – Зорі над ліском (14.00) – Міфи та легенди зоряного неба (16.00) – Небо і свята

ПРИМІТКА. В афіші можливі зміни

реклама

«Книжковий супермаркет», найкраща концепція у галузі кіно»
 м. Київ, пр. Московський 13а, телефон +380-44-490-74-09; вебсайт: www.kievkino.com.ua
 Дніпропетровськ - Київський Кооперативний Підприємство
 Миколаїв на проспекті - Бутова Ольга
 Черкаський

Програма кіно перегляду 18 років тому - наприкінці 1991 р. з того часу «К.С.» став лідером ринку, швидко розширив мережу магазинів по всій Україні. На кінець 2009 року мережу кінопоказу в Україні було розширено до 40.

Книжкові «Книжковий супермаркет» та інші адреси:

1. Київ, просп. Московський, 6 (М. «Петрівка»), поряд з «Мегамаркетом» «Будинок книги та медіа», (044) 464-49-70
2. Київ, вул. Будівельників, 4 (Ленінградська площа) «Книжковий супермаркет», (044) 559-63-63
3. Київ, вул. Луначарського, 10 (м. Лівобережна, біля ТЦ «Комод») «Будинок книги та медіа», (044) 569-83-89
4. Київ, вул. Межигірська, 3/7 (М. «Контрактова площа») «Книжковий супермаркет», (044) 425-43-11
5. Київ, вул. Попудренка, 7 (М. «Дарниця») «Книжковий супермаркет»
6. Київ, пр. Повітрофлотський, 33/2 «Книжковий супермаркет», (044) 383-26-74
7. Київ, вул. Фрунзе, 166 «Будинок книги та медіа»
8. Київ, вул. Тимошенка, 13а (М. «Мінська») «Будинок книги та медіа», (044) 569-25-93
9. Київ, вул. Нижній вал, 37/20 (М. «Контрактова площа») «Будинок книги та медіа», (044) 425-85-92
10. Дніпропетровськ, вул. Глінки, 24 в ТЦ «Московський», 3-й поверх «Будинок книги та медіа», (056) 726-53-14
11. Дніпропетровськ, вул. Глінки, 2 в ТРК «Мост-сіті Центр» (2-й поверх) «Книжковий супермаркет», (056) 790-30-57
12. Дніпропетровськ, пр. Малиновського, 2а, в ТРЦ «Вавилон» «Книжковий супермаркет», (056) 790-40-97
13. Полтава, вул. Шевченка, 29 «Будинок книги та медіа», (0532) 61-26-76
14. Полтава, вул. Зенківська, 6/1а в ТЦ «Київ» (2-й поверх) «Будинок книги та медіа», (0532) 51-12-90
15. Одеса, вул. Буніна, 33 «Будинок книги та медіа», (0482) 32-17-97
16. Одеса, вул. Дерибасівська, 18 «Книжковий супермаркет», 8 (048) 711-61-27
17. Одеса, вул. Люстдорфська дорога, 140в, 2-й поверх, біля ТЦ «Вузівській» «Будинок книги та медіа», (048) 785-67-07
18. Одеса, вул. Новосельського, 60 «Книжковий супермаркет», (048) 728-81-33
19. Мелітополь, просп. Б. Хмельницького, 42 «Книжковий супермаркет», (0619) 43-66-94
20. Миколаїв, пр. Леніна, 122 «Книжковий супермаркет», «Кобзар», (0512) 55-20-51
21. Миколаїв, вул. Радянська, 3 «Книжковий супермаркет», «Молода гвардія», (0512) 35-12-86
22. Маріуполь, просп. Металургів, 53 в ТЦ «Браво», цокольний поверх «Будинок книги та медіа», (0629) 41-06-96
23. Хмельницький, вул. Подільська, 25 «Книжковий супермаркет», (0382) 65-60-73
24. Чернівці, просп. Незалежності, 90 «Будинок книги та медіа», (03722) 3-42-70
25. Чернівці, пл. Соборна, 1 «Будинок книги та медіа», (0372) 52-00-19
26. Кіровоград, вул. Карла Маркса, 51, (2 поверх) «Книжковий супермаркет», (0522) 35-20-16
27. Бердянськ, вул. Леніна, 28/16 «Книжковий супермаркет»
28. Біла Церква, вул. Гагаріна, 11, (2 поверх) «Книжковий супермаркет», (0446) 33-50-10
29. Чернігів, просп. Миру, 19, «Янтар», (2 поверх) «Будинок книги та медіа», (0462) 67-51-72
30. Бровари, просп. Незалежності, 3 «Будинок книги та медіа», (0494) 5-50-75
31. Славутич, Київський квартал, 130 «Будинок книги та медіа», (04479) 2-34-13
32. Буча, вул. Жовтнева, 66а, ТЦ «Буча-пасаж», цокольний поверх «Будинок книги та медіа»
33. Херсон, вул. Комунарів, 21 «Книжковий супермаркет», (0552) 46-01-54
34. Іллічівськ, вул. Леніна, 16 «Книжковий супермаркет», (04868) 40-5-95
35. Житомир, вул. Московська, 16, ТЦ «Сатурн» «Книжковий супермаркет», (моб. 8-050-732-40-06)

Культурний центр «Кінотеатр «Київ»

Пропонуємо до ваших послуг зал «Сінематека» для проведення прес-конференцій, семінарів та закритих кінопоказів.

Зал розрахований на 100 місць. Обладаний сучасною аудіо та відеопаратурою, розміри екрану 5 x 2 м., мікрофонні лінії гарантують якісний звук, а підключення ПК відкривають необмежені можливості для проведення заходів найвищого рівня.

Вул. Червоноармійська, 19 (М. Глища Льва Толстого)
 Автошлюсниця: 251-2199, 390-8837
 Бронювання квитків: 234-7381
 Довідка: 234-3380
www.kievkino.com.ua

ОДЕСА-КІНО

Культурні події NEW 3-D!

ВІДКРИТО РЕДАКЦІЙНУ ПЕРЕДПЛАТУ

ЗРАЗОК ЗАЯВКИ НА ПЕРЕКАЗ ГОТІВКИ

У відділенні будь-якого банку України заповніть квитанцію (за поданим зразком) та сплатить її. Після цього зателефонуйте у відділ передплати видавництва (8 044 201 65 23) для підтвердження платежу.

Вартість оформлення редакційної передплати:

- на 3 місяці – 35,00 грн.
- на 6 місяців – 68,00 грн.
- на рік – 135,00 грн.

Також триває передплата на газету «Культура і життя» в усіх відділеннях поштового зв'язку.

Отримувач платежу ДП «Газетно-журнальне видавництво» 37128003000584 16482679
Поточний рахунок Код ЄДРПОУ

Банк отримувача УДК м. Києва 820019
МФО банку

Платник (прізвище, ім'я, по батькові) Культуров Іван Петрович тел. **8 (044) 555 55 55**

Поштовий індекс 0 1 0 0 1 Адреса платника м. Київ, вул. Хрещатик, 16

Загальна сума сто тридцять п'ять гривень
(словами)

Призначення платежу	Сума, грн.
Передплата на газету «Культура і життя» на рік	135,00

Підпис платника _____ Підпис банку _____

КВИТАНЦІЯ

Отримувач платежу ДП «Газетно-журнальне видавництво» 37128003000584 16482679
Поточний рахунок Код ЄДРПОУ

Банк отримувача УДК м. Києва 820019
МФО банку

Платник (прізвище, ім'я, по батькові) Культуров Іван Петрович тел. **8 (044) 555 55 55**

Поштовий індекс 0 1 0 0 1 Адреса платника м. Київ, вул. Хрещатик, 16

Загальна сума сто тридцять п'ять гривень
(словами)

Призначення платежу	Сума, грн.
Передплата на газету «Культура і життя» на рік	135,00

Підпис платника _____ Підпис банку _____

редактор рубрики
Алла ПІДЛУЖНА

театр

«ТЕАТРАЛЬНО-КОНЦЕРТНИЙ КИЇВ»

У театрах столиці стартував новий сезон. Завзяті театри вже встигли переглянути деякі вистави і хотіли б довідатись, які прем'єри будуть упродовж року. В цьому сенсі для них надійне інформаційне джерело – журнал «Театрально-концертний Київ».

У наступному номері реформованого видання (вересень-жовтень) друкується добірка матеріалів про майбутні прем'єри Національного драматичного театру імені І. Франка з нагоди ювілейного, 90-го, сезону, Академічного театру оперети, котрий відзначає 75-річчя від дня його утворення, та концертного сезону Національної філармонії.

У рубриці «Овації» соліст балету Національної опери імені Т. Шевченка Андрій Писарев розповідає про свою перемогу на міжнародному конкурсі артистів балету. Інтерв'ю з ним записала заслужений працівник культури України Людмила Жиліна, котра була головним редактором «Театрально-концертного Києва» упродовж останніх 30 років.

Людмила ЖИЛІНА

Нова рубрика видання «Тихо! Іде репетиція» – це своєрідний анонс-репортаж з творчих майстерень режисерів-постановників.

У журналі друкується добірка програм до вистав, а також репертуар театрів на вересень-жовтень.

Розділ «Корисна інформація» допоможе зорієнтуватися як найшвидше викликати таксі, забронювати місце в готелі, замовити квиток на наступну виставу, придбати вишуканий букет квітів чи віддати цікаву художню виставку.

ОФОРМИТИ ПЕРЕДПЛАТУ НА ЖУРНАЛ «ТЕАТРАЛЬНО-КОНЦЕРТНИЙ КИЇВ» ВИ МОЖЕТЕ, ОБРАВШИ БУДЬ-ЯКИЙ З ПОДАНИХ НИЖЧЕ ВАРИАНТІВ:

- Надішліть запит на електронну адресу Видавництва peredplata_kig@ukr.net АБО
- У відділенні будь-якого банку України заповніть квитанцію та сплатіть її. Після цього зателефонуйте у відділ передплати для підтвердження платежу.

Вартість редакційної передплати на 2010 рік:

на 3 місяці – 25 грн 50 коп.,
на 6 місяців – 51 грн,
на рік – 85 грн.

Нагадуємо – щороку виходить десять номерів видання. Літня перерва в липні та серпні пояснюється тим, що в цей період колективи театрів перебувають на відпочинку чи на гастролях.

Також триває передплата на журнал в усіх відділеннях поштового зв'язку.

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС ЖУРНАЛУ – 37112.

Національний драматичний театр імені І. Франка відкрив ювілейний 90-й сезон. Про здобутки ушлявленого колективу та творчі плани розповідає його художній керівник народний артист України, лауреат Національної премії імені Т. Шевченка, академік Академії мистецтв Богдан Ступка.

– **Богдане Сильвестровичу, без підсумків минулого сезону, певно, не обійтись. Тож почнемо з них.**

– Мені, як художньому керівникові, приємно відзначити, що навіть у ці скрутні часи наш колектив тримається на плаву. Вочевидь, це результат нашої праці. Минулий сезон завершили гастролями в Севастополі. Раз на два роки їздимо до Криму, і це був наш п'ятий «десант», можна сказати, особливо успішний. Зіграли нові вистави з репертуару театру – «Лев і Левиця», «Кайдашева сім'я», «Легенда про Фауста», «Дві квітки кольору індиго», «Едіт Піаф. Життя в кредит». Усі квитки було розпродано ще до нашого приїзду. Запрошували на теле- та радіоэфіри, були прес-конференції для журналістів, зустрічі з моряками Чорноморського Флоту. Акторів навіть зупиняли на ву-

лиці, щоб подякувати за чудову гру. Хтось із молодих людей просив залишити автограф на студентському квитку, маючи при цьому надію на успішне навчання. Після останньої вистави у відповідь на наше прощальне звернення: «До зустрічі через два роки!» глядачі вигукували: «Почему так долго?». Тобто нас і мешканців міста поєднала духовність, жодного разу не поставала мовна проблема.

Торік були у нас й зарубіжні поїздки. У Нью-Йорку на святкуванні 150-річчя від дня народження Шолом-Алейхеми ми зустрічалися з онукою письменника Беллою Кауфман. Виставу «Голодний гріх» за новелою Василя Стефаника було показано в Українському культурному центрі в Нью-Джерсі. Ще можна згадати про фестивалі, конкурси і перелічені нагороди.

– **Як писала Ліна Костенко: «І кожен фініш – це, по суті, старт». То що нас чекає попереду?**

– Насамперед – свято. Відкриття нового театрального сезону створює саме такі почуття. У моєму житті було чимало приємних імпрез, але відкриття сезону має особливу тональність. Це – як наступна сторінка захопливого твору, де

на тебе чекають експерименти, незвідані ролі, втілення режисерських ідей, зустрічі. Зрештою, це нова інтерпретація життя. Кожною виставою, кожною прем'єрою театр має лишати слід у душі глядача, бути спонукою до роботи серця й розуму. Приємно, коли в театрі аншлаги, коли запитують зайвий квиточок, шелестять святкові сукні, глядачі кричать «браво!». В актора виростають крила, і він, ніби птах, «ширяє» над глядацькою залогою.

До співпраці в наступному сезоні запросили режисерів нових творчих почерків і стилів. Глибоко переконаний, що театр має бути різним. Над п'єсою Юджина О'Ніла «Місяць для пасинків долі» експериментуватиме Андрій Приходько, а Сергій Маслобойщиков над «Бурею» В. Шекспіра. Ще в наших планах твір Емануеля Шмітта «Федерік, або Бульвар злочинів». Останнім часом спостерігається зацікавленість глядачів українською класикою. Після вистави «Назар Стодоля» у фойє театру почув таку репліку: «Невже це й справді написав Тарас Шевченко?..»

Першою прем'єрою наступного сезону буде «У неділю

рано зілля копала...» за твором Ольги Кобилянської. Інсценізацію створила Неда Неждана, а режисером призначено Дмитра Чиріпука. Зайняті такі актори: Олександр Форманчук, Петро Панчук, Оксана Батько, Тетяна Шляхова, Василь Мазур, Наталя Корпан, Анастасія Добриніна, Світлана Прус. Пам'ятаю цю виставу в постановці Василя Василька, що була візитівкою Чернівецького театру імені Ольги Кобилянської.

Десь у листопаді чи, можливо, в жовтні режисер Юрій Одинокій запросить на прем'єру «Дивна історія з містером Кеттелом» за твором Джона Пристлі. У головній ролі – народний артист України Володимир Нечипоренко. Тривалий час у нас ішла вистава «Майстер і Маргарита» за Михайлом Булгаковим. Її супроводжував успіх, хоч твір складний для сцени. Тож знайомі персонажі знову оживуть в інтерпретації режисера Віталія Малахова. Зауважу, це не поновлення, а нова вистава.

Фото І. Лукашова

Повністю інтерв'ю публікується у наступному числі журналу «ТЕАТРАЛЬНО-КОНЦЕРТНИЙ КИЇВ»

Богдан СТУПКА: театр буде різним

редактор рубрики
Віктор ХОМЕНКО

вернісаж

«А' МОРЕ» ГАСТРОЛЮЄ У ЛЬВОВІ

З 15 до 25 вересня у Львівському палаці мистецтв відбувається виставка мистецьких творів на морську тематику «А'море».

Організатори заходу пообіцяли відвідувачам, що море огорне їх своєю різнобарвно-прозорою теплою, млюстю й ніжністю. Кожен реально відчує його у своїх долонях дотиком пензля талановитих художників.

Зокрема, своїми морськими враженнями з прихильниками мистецтва на виставці діляться художники Костянтин Ісіков, Любомир Медвідь, Юрко Кох, Тарас Бенях, Нестор Бордун, Іван Твердун, Анна Булкіна, Віктор Жмак, Володимир Струтинський, Віктор Проданчук, Ольга Погребна-Кох, Валерій Губенін, Ярема Новорожкін, Остап Патик, Володимир Стецула, Микола Фалафівка, Ольга Русановська (усі – Львів), Сергій Дрига, Олександр Сілантьєв, Ольга Котлярова (усі – Одеса), Євгенія Данилова (Київ), Сергій Матяш (Ялта) та інші.

Отже, колористика, гра світла й простір, реально відчуття й незабутні переживання ще довго хвилюватимуть усіх, хто завітає в ці дні до виставкової зали.

Олена Максименко

Я – Атум, існуючий, єдиний. Я – Ра у першому сході. Я – великий бог, що створив себе сам, творець великого імені «володаря енеади». Я був вчора; я знаю завтрашній день.
(Книга мертвих, глава 17)

Ра, як відомо – ймення давньоєгипетського бога сонця, і це не могло не відбитися на експозиціях галереї-тезки (Київ, вул. Богдана Хмельницького, 32). Принаймні це стосується останньої з них, а саме виставки Катерини Корнійчук та

Олексія Малих «Summer time». Виставка-діалог, виставка-ностальгія, виставка-тлумач, що перекладає мовою крапок останні жмутьки тепла. Джаз і дзен, червоне вино і пахощі притрушеного дощем дорожнього пілу. Питання і відповіді. Шифри, за якими заховані сили стихії.

Графічні роботи Катерини Корнійчук у бузково-коричневих настроях – це вогонь і вода, виражені крапковими доторками до паперу. Це камінь, це похилений важкий хрест. Це сонце під шаром хмар. Це першоджерела, своєрідні коди, за якими читаються елементи, а отже, вічність.

Натомість у сусідній залі панують дещо інші відтінки. По-

няття «міські пейзажі», хоча й характеризує жанрову приналежність полотен Олексія Малих, навряд чи пасує настроям цієї колекції. Доцільніше було б назвати це «пейзажами туманів». Олійні міста за своїм настроєм нагадують вулички з оповідок Макса Фрая: того й дивись – повз глядачів проповзе неквапливий вагончик канатної дороги, що веде до міста... Цю атмосферу підкреслюють грубі цегляні стіни, на яких розвішені полотна без рам. Якщо перекласти картини мовою музики, то в першій залі можна спостерігати суміш блюзу й трансу, у другій – стиль кантрі.

Існує притча про те, як дівчина пізньої години злякалася в тумані сухого дерева, побачивши в ньому постать злодія. Ішов закоханий юнак, і дерево здалося йому жаданим образом коханої. Дитина, уздрівши дерево, подумала, що це привид зі страшних казок, який раптом ожив. Але в усіх випадках це було просто сухе дерево. Виставка вкотре нагадує вічну істину про те, наскільки різному можна бачити одну й ту саму річ. Двоє близьких людей за одну подорож виклали дві цілком самобутні історії. При цьому згадується ще одна забута істина: про можливість діалогу між різними реаліями...

Якого кольору мрії?

ЯКЩО ВОНИ Є...

Олена МАКСИМЕНКО

Якщо для флори і фауни осінь означає поступове занурення в сон, то галерейне життя Києва з початком вересня б'є водограєм: в той час, як поважні пані та панове роздивлялися меланхолійно-олійні оголені натури у Галереї «Триптих» (Анатолій Криволап, живопис із творів минулих років «Акт») або ж загадкових зооморфних тотемів у галереї «Bottega» (Сергій Савченко, виставка живопису «Звірі звичайні»), натури легко важкі спускалися нижче, в господу осіннього Подолу, а саме до Галереї Сучасного Мистецтва на Контрактовій площі. Що й казати, автори представленої експозиції вельми далекі від поняття «contemporary art», та й слів таких, либонь, не чули. Проте сказати світові їм є що. І навіть не менше за авторів «серйозного» дорослого живопису. Авторів виставки «Якого кольору дитячі мрії?» – діти-сироти або ж тяжко хворі діти різного віку – від 5 до 18 років.

Організатором виставки є Міжнародна благодійна фундація «Лікар.інфонд», опорою і підтримкою – Національний університет «Києво-Могилянська академія», Посольство Великої Британії, Британська Рада та інтернет-проекти www.likar.info і www.uaua.info.

Подібні виставки вже були. Але здебільшого вони прив'язуються до певних подій. Скажімо, до Дня інваліда. Або ж до певних соціальних проектів відповідної тематики. Чи не вперше дитячі малюнки були виставлені «просто так», у звичайній мистецькій «коморі», де всі зикли бачити сучасний живопис, графіку, інсталяції чи різноманітні химерні арт-експерименти, що не вписуються у жодні жанрово-класові рамки. Тобто цього разу діти виставили свої роботи на загальний огляд цілком самодостатньо, без прив'язок до свого статусу і акцентів на їхніх «особливостях», вони потрапили в той самий вимір, де перебува-

ють митці, фотографи, студенти. Нарешті вони виступили як, хай і маленькі, художники, а не діти-сироти чи діти інваліди.

То ж якими є мрії цих малюнків? Попри недитячий і не веселковий досвід за плечима, вони нічим не відрізняються від діток здорових та «сімейних» – ті самі строкаті сонця, дерева, квіти-метелики, кумедні коні-свині-собаки – словом, усі ті життєрадісні і базові образи, що змалку захоплюють усіх. Окрім малюнків, досить поважні наміри на власний мистецький почерк продемонстрували авторські ляльки в етнічному стилі, керамічний посуд, дивовижні бісерні дерева (шкода, не золоті монети в землю закопували!) та інші, цілком довершені предмети декору.

Поєднання мистецького та соціального проектів принесло свої плоди, наповнена скринька для пожертв на рецепції дово-

дила актуальність такого заходу. Поціновувачам сучасного аргу проект дав привід задуматися про інший, невидимий для більшості пласт життя, а дітям допоміг відчуття себе потрібними та цікавими для соціуму, розчинивши в'язкий статус «неблагополучних» у яскравих барвах.

редактор рубрики
Віра КАРПЕНКО

КНИГОЗБІРНЯ

ПЕРЕМОЖЦІ КОНКУРСУ «НАЙКРАЩА КНИГА 16 ФОРУМУ ВИДАВЦІВ»

ВОЛОДАР ГРАН-ПРІ

Наталія Хобзей, Оксана Сімович, Тетяна Ястремська, Ганна Дидик-Меуш. Лексикон львівський: поважно і на жарт. Львів: Інститут українознавства імені І. Крип'якевича НАН України, 2009.

НАЙКРАЩІ КНИЖКИ ФОРУМУ ВИДАВЦІВ-2009

1. Тетяна Кара-Васильєва. Історія української вишивки. Київ: Мистецтво, 2008.
2. Олександр Найден. Народна ікона Середньої Наддніпряни в контексті селянського культурного простору. Київ: Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені М. Т. Рильського НАН України, 2009.
3. Роксолана Косів. Українські хоругви. Київ: Оранта, 2009.
4. Українські літературні школи та групи 60–90-х рр. XX ст.: Антологія вибраної поезії та есеїстики / Упорядник Василь Габор. Львів: «Піраміда», 2009.
5. Оксана Пахльовська. Ave, Eugora! Київ: Університетське видавництво «Пульсар», 2009.
6. Богдан-Ігор Антонич. Повне зібрання творів / Передмова Миколи Ільницького, упорядкування і коментарі Данила Ільницького. Львів: Літопис, 2009.
7. Тарас Шевченко. Кобзар / З ілюстраціями Василя Седляра. Київ: Дух і літера-Оранта, 2009.
8. Йосиф Рацінгер (Венедикт XVI). Ісус з Назарету. Від хрещення в Йордані до Переображення. Жовква: Місіонер, 2009.
9. Блез Паскаль. Думки. Київ: Дух і літера, 2009.
10. Микола Ільницький. На перехрестях віку: У 3 кн. Кн. I, II, III. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2008–2009.
11. Український космос: Космічна енциклопедія. Київ: А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2009.
12. Володимир Овсійчук. Мистецька спадщина Тараса Шевченка в контексті європейської художньої культури. Львів: Інститут народознавства НАН України, 2008.
13. Римська елегія / З латинської переклав Андрій Содомора. Львів: Літопис, 2009.
14. Корпоративна соціальна відповідальність: Підручник / за загальною редакцією д-ра екон. наук, проф. Т. С. Смовженко, д-ра екон. наук, проф. А. Я. Кузнєцової. Київ: Університет банківської справи Національного банку України, 2009.
15. Степан Гудзь, Світлана Гнатуш, Ірина Білінська. Мікробіологія. Львів: Видавничий центр Львівського національного університету імені Івана Франка, 2009.

Замок Гербуртів – місце зустрічі змінити не можна

Олена МАКСИМЕНКО

Кажуть, що виходець із моравського роду Гербуртів на ім'я Іван Щасний, що мешкав у славному місті Добромилі на межі XVI–XVII століть, був поетом. Мислитель і дипломат, володар замку в горах, він лишався романтиком і трохи утопістом: надто палко прагнув захищати інтереси українців (фактично чужого йому народу) на політичній арені, зазнав поразки і був кинутий до в'язниці. На його похорон зійшовся увесь Добромиль: українці, поляки, чехи, євреї, німці – Іван Щасний Гербурт вирізнявся релігійністю та етнічною толерантністю, що було рідкісною рисою для тогочасних можновладців. За любов і повагу люди платили йому тим самим.

13 вересня 2009 року на руїнах замку знову стало людно і весело, як могло бути за часів середньовічних гостин за правління Гербуртів. Приводом для цього стали книги двох Галин – Вдовиченко, переможниці цьогорічного конкурсу «Коронація слова» (видавництво «Нора Друк»), та Пагутяк («Слуга з Добромиля» (видавництво «Дуліби»). Персонажі цих романів безпосередньо пов'язані із добромільським замком, тож у рамках Львівського Форуму видавців було вирішено провести презентацію книжок саме на «місці подій» романів.

Так, презентація книги – явище досить таки звичне й буденне для видавців і журналістів – перетворилася на свято, якщо не на справжню містерію, де за одним столом зійшлися письменники, видавці, журналісти, допитлива місцева молодь, музики і представники місцевої адміністрації. Без-

перечно, відчувалась і присутність духу колишніх власників замку.

Гостей зустріли і відвезли двома фірами до замку, де на них чекала жива музика та щедро накритий домашніми наїдками стіл. Письменниці підписували та роздавали свої книжки, гості сходились у вихорі танку, місцеві розповідали легенди про замок, і замок потроху оживав. Галина Вдовиченко розповіла: коли працювала над романом і приїздила до замку, деякі місцеві мешканці, з якими вона спілкувалася, зізнавались, що, проживши тут цілісне життя, до замку жодного разу не піднімалися (хоча відстань від селища смішна – 2 км). Представники районної адміністрації зазначили, що завдяки книжкам і презентації про замок тепер знатимуть, і ця увага піде йому на користь. Чи не зробити такі зустрічі традицією, започаткувавши тут щорічний фестиваль літературних читань або фольклорної музики...

За переказами, усі представники роду Гербуртів після смерті перетворювались на орлів. І справді, закинувши голову догори, після кількох годин дружніх посиденьок і

бесід, в небі можна було побачити величезного птаха – чи то розбурхана уява, чи дія трав'яної настоїнки, чи просто крук, а може – хтозна – сам господар фортеці вийшов привітати гостей...

Лік старовинним замкам і легендам, захованим у Карпатах, іде на десятки, якщо не на сотні. Зарослі, занедбані і забуті, хоча гідні звання пам'яток архітектури, до яких не піднімаються навіть місцеві мешканці. Чи стане на них усіх письменників та романтиків, здатних подарувати їм друге життя? Адже хліба, солі та музики у місцевих мешканців вистачить на всіх...

Наталка БІЛОЦЕРКІВЕЦЬ

Віддзеркалення

У ЛЬВОВІ ЗАВЕРШИВСЯ 16-Й ФОРУМ ВИДАВЦІВ

Символом львівського книжкового свята цьогоріч стало дзеркало – один із найулюбленіших образів норвезького письменника Юстейна Гордера, почесного гостя Форуму.

Справді, книга – це чарівне дзеркало, «магічний кристал», створений людством, щоб побачити своє минуле і сучасне, прозирнути в майбутнє, відкрити душу людини, її думки, почуття, пристрасті; відобразити суспільні процеси й спровокувати народження нових ідей. Країна, де пишуться і друкуються книги, де працюють книгарні й бібліотеки, де діти читають казки рідною мовою, молодь – вірші улюблених поетів, а поважні бізнесмени та банкіри – історичні романи і філософські трактати... – така країна має добру перспективу і гідне місце у світовій сім'ї народів.

В Україні, на жаль, не все так добре із книговидавством, як і загалом із книготворенням. Важко говорити про «читаючу націю», коли на одну «душу» цієї нації припадає на рік заледве одна нова книжка.

І все ж, проптовхуючись у натовпі між книжкових яток, – у ці сонячні вересневі дні не хотілося думати про сумне. Надто раз по раз зустрічаючи молодих тат і матусь із немовлятами в нашіпчиках, чи старших пань і панів у елегантних вишиванках – більшість львів'ян цілий рік відкладає

до скарбнички, щоб закупити нових книжок. А ще – зустрітися із улюбленими авторами на численних презентаціях, автограф-сесіях та культурних акціях Міжнародного літературного фестивалю, що проходить у рамках Форуму видавців уже вчетверте і цьогоріч привітав 160 літераторів із різних країн.

Місто жило святом: усюди були розвішені банери й афіші, перекриваючи недоделу політичну рекламу працівників рятівників держави величним гаслом: «Час читати!». Звісно, серед численних гостей можна було зустріти й політиків, але всі вони поводитися на диво скромно, купували книги, фінансували певні заходи, і навіть президент України був як ніколи доступним і відкритим, шанобливо поступившись першістю П'є Величності Українській Книзі.

У нашій країні з кожним роком стає все більше книжкових ярмарків – це добрий знак, та жодна

з таких подій не може йти в порівняння із львівським Форумом – ні за кількістю учасників (670 видавництв – від великих видавничих центрів до крихітних приватних установ), ні за розмахом літературного фестивалю, ні за яскравістю – як емоційною, так і інтелектуальною – дискусій. А головне – ніде я не бачила стільки читаючих і мислячих людей.

На урочистому відкритті Форуму у львівській Опері юна дівчинка, яка стала немовби втіленням героїні філософського бестселера Юстейна Гордера «Світ Софії», видивлялася у дзеркало, запитуючи: «Хто я?». Хочеться вірити, що ця дівчинка, ця вісімнадцятирічна нова Україна знайде відповідь на це запитання у дзеркалі української книги.

На фото
Сергій Жадан, Оксана Пахльовська,
Марія Матіос, Юстейн Гордер

реклама

**Арт-кафе
"Антресоль"**

Київ, бул. Т. Шевченка, 2
телефон: (044) 235-83-47

www.babu.in.ua

Місяць Японії в Україні 2009
Демонстрація ікебани

27 вересня
о 18:00

за участі
професора
Кобаясі Йосіко
(м. Кіото, Японія)

„Український Дім”
(вул. Хрещатик, 2)

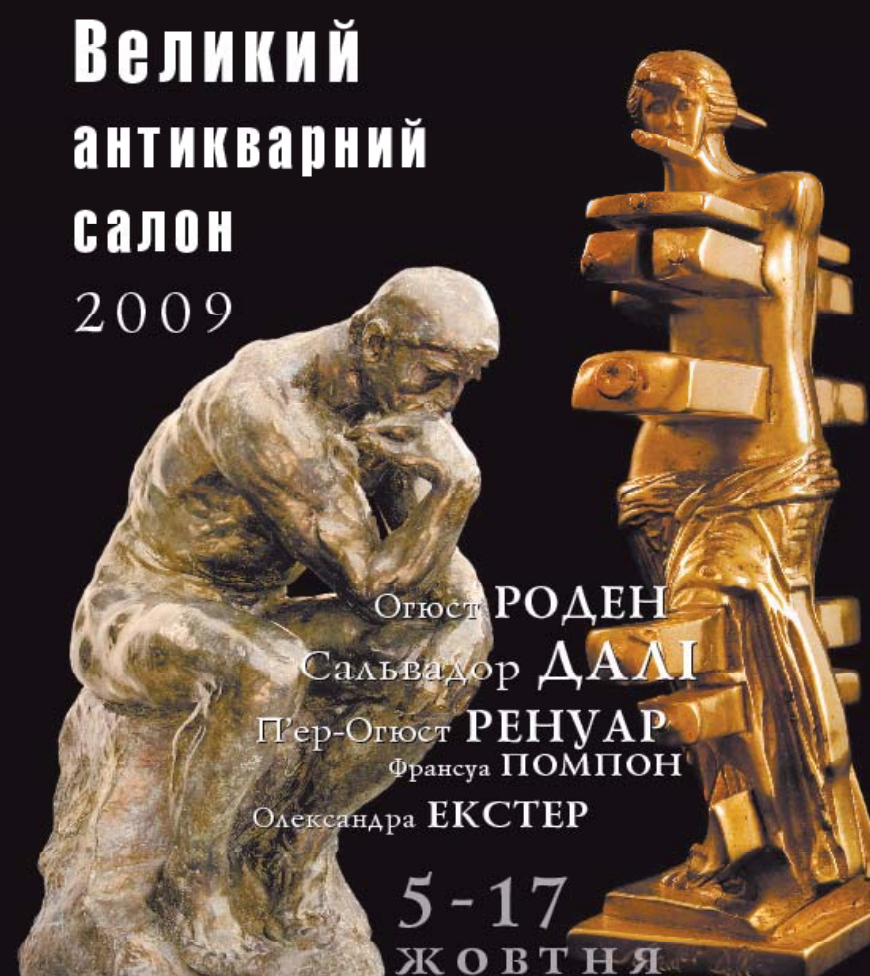

Посольство Японії в Україні
Фонд „Далекий Схід”
Школа Ікенобо

За підтримки:
Українсько-Японського
Центру
Ботанічного саду
ім. Фоміна

Вхід за запрошеннями
(запитуйте в Українсько-Японському Центрі, пр-т. Перемоги, 37
бібліотека КПІ, 4 поверх, та Посльстві Японії в Україні, пров. Музейний, 4)
довідки за тел.: 8 (044) 24-16-866, 8 (096) 23-56-991

**Великий
антикварний
салон
2009**

Огюст РОДЕН
Сальвадор ДАЛІ
Пер-Огюст РЕНУАР
Франсуа ПОМПОН
Олександра ЕКСТЕР

**5-17
ЖОВТНЯ**

Організатори: Приймає: Інформаційна підтримка:

Організатори: Український дім, Журнал «АРТ-Юкрейн» (Київ, вул. Хрещатик, 2)

www.artfood.com.ua

ресторани у Києві

Щоденник редакції

РЕДАКЦІЙНЕ ЛИСТУВАННЯ

Після виходу першого числа оновленого тижневика «Культура і життя» редакційний портфель, як то кажуть, погладшав від читачьких листів. Окремі відгуки пропонуємо вашій увазі.

*

«Редколегія «Міжнародної газети без кордонів «Україна» вітає ваше нове видання. З днем народження, «Культура!»

*

«Один раз ви гарно вистрілили. Якщо вдасться, ще раз стрільнете, а потім, як і всі, почнете бідкатися – папір подорожчав, перевезення тощо. То ж сценарій відомий – спершу 32 сторінки в кольорі, потім 16 і без кольору. А там і «суд бай!» Ромко зі Львова.

*

«З підозрою витяг з поштової скриньки ваше розкішне видання. Грішним ділом подумав – культурологічне видання використовують піарники якогось претендента у своїх цілях. Почав шукати матеріали бодай прихованої реклами сьогоднішніх політичних гравців. На щастя, не знайшов. Наступного тижня та ж картина – у поштової скриньці знову ваша газета і знову на 32 кольорових шпальтах. Тільки ще цікавіша і змістовніша. Так тримати!» Лариса Іванівна, вчитель, Вінниця.

*

«Прочитав уривок «Хохлів» в «УКЖ» і він мене зачарував, сподіваюсь, що дата публікації нового уривка вже скоро. Стою в черзі за книжкою».

З повагою галичанин Володимир

*

«Володу, ти запізнився. Я перша зайняла чергу». Яринка Гусак. Київ

*

Від автора «Хохлів» Ореста Когути: «Класно буде, якщо ви ще її поб'єтеся за майбутню книжку. Коли ж бо вона буде? І все ж. Часопис «Пам'ятки України» цьогоріч береться видрукувати роман-провокацію «Хохли» повністю».

*

«А я думав, що ви лише про «голу» культуру пишете. А ви ось на саму Богословську замахнулися з її закличкою на трасі Симферополь-Ялта «Хватит делить Севастополь!» Це й Тарасюк дісталось. А йому за що? Він же наш (Піар-технології, ч.35-36 від 11 вересня 2009 р.)» Ганна, домогосподарка.

КОМЕНТАР ДИРЕКТОРА

ДП «Газетно-журнальне видавництво Міністерства культури і туризму»

Віталія САТАРЕНКА

– Передовсім дякую всім небайдужим, хто відгукнувся – привітанням, порадою, критичними зауваженнями.

Цей проект – наша відповідь на кризу, але не економічну, а кризу, якої зазнає духовність і культура сьогодні. Ми з хвилюванням чекали ваших відгуків, саме від вас, шановні читачі, залежало – чи «вистрілимо» ми один раз спецвипуском у красивій обгортці, чи перетворимо його в... «автоматну чергу».

Зараз можу з певністю сказати – буде сучасне оновлене видання. І воно щотижня надходитиме до передплатників та у газетні кіоски.

Ви будете приємно вражені майже символічною ціною у 135 гривень на щорічну передплату 52 чисел «Культури і життя».

Передплатний індекс тижневика 60969.

Принагідно зауважу, – перші 100 читачів, які оформлять редакційну передплату на газету, отримають подарунки від видавництва і їхні прізвища надрукуємо в книзі «Золотий читач-2010».

Передплата триває!

Лариса БОЙКО

Сільські бібліотеки України перебувають у стані занепаду. І причиною цього є не лише кризові явища сьогодення. На думку директора Державної наукової сільськогосподарської бібліотеки УААН Віктора Вергунова, «... Зараз бібліотечній системі України притаманна постсоціалістична модель розвитку. Але такий підхід стосовно бібліотечної справи є безперспективним». Зрозуміло, що терміново потрібно щось робити, з чогось починати.

Саме тому ще 15 липня 2009 року в приміщенні Укрінформу було презентовано соціально-культурний проект «Книга до вересня для сільських бібліотек українського Полісся, що постраждало від Чорнобильської аварії». Проведення такої акції підтримали міністр культури і туризму України Василь Вовкун, генеральний директор Національної парламентської бібліотеки України Тамара

Вилегжаніна, президент Асоціації книговидавців та книгорозповсюджувачів Олександр Афонін, директор Державного національного центру захисту культурної спадщини від техногенних катастроф Ростислав Омеляшко, директор дитячого видавництва «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА» Іван Малкович, доктор медичних наук, професор, головний лікар Клініки лазерної медицини Ольга Богомолець. Директор ДП «Газетно-журнальне видавництво Міністерства культури і туризму України» Віталій Сатаренко повідомив, що з метою популяризації найкращих україномовних видань у сільській місцевості України, де доступ до сучасної літератури обмежений, видавництво планує зібрати та передати книжки художнього, науково-популярного та просвітницького спрямування не лише книгозбірням українського Полісся, а й сільським бібліотекам інших регіонів, які переживають кризу. Директор Національної парламентської бібліотеки України Тамара

те вручення книжок відбудеться 30 вересня до професійного свята – Всеукраїнського дня бібліотек.

У населеному пункті за місцем розташування бібліотеки-переможниці планується провести виїзну автограф-сесію для читачів за участю членів оргкомітету на чолі з міністром, авторів-письменників, діячів культури. Крім того, завдяки зусиллям меценатів бібліотекам безкоштовно оформлять річну передплату на пакет періодики «Культура» та передадуть матеріально-технічні засоби.

Громадськість України поступово долучається до акції. Зазначимо, що першою відгукнулася Т. Ф. Хабенко, завідувачка київської бібліотеки для дітей ім. Павла Усенка, яка передала 711 примірників книжок! На другому місці поки що перебуває доктор політичних наук, завідувач відділу гуманітарної політики та безпеки Національного інституту проблем міжнародної безпеки М. М. Розумний, він виділив 580 книжок. Найбільшу ж щедрість

на нові книжки виявив професор Київського національного університету імені Тараса Шевченка, доктор історичних наук Володимир Сергійчук, який подарував бібліотекам Полісся понад 250 примірників своєї книги «Як нас морило голодом», де на основі невідомих матеріалів з колишніх таємних архівів простежено геноцид українського народу в ХХ столітті. Уперше в одному дослідженні мовою документів розповідається про три штучні голодомори, що були організовані в Україні, – у 1921–1923, 1932–1933 та 1946–1947 роках.

Схвально оцінила акцію голова Іллічівського міського об'єднання Всеукраїнського товариства «Просвіта» ім. Т.Г. Шевченка В.О. Сидорук: «Дуже рада, що ви виступили з такою ініціативою, що міністр культури і туризму України пан Вовкун виявляє увагу до духовного зростання дітей Полісся. Мені здається, в міністерстві взагалі повинна бути повна картина забезпечення українською літературою

бібліотек по всій Україні і навіть української діаспори за кордоном».

На сьогодні зібрано понад три тисячі книг.

Соціально-культурний проект «Книжка до вересня» – це перший крок назустріч читачам, допомога їм у досягненні просвітницького рівня знань та сприяння популяризації читання української книжки. Налагодиться співпраця сільської глибинки з культурними центрами країни, і ми станемо свідками інтелектуального відродження й духовного піднесення української нації.

На знімку
Володимир Сергійчук

ВІДГУКИ ЧИТАЧІВ

День народження?

Отримала газету «Українська культура і життя» і обурилась: знову на пошті щось переплутали. Адже я передплатила та із задоволенням читаю газету «Культура і життя». І от тобі маеш...

Та зацікавлено почала гортати сторінки газети, яка «випадково» дісталася. І яким же виявилось моє здивування після уважного перегляду газети: ніщо не буває у житті випадковим! І газету мені поклали не випадково! Просто це моя рідна «Культура і життя» так здорово змінила свій... імідж!

По-перше, вона повністю стала кольоровою.

По-друге, вона виросла із 8 сторінок до 32!

По-третє, і на мою думку, найголовніше – тепер вона наситить будь-якого вибагливого читача своїм змістом. Особливо захоплюють рубрики: музеї, світова культура, спадщина, опера, сучасне мистецтво, туризм, державна мова, далі буде.

Ну скажіть, чи знайдеться сьогодні читач, якому буде не-

цікавим читання такої газети? Не думаю.

Це чудове оновлення моєї улюбленої газети. Користуючись нагодою, хочу привітати всіх працівників тижневика з Днем народження чудової газети. Бо справді, цей номер дав початок новому життю газети.

Вірю, що журналісти й надалі будуть докладали свої сили, професіоналізм, творчість, креативність у випуск кожного наступного числа часопису і даруватимуть нам, читачам, задоволення і радість спілкування з газетою.

Ольга СОЛОМОНЮК,
вчитель-методист,
відмінник освіти України

До редакції

По-перше, приємне враження. Приємно і змістовно. Як колись любили казати: і за змістом, і за технічним виконанням. Таку газету приємно брати до рук. Думаю, що в неї буде багато читачів. Разом з тим помітив кілька недоречностей. Оскільки я за фахом антрополог і етнолог, то за-

уважу щодо рубрики: «Етноси: Лемки». Етнос у перекладі з давньогрецької означає народ. І від цього, власне, і походить назва «етнографія», «етнологія», а в деяких країнах, скажімо в Німеччині, назва цієї науки – народознавство. Лемки ж є не окремим народом, і вони, до речі, ніколи й не претендували на це. Вони є етнографічною групою українського народу.

Мою увагу привернула рубрика «Археологія», де йдеться про відродження гетьманської столиці у статті Володимира Мезенцева. Колись ми разом із ним працювали, далі так склалося, що Володимир жив тривалий час у Канаді, а зараз він регулярно буває в Україні, проводить розкопки в Батурині, робить благодійну справу. Його дуже поважаю, але знайшов описку...

«Майже 40 років Батурин стояв у згарищах та пустці. Останній гетьман Лівобережної України Кирило Розумовський [...] відродив місто, проте 1764 року автократична російська імператриця Кате-

рина II скасувала гетьманську державу і примусила Розумовського зректися влади. Гетьман оселився у Батурині і продовжував там власним коштом будівництво церков, палаців, шкіл, шпиталів і промислових підприємств».

Тут абсолютно все правильно, але є одна така деталь – річ у тім, що гетьман Розумовський не міг відразу оселитися в Батурині, тому що йому Катерина II заборонила жити в Україні, і після свого вимушеного зречення він виїхав за кордон. 30 років він жив по чергово то закордоном, то в С.-Петербурзі. Лише 1794 року, тобто через 30 років після свого зречення, коли політичні пристрасті вщухли, він приїхав до Батурини і дійсно почав розбудовувати його.

На жаль, жити йому довелося не так багато, і він не встиг втілити свій задум.

Отака невеличка поправка.
Сергій СЕГЕДА,
професор

Завжди раді Вашим листам!

редактор рубрики
Дмитро ПІВЕНЬ

далі буде

... і малював тризуб

Іван МАЛЮТА

Незадовго до смерті «батька народів» були взяті під варту за антирадянську та націоналістичну діяльність троє студентів Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка. Чутки про судилище над цими хлопцями нуртували, підживлювали середовище столичної патріотично налаштованої інтелігенції і в 60–70-х роках, коли започаткувався новий етап засіву української національної ідеї.

Автор цих рядків за протоколами допитів, розповідями знайомих, друзів та родаків спробував підсвітити портрет одного з тієї трійки духовного опору – Григорія Волощука (1.08.1928–6.06.1970), якому інкримінували найбільше звинувачень (архівна справа СБУ № 149919).

Спекотного дня на греблі зібралось чимало хлопців. На воді порядкував парубок із сивинами, який вихлюпав на берег усіх «зайвих». Ні-ні, він наче диригує. Рахуючи до трьох, визначав переможця на краще знання українських приказок і загадок. І той одразу стрибав до нього.

А хто це такий знавець фольклору? – підходжу я до гурту.

– Та це ж Грицько Зек верховодить.

– Хто? – подивувався чудернацькому прізвиську.

– Та той, який малював самого Сталіна. І «пришив» йому гудзики від Гітлера. Зі свастикою.

Я недовіриливо засміявся. Хтось із хлопців уточнив, ніби я засумнівався в хисті художника.

– Він просто забув... Сам казав мені про це. Малював перед цим карикатури на фашистів, от і «одягнув» вождя не в той мундир. Але на суді не повірили...

За рядками неписаної біографії. Волощук Григорій Парфенович народився в селі Цибулівці Ободівського (нині Троянецького) району на Вінниччині. У селянській родині.

1945 року закінчив семирічку,

п'ять років по тому – Київське училище прикладного мистецтва за спеціальністю художня кераміка.

Як відмінника його без вступних іспитів зарахували студентом філологічного факультету столичного університету, позаяк передбачали відкрити тут мистецтвознавче відділення.

Наприкінці 1952 року Григорія Волощука ув'язнили. Подільниками його стали двоє товаришів-однокурсників – Микола Адаменко з Чернігівщини та киянин Ростислав Доценко.

За архівною кримінальною справою № 149919 (у трьох томах) антирадянські погляди Волощука проявлялися, коли ще навчався в училищі. Чому? Бо не викладали історії українського мистецтва, що ображало його національну гідність. І під час студій в університеті обурювало, що «випинали все російське» в літературі, мистецтві та культурі.

12.02.53. Допитує капітан Ахмідєєв.

– Коли і де Ви малювали тризуби?

– У зошитах або на окремих аркушах.

– Хто бачив, як Ви їх малювали?

– Мабуть, Адаменко і Доценко. В гуртожитку – Грицай, Костенко, Дейнека.

– З якою метою малювали?

– Я знав, що тризуб – знак або емблема українських націоналістів, але не розумів, чому саме так зображали. Малюючи тризуб, я розбирав його зображення. Хтось казав, що на ньому є дві літери «В», а це означає «Володимир Великий».

– Ви заявляли, що було б краще, якби Україна стала самостійною?

– Я від цього не відмовляюся.

8.04.53. За записами старшого лейтенанта Серкіна.

Каже, що не знає, з якою метою занотував у конспекті фразу: «Усіх людей зі здоровим глуздом до Сибіру або на Курили запруть».

Слухання справи призначили на 14.05.53.

– Портрет Сталіна вийшов у мене невдалим, – сказав із наивною простотою Гриць Волощук у відповідь на звинувачення, що він малював карикатуру вождя. І визнав себе винним лише частково, зокрема в тому, що пірвав портрет Сталіна й біографію його. Ясна річ, цього було досить, щоб дали «вишку», на жаргоні зеків. Але ж тирана, слава Богу, вже не стало. І це зарядувало художника-відчайдуха. Його та Миколу Адаменка засудили на 10 років, а Ростислава Доценка – на 8.

Як допитували тоді, домагаючися потрібних зізнань, можна здогадатися за заявою Г. Волощука на ім'я М. Хрущова від 31.10.1961 р. (вже після амністії) з проханням допомогти в реабілітації: « Не буду описувати, як велося слідство. Скажу лише, що за півмісяця допитів, 14 січня, я забув своє прізвище».

Зі спогадів його односельців і друзів.

Черній Галина Василівна, 1934 року народження.

– Сидів Гриць у камері-одиночці. Казав, одного разу забув своє прізвище – так його побили за те, що відмовився стати на коліна...

Коли повернувся, до села приїздили його друзі з Києва, співали «Ще не вмерла Україна».

Відчайдушне було товариство (5.11.92).

Мотрук-Волощук Римма Йосипівна. Грицева вдова, 1927 року народження.

– Кілька разів він уночі скидав прапори із сільради та контори. Мовляв, до ранку звільняє село од комуняцької влади. Після похорону ці бандити з КДБ приїхали аж із Києва. Пересвідчитися, що його таки не стало. Вони теж жалкували. Стільки набрали компромату і – на тобі! – закривай «Дело», здавай до архіву.

Вірченко Ніна Панасівна. Доктор фізико-математичних наук, академік. Каралася у сталінських концтаборах.

– У товаристві Гриця Волощука й Миколи Білоруса я вперше почула про Ростислава Доценка, за якого згодом вийшла заміж.

Гриць писав якісь філософські прозові речі, однак, навіть не намагався десь опублікувати. Намалював для мене портрет математика Ейлера.

Іноді мені здається, що Гриць забрав із собою якусь незвичайну таємницю. Він ніби випробував кожного, кому б її довірити... (28.11.92).

Адаменко Микола Петрович, 1931 року народження. Письменник із Чернігівщини.

– Серед хлопців нашої кімнати в гуртожитку виділявся сільський красень Гриць Волощук. Із темнокарими очима, хвилястим чубом. Був максималістом у всьому. Сталіна і Берію вважав своїми особистими ворогами.

Іще панувала сліпа віра у вождя-генералісимуса, вірного лєнінця. Ідеологи його сяли суцільну дезінформацію, заволашували брехнями про націоналістів, бандерівське підпілля, загрозу від світового імперіалізму тощо.

І як тут не дивувати сміливості студентів-східняків, які зважилися на осуд більшовицького режиму. Дошукуючися відповідей на свої сумніви в заборонених історичних джерелах, випадково зацілілих книгах із тризубами – призабутими гербами київських князів та Української Народної Республіки.

ДЕ НАС МОЖНА ЗНАЙТИ:

☒ З цього числа нас читають не лише на землі, а й у повітрі, адже наша газета на борту лайнерів «Міжнародних Авіаліній України» та «Українських Середземноморських Авіаліній».

☒ Також вона з'явилась в залах Вокзалу станції «Київ-Пасажирський». А ще у готелі «Premier Palace»

☒ Відтепер студенти, старшокласники мають змогу безкоштовно отримати примірник газети у кінотеатрах «Одеса-Кіно» (бульвар Перова, 36) та «Київ» (вул. Велика Васильківська, 19).
І це ще не все.

☒ При купівлі будь-якої україномовної книжки у книгарнях м. Києва – «Книжковий Супермаркет»: просп. Московський, 6 (М «Петрівка» поряд з «Мега-маркетом»); вул. Будівельників, 4 (Ленінградська площа); вул. Луначарського, 10 (М «Лівобережна» поряд з ТЦ «Комод»); вул. Межигірська, 3/7 (М «Контрактова площа»); пр. Повітрофлотський, 33/2; вул. Фрунзе, 166; вул. Тимошенка, 13а (М «Мінська»); вул. Нижній Вал, 37/20 (М «Контрактова площа»).

☒ Відвідувачі Арт-кафе «Антресоль» (бульв. Т. Шевченка, 2) та мережі ресторанів «Пица Челентано», «Картопляна хата» та «Япі» відтепер мають змогу читати нашу газету.
І це ще не все.

☒ Співробітники та гості Французького культурного центру (вул. Гончара, 84) вперше ознайомилися з українським культурологічним виданням...

Далі буде

КУЛЬТУРА І ЖИТТЯ. Всеукраїнський тижневик. Виходить із 7 жовтня 1923 року

СВІДОЦТВО про державну реєстрацію KB №1026 від 26.10.1994
ЗАСНОВНИКИ: Міністерство культури і туризму України, Український комітет профспілки працівників культури, редакція газети
ВИДАВЕЦЬ: ДП «Газетно-журнальне видавництво Міністерства культури і туризму України»
Спільний випуск газети «Культура і життя», журналів «Діалоги», «Пам'ятки України» й «Українська культура»
КЕРІВНИКИ ПРОЕКТУ: Анатолій Сериков, Віктор Кирпа
РЕДАКЦІЯ:
Випусково-моніторингова – головний редактор Дмитро Півень
Художнього оформлення – головний редактор Наталія Коваль
Газети «Культура і життя» – головний редактор Володимир Бурбан
Журналу «Діалоги» – головний редактор Анатолій Ситник

Журналу «Пам'ятки України» – заст. головного редактора Іван Малюта
Журналу «Українська культура» – в.о. головного редактора Орест Когут
АДРЕСА РЕДАКЦІЇ І ВИДАВНИЦТВА: 03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1
ТЕЛЕФОН: 201-66-55 (багатоканальний), ФАКС: 201-66-54
E-mail: cultzhytya@ukr.net
ДРУК: ТОВ «Мега-Поліграф» 02090, м. Київ, вул. Алма-Атинська, 2/1
За достовірність інформації відповідальність несуть автори і рекламодавці. Думки авторів публікацій можуть не збігатися з позицією тижневика. Редакція зберігає за собою право редагувати, скорочувати надіслані матеріали та змінювати їхні назви.
При використанні матеріалів посилання обов'язкове
Наклад 10 000
ЦІНА ДОГОВІРНА ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС 60969

Відтепер ви можете
купити нашу газету
у кіосках
Агентства Союздруку
столиці України